

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ కార్యకలాపములు

ANDHRA PRADESH
LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

అధికార నీవేదిక
OFFICIAL REPORT

గురువారం, 16 ఫిబ్రవరి, 2001

వాల్యూం -- | సంబరు -- 2

శకసంవత్సరము - 1922, మాఘం - 27

THURSDAY, THE 16TH FEBRUARY, 2001
VOL-- I -- NO. 2
27 - Magh , 1922 - S.E.

#

శాసనసభ సచివాలయము

పబ్లిక్ గార్డెన్స్
హైదరాబాదు - 500 004.

LEGISLATURE SECRETARIAT
PUBLIC GARDENS
HYDERABAD
500 004.

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ

ప్రధాన అధికారులు

సభాపతి	:	శ్రీమతి కె. ప్రతిబూ భారతి
ఉప సభాపతి	:	శ్రీ కె. చంద్రశేఖరరావు
అధ్యక్షుల పేర్ల పట్టిక	:	శ్రీ ఎం .ని. కృష్ణరావు శ్రీమతి బి. శోభానగిరెడ్డి శ్రీ పి. రాములు
	:	శ్రీ సి. ముత్యంరెడ్డి
	:	శ్రీ డి.ఎస్. రెడ్యానాయక్ డా.ఆర్. రవీంద్రనాథ్ రెడ్డి
కార్యదర్శి	:	శ్రీ కె. తుల్జసంద్ సింగ్
సంయుక్త కార్యదర్శులు	:	శ్రీ టి.వి. సత్యనారాయణ శ్రీ ఆర్. భాసురం
ఉప కార్యదర్శులు	:	శ్రీ ఎస్. వి. రామిరెడ్డి శ్రీమతి వి. జయకుమారి
సహాయ కార్యదర్శులు	:	శ్రీ పి.కాశిరాజు శ్రీ కె. హరినారాయణ రావు
	:	శ్రీ పి. వెంకటరామారావు
	:	శ్రీ ఎం .ఎ.సిద్ధిశ్రీ
	:	శ్రీ ఎస్.ఆర్.సి. సర్వరాజు
	:	శ్రీ బి. పద్మారెడ్డి
	:	శ్రీ మహమ్మద్ దావూద్ అలీ
	:	శ్రీ జి. ఎస్. గోపాలకృష్ణ
చీఫ్ రిపోర్టర్	:	శ్రీ ఎస్. రాజ సదారావు

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ చర్చలు
అధికార నివేదిక

(నాగప సమావేశము : రెండవ రోజు)

గురువారము, 16 ఫిబ్రవరి, 2001
సభ నెం. 8 గం.30 ని. లకు ప్రారంభమైనది
(గౌ. సభాపతి అధ్యక్షసాహములో వున్నారు)

విషయ సూచిక

1. సభా కార్యక్రమము
                వాయిదా తీర్మానముల అనుమతి గురించి
2. నక్షత్రపు గుర్తుగల ప్రశ్నలు   వాగ్రమణ సమాధానములు
3. ప్రకటనలు
  1. ప్యాపెల్ షైర్పున్ నియామకం గురించి
  2. గవర్నరుగారి ప్రసంగపు ప్రతిని సభాసమక్షంలో ఉంచుట గురించి
4. జీరో అవర్
5. సంతాప ప్రతిపాదనలు
                కొంతమంది మాజీ సభ్యుల మృతిపట్ల
6. సభాసమక్షంలో ఉంచిన పత్రములు

7. సభాసమక్షంలో పెట్టిన పత్రములు
  8. అంచనాల కమిటీ నివేదిక సమర్పణ
  9. ప్రభుత్వ దృష్టికే తెచ్చిన అత్యహసర ప్రజాప్రాముఖ్యం గల విషయములు
    1. రాష్ట్రంలోని ఆక్వా కల్చర్ రైతుల ప్రయోజనాల పరిరక్షణకు ప్రభుత్వం చేపట్టిన చర్యల గురించి
    2. మెదక్ జిల్లాలో నిద్యా వాలంటీర్ నియామకం గురించి
  10. అసధికార తీర్మానం

తెలుగుగంగ ప్రాజెక్టులో భాగమైన సౌమశిల ప్రాజెక్టు క్రింది అన్ని పథకాలను, కాలువలను త్తుక్కణం పూర్తి చేయుట గురించి.
  11. గవర్నర్ గారి ప్రసంగం పట్ల ధన్యవాదాలు తెలిపే ప్రతిపాదన
  12. ప్రకటనలు
    3. గవర్నర్ గారి ప్రసంగం పట్ల ధన్యవాదాలు తెలిపే ప్రతిపాదనకు సవరణలు ప్రతిపాదించుట గురించి
  13. గవర్నర్ గారి ప్రసంగానిరి ధన్యవాదాలు తెలిపే ప్రతిపాదనపై చర్చ
  14. సభాపతి రూలింగ్
- ఉప ఎన్నికల విషయమైనాయిదా తీర్మానము అనుమతి గురించి

సభాకార్యక్రమము

వాయిదా తీర్మానముల అనుమతి గురించి

(కాంగ్రెస్ పార్టీకి చెందిన సభ్యులు తమ స్థానాలలో నిలబడి అడ్జర్న్మెంట్మోవ్ పైన మాట్లాడ ప్రయత్నించసాగారు)

శ్రీ డి. నాగేందర్ (ఆసిఫ్ నగర్):- బడుగు, బలహీన వర్గాల వారిని ఎన్నికలలో పాల్గొన్నియకుండా చేస్తున్నారు.

డా. పి. శంకరరావు(ప్రోద్ధనగర్):- స్వాతంత్రం వచ్చి ఇన్ని సంవత్సరాలైనా కూడా బడుగు, బలహీన వర్గాల పరిస్థితి చాలా అధిష్టంగా పున్నది.

శ్రీ డి. నాగేందర్:- ఎన్నికలు ప్రజాస్వామ్య పద్ధతిలో జరుగుతాయో లేదో అనేది మాకు అనుమానంగా పున్నది. తమరు మా రెస్పోక్సు రావాలి మేడమ్.

డా. పి. శంకరరావు:- దళితులకు వేఱు వేసే హక్కు కల్పించినప్పుడే దివంగతనేత నీరారెడ్డిగారి ఆత్మకు శాంతి చేకూరుతుంది. ఎన్నికల ప్రజాస్వామ్య పద్ధతిలో జరగాలని మేము ఎన్నికల క్రీడల్కు కూడా ఛాయడం జరిగింది.

(సభలో నమ్రలు)

శ్రీ డి. నాగేందర్:- ఉప ఎన్నికలు జరిగే బద్దోల్లో ఇప్పుడు ఎన్నికలను ద్వాళీలో పుంచుకుని ల్రాస్టిపార్కర్స్ మారుస్తున్నారు. తెలుగుదేశం పార్టీ నాయకులు మద్యాన్ని, ఉబ్బును విచ్చుల విడిగా ఖర్పు పెడుతున్న విషయం పేపర్ల ద్వారా మనం చూస్తున్నాము. ఇలాంటి పరిస్థితులలో డెమాక్రసీ ఎక్కుడ పుస్తది? ఇంతకంటే నిదర్శనం ఏమి కావాలి? స్వాతంత్రం వచ్చి 50 సంవత్సరాలు గడచినా దళితులకు వోటు హక్కు లేకుండా చేస్తున్నారు. ఇదెక్కడి న్యాయం? ప్రజాస్పాయ్ పద్ధతిలో ఎన్నికలు జరగాలనేదే మా ఆకాంక్ష.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రేసొర్డెడ్:(మలక్పేట)- కాంగ్రెస్ శాసన సభ్యులు ఇప్పుడు ఏ ఇప్పు మీద మాట్లాడుతున్నారో అర్థం కావడం లేదు.

డా. పి. శంకరరావు:- 10 వేల మంది దళితులు పున్నారు. వాళ్ళకు ప్రాటెక్షన్ లేకుండా పుస్తది.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రేసొర్డెడ్:- పాయింట్ అఫ్ ఆర్డర్ సర్. ఇప్పుడు వాళ్ళ సభలో లేచి నిలబడి అడుగుతున్నది ఏమిటి? ఎందుకు, దేని గురించి అడుగుతున్నారో మాకు అర్థం కావడం లేదు. దివంగత సేత వీరారెడ్డిగారికి నిస్స నివాళులు అర్పించాము. ఇప్పుడేమో ఈ రకంగా మాట్లాడుతున్నాము. వాళ్ళు ఏ ఇప్పు మీద రెయిజ్ చేస్తున్నారో చెప్పమనండి. వాళ్ళు ఎందుకు నిలబడ్డారనేది మాకు తెలియకపోతే ఎలా?

మేడమ్ స్పీకర్:- దయచేసి అందరు కూర్చోండి.

శ్రీ ఎన్. రఘువీరారెడ్డి(మడకసిర):- మేడమ్, 38 గ్రామాలలోని దళితులను వోటు నేయనియ్యకుండా తరిమి వేస్తున్నారు.

మేడమ్ స్పీకర్:- నేను ఎలా చేయడం లేదు. దయచేసి కూర్చోండి.

1. Adjournment Motion given notice of by Sri D.Srinivas and others regarding attrocities on congress workers in Badvel and Giddalur Assembly Bye-Elections and misuse of official machinery has been disallowed. Come in another form.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రేసొర్డెడ్:- వాళ్ళు ఏ అడ్జర్న్మెంట్ మోవ్ ఇచ్చినది ముందు చెప్పకుండా లేచి నిలబడి మాట్లాడుతూ పుంటే మాకు ఏమి అర్థం అపుతుంది.

మేడమ్ స్పీకర్:- దయచేసి కూర్చోండి.

2. Adjournment Motion given notice of by Sri Nomula Narsimaiyah and Sri Sunnam Rajaiah regarding statement of facts made by TRANSCO officials on the use of electricity by agriculture sector at the rate of 4,751 Million Units per year instead of 10,000 Million Units as stated by Government and thereby misleading the House and the public besides supply of five hours of electricity only instead of nine hours per day for farmers has been disallowed.

శ్రీ నోముల నరసింహాయ్(సక్రెక్టీ):- రైతులకు 9 గంటలకు బదులు 5 గంటలే కరెంట్ ఇష్టున్నారు.

(అంతరాయం)

SRI K.R.SURESH REDDY (Balakonda) : The issue is of utmost importance. Please allow us.

మేడమ్ స్పీకర్:- వినండి. సురేపరెడ్డిగారు దయచేసి వినండి. వేరే ఫారమ్లో వస్తే ఎలా చేస్తాను.

శ్రీ డి. నాగేందర్:- ఆ లోపల ఎన్నికలు అయిపోతాయి.

డా. పి. శంకరరావు:- డెమాక్షన్ ఎక్కడ వుపుది?

శ్రీ కె.ఆర్. సురేపరెడ్డి:- హాస్టము మిస్టర్ చేస్తున్నారు.

మేడమ్ స్పీకర్:- వేరే ఫారమ్లో వస్తే నేను ఎలా చేస్తాను.

SRI D.SRINIVAS (Nizamabad): Let me present our point of view. The matter is of utmost public importance.

మేడమ్ స్పీకర్:- దయచేసి కూర్చోండి. మనం ఈ హాస్టమో ఒక సిస్టం అడ్స్ట్ చేసుకున్నాము. ఎవరి టర్న్ వచ్చినప్పుడు వారికి అవకాశం ఇస్తాను. అప్పుడు మాట్లాడండి.

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్:- సిస్టం అడ్స్ట్ చేసుకున్న దానిని మేము గౌరవిస్తాము. But the matter is of utmost public importance. If you give us an assurance that the matter will taken up tomorrow, we will sit.

మేడమ్ స్పీకర్:- ఎన్నికల కమీషన్కు కంట్లయింట్ ఇష్టాండి.

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్:- మాకు వోటు వేసే అధికారం ఇంతవరకు లేకపోయింది, కనీసం ఈస్టేన్స్ వోటు వేసే అర్థత కలిగించండని వారు కోరుతున్నారు.

మేడమ్ స్పీకర్:- శ్రీనివాస్గారు దయచేసి కూర్చోండి.

శ్రీ ఎన్. రఘువీరారెడ్డి:- రేపు ఖచ్చితంగా ఎలా చేస్తామని అంటే మేము కూర్చుంటాము.

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్:- కూర్చోవడం కాదు మేడమ్. Weaker Sections are not being allowed to cast their vote.

శ్రీ డి.ఎస్. రెడ్డానాయక్ (డోర్జుకల్):-(వార్తా పత్రికను చూపిస్తూ) మాకు వోటు హక్కు లేదని చెబుతున్నారు. ఆ హక్కును ఇప్పుడు కల్పించండి.

మేడమ్ స్పీకర్:- దయచేసి కూర్చోండి.

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్:- సన్న పూర్తి చేయనియండి మేడమ్. I am requesting you on behalf of my party. Madam Speaker, the issue is of utmost public importance and urgency. Weaker sections are not being allowed. We leave it to your discretion. Kindly allow it for discussion tomorrow.

ఁ.8.40

ఎందుకంటే ఎలక్షన్ అయిపోయిన తరువాత లాభం లేదు . మీరు రేపు అలో చేస్తానని చెప్పండి కూర్చోంటాం.

మేడమ్ స్పీకర్ : మీరు కూర్చోండి చెప్పుతాను.ఈ సభలో ఒక అనవాయితీని మనం పెట్టుకున్నాం. ఒక్కొక్క రోజు ఒక్కొక్క పార్టీకి 304 క్రింద గాని, రూల్ 74 క్రింద గాని అవకాశం ఇవ్వాలని నిర్ణయించడం జరిగింది. ఆ విధంగా మీరు ఇంకొక ఫార్ములో వచ్చినట్లయితే ఈ విల్ అలో . ఏ రోజు మీకు అవకాశం వస్తే, ఆ రోజు అలో చేస్తాను. క్వశన్ సంబంద్ 1578 is postponed at the request of the Member.

డా.పి.శంకర్రావు : ఇది చాల ఇంపొర్టెంట్ ఇమ్మా అధ్యక్షా.

SRI D.SRINIVAS: This pertains to bye elections. ఇది ప్రజల హక్కులకు సంబంధించినటువంటిది రేపు అలో చేయండి.

(కాంగ్రెస్ పార్టీకి చెందిన గౌచాసనసభ్యులు నిలబడి ఉన్నారు)

మేడమ్ స్పీకర్ : దయచేసి కూర్చోండి

శ్రీ ఎన్.రఘువీరారెడ్డి : రేపు హావెనపర్ డిన్కషన్కు అలో చేయండి.

MADAM SPEAKER: Please come in another form. I will look into it.

SRI K.R.SURESH REDDY: We go by your word. But you give assurance.

MADAM SPEAKER: Please resume your seats. Let us take up question hour.

శ్రీ డి.శ్రీనివాస్ : అధ్యక్షా, మేము ఇంత సహకరించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నా, మా మీద దయ లేకపోతే ఎట్లా అధ్యక్షా?

డా.పి.శంకర్రావు : దళితుల హక్కుల్ని పరిపూర్కించండి. రేపు ఇస్తానని చెప్పండి.

MADAM SPEAKER: Come in another form. I will look into it. క్వశన్ సంబంద్ 1361 Minister for Medical & Health.

శ్రీ డి.శ్రీనివాస్ : అధ్యక్షా, ఇది చాల ఇంపొర్టెంట్ ఇమ్మా.

డా. జి.చిన్నారెడ్డి (పనపరి): ప్రజాస్వామ్యం ఖూనీ అప్పతున్నది.

శ్రీ డి.శ్రీనివాస్ : అసెంబ్లీ సెప్యూర్ లో లేకపోతే వేరే మాట. కానీ అసెంబ్లీ సెప్యూర్ జరుగుతుండగా ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నా ప్రభుత్వం స్పందించడం లేదు.

డా.పి.శంకర్ రావు : 37 గ్రామాల ప్రజలు నడిరోడ్సు మీదకు వచ్చి మా ఓటు మేము వేసుకొంటామని ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకొని వచ్చారు.

డా. జి.చిన్నారెడ్డి : రేపు అలో చేస్తానని అస్యారెన్స్ ఇవ్వండి. మీరు అలో చేయవలసిందే. ప్రజాస్వామ్యం ఖానీఅన్నతున్నది. మీరు కాపాడాలి. సోమశిల ప్రాజక్ష్య క్రింద ముంపుకు గురి అయిన భూములకు ఇప్పుడు నష్టపరిహారం ఇస్తున్నారు.

మేడమ్ స్పీకర్ : క్వాం సంబం 1361 .....

డా. జి.చిన్నారెడ్డి : మీరు మా రెస్యూక్సి రావాలి.

డా.ఎస్.అరుణ : ఏ ప్రశ్నకు సమాధానం అవునండి. చి ప్రశ్నకు సమాధానం

(కాంగ్రెస్ పార్టీ నుండి అంతరాయం)

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్ : మీరు గతంలో అనేకసారల్లు అడ్జర్న్మెంట్ మోప్ప్ మూవ్ చేసినపుడు నెక్కు డే అలో చేశారు. కాబట్టి మీరు అస్యారెన్స్ ఇవ్వండి. We will cooperate.

MADAM SPEAKER: Please come in another form. I will definitely allow.

శ్రీ డి.శ్రీనివాస్ : రేపు అలో చేస్తానని చెప్పండి కూర్చోంటాం .

మేడమ్ స్పీకర్ : అది కాదండి. You please come in another form. I will look into it. మనం ఒక సిస్టమ్ ను అడాప్ట్ చేసుకున్నాం .

డా.పి.శంకర్ రావు : అది నార్కుల్ కండిషన్స్లో.

SRI K.R.SURESH REDDY: I am on a point of order. Can I state the rule position?

MADAM SPEAKER: What is your point of order?

SRI K.R.SURESH REDDY: I am referring to Rule 320 which deals with the residuary powers of the Hon'ble Speaker. It says, "If any difficulty arises in giving effect to the provisions of these rules, the Speaker may, by order make such provision not inconsistent with the spirit of the rules as appear to him/her necessary." Madam Speaker, under this provision, you can definitely make a small amendment and give us an opportunity to move forward our demands tomorrow. We have come under the Rules. As the matter is of utmost public importance, we have brought it to your notice. You can give us a ruling and we will definitely cooperate with the Chair.

MADAM SPEAKER: You please come in another form. I will definitely allow. Now let us go to question hour.

శ్రీ డి.శ్రీనివాస్ : ఇది న్యాయం కాదు అధ్యక్షం .

డా.పి.శంకర్రాము : అప్పటివరకు ఎలక్షన్సు అయిపోతాయి, రిజల్యుం పచ్చేస్తాయి.

మేడమ్ స్పీకర్ : ఎలక్షన్ కమీషన్కు కంపయింట్ ఇవ్వండి.

శ్రీ డి.శ్రీనివాస్ : అసెంబ్లీ సెపన్సులో ఉంది కదా మేడమ్.

శ్రీ వై.రామకృష్ణడు : అధ్యక్షం, రూల్ 63 క్రింద నోటీసు.....

SRI K.R.SURESH REDDY: Madam Speaker, you have not responded to my question.

SRI Y.RAMAKRISHNUDU: I am also referring to the Rule in the Constitution. ఎలక్షన్సుకు సంబంధించినంతవరకు రూల్ 63 క్రింద నోటీసు ఇవ్వడం జరిగింది. తమరు దానిని డిస్ట్రిక్టులో చేశారు డిస్ట్రిక్టులో చేసిన తరువాత దానిని క్రాన్ చేయడానికి ఎవరికీ అధికారం లేదు. డిస్ట్రిక్టులో చేస్తూ తమరు చెప్పారు, వేరే రూల్ 63 క్రింద వచ్చినట్టయితే దానిని ఎగ్గామిన్ చేస్తామని చెప్పారు. కాబట్టి సభ్యులు తమరి యొక్క ఆలోచన ను గౌరవించి, ఈ శాసనసభను నడిపించుకొంటే బాగుంటుంది. ఇప్పటికే 15 నిమిషాలయిపోయింది. రెసిడ్యూరీ పవర్స్ గురించి చెప్పారు. For that I have no objection. ఎలక్షన్సుకు సంబంధించినంతవరకు Article 324 of the Constitution is very clear. ఎలక్షన్సు సంబంధించినంతవరకు ఎలక్షన్ కమీషన్కే పుర్వ పవర్స్ ఉంటాయి. వారికి భేదాభిప్రాయాలున్నా, మాకు భేదాభిప్రాయాలున్నా ఎలక్షన్ కమీషన్కే చెప్పుకోవాలి. I will read out Article 324 of the Constitution. Article 324 says, "Superintendence, direction and control of election to be vested in the Election Commission." అంచేత, ఎలక్షన్ నోటిఫికేషన్ జారీ చేసిన దగ్గర నుండి రిజల్యున డిక్టేర్ చేసే వరకు ఇష్టా అంతా ఎలక్షన్ కమీషన్ పరిధిలో ఉంటుంది. అంచేత దాని పరిధిలో ఉన్న విషయంతో ప్రభుత్వానికి ఎటువంటి సంబంధం ఉండదు. That will be under the control of the Election Commission. అంచేత మీరు రూల్ 66 చూసినట్టయితే, no Motion which seeks to raise discussion on a matter pending before any statutory tribunal or statutory authority performing any judicial or quasi-judicial functions or any Commission or Court of Enquiry or a competent authority appointed to enquire into or investigate any matter shall ordinarily be permitted to be moved:

Provided that the Speaker may in his discretion allow such matter being raised. దాని ప్రకారం, ఈ మ్యాటర్ ఎలక్షన్ కమీషన్కు సంబంధించినది. Neither the Government nor this House is responsible or concerned with that issue. అది ఒకటి. అంతేకాకుండా in Kaul and Shakdhar, it is very clear. ఇటువంటి మ్యాటర్సు చాల సెన్యూటివ్ మ్యాటర్సు . It is between two political parties. This election is noway concerned with the Government. This election is noway concerned with the House.

ఉ.8.50

If any other matter is there or some other thing relating to law and order is there let them bring it before the House. If it is not connected with elections that can be raised on the floor of the House. But, whatever incident that is connected with election process is there it has to be dealt with by the Election Commission and not by the House or by the Government. అందుచేత ఎలక్షన్సుకి సంబంధించిన వైలేసమ్మగాని,

అటువంటిని ఇంకా ఏపైనా గాని ఈ హాసులో తీసుకువచ్చి గొడవ చేయకూడదు. లా అండ్ ఆర్డర్కు నంబంధించినని ఏపైనా పుంటే That can be raised here.

SRI K.R. SURESH REDDY: We appreciate the Hon'ble Finance Minister for enlightening the House about the rules. మమ్మల్ని ఎన్నలైటెన్ చేశారు గానీ, వారు కూడా పాటేస్తే బాగుంటుంది. Now, the adjournment motion relates to an issue which is something happening in Giddalur and Badvel areas. We are aware of the functioning o□If the Election Commission. We know to what extent the Election Commission is connected and the constitutional obligations. Our reason in giving the adjournment motion is not only to confine to those areas but also the surrounding areas which are not in Badvel or Giddalur. There is a lot of Government interference and atrocities on the Congress workers. Atrocities on the weaker sections are taking place. A lot of people are not allowed to go to those areas. They are migrating from those areas. The voters of those areas are not allowed to go there from Hyderabad. That is why, we moved the adjournment motion under Rule 321.

మేడమ్ స్పీకర్ :– మీరు అడ్జర్న్మెంట్ మోషన్ చ్చారు గిర్దలూరు గురిం చి.

SRI K.R. SURESH REDDY: We moved the adjournment motion and as I said they are the voters connected with Giddalur and Badvel areas and they are not allowed to go there. That is why, we have given the adjournment motion under Rule 321. Madam, you have ample powers to decide on the adjournment motion and other matters which are not written in the rules. You can invoke the residuary powers. We request you to allow it to be discussed tomorrow. You have quoted rules. There are certain rules which you can amend. I request you to change the rules. There are precedents. You have powers. We await your ruling.   మేడమ్ స్పీకర్ :– అందుకనే వేరే ఫాంలో రమ్మని చెప్పాను. I will examine it. Please resume your seats. Please resume your seats. Please come in another form. I will allow it.

మేడమ్ స్పీకర్ :– అందుకనే వేరే ఫాంలో రమ్మని చెప్పాను. I will examine it. Please resume your seats. Please come in another form. I will allow it.

మేడమ్ స్పీకర్ :– అందుకనే వేరే ఫాంలో రమ్మని చెప్పాను. I will examine it. Please resume your seats. Please come in another form. I will allow it.

SRI D. SRINIVAS: Madam, you tell that you allow it tomorrow.

MADAM SPEAKER: No.

(Interruptions)

మేడమ్ స్పీకర్ :– సురేప్పరెడ్డి గారూ, ఆలర్ట్ చెప్పడం జరిగింది. ఇంకొక ఫాంలో వేసే| will allow it. Now, let us go to the Question-Hour.

డా. ఎన్. అరుణ :– అధ్యక్షా .. మొదటి ప్రశ్నకు సమాధానం ...

(కాంగ్రెసు పక్ష సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

మేడమ్ స్పీకర్ :– (ప్రతిపక్ష సభ్యుల సుదేశించి) మీరు కూర్చోండి. ప్లీజ్.

డా. పి. శంకరరావు:- హసుని ఆర్దలో పెట్టండి అధ్యక్షా.

మేడమ్ స్పీకర్ : - మీరు కూర్చుంటే ఆర్దలో ఉంటుంది. Please come in another form and I will allow it.

SRI D. SRINIVAS: I want a simple assurance from you, Madam. రేపు అవకాశం ఇస్తారా?

మేడమ్ స్పీకర్ : - మీరు కూర్చుండి.

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్ : - మేము ఇంత కోఆఫరేట్ చేస్తూ పున్నాం. రేపిస్తామని చెప్పండి.

మేడమ్ స్పీకర్ : - దయచేసి కూర్చుండి.

SRI D. SRINIVAS: It is absolutely important madam.

మేడమ్ స్పీకర్ : - దయచేసి కూర్చుండి. ఆలర్డీ 25 మినిట్స్ అయిపోయింది. ఇంకా క్వాశ్నసవరులోకి వెళ్లలేదు. మనం ఒక సిస్టమ్సు ఎడాప్ట్ చేసుకున్నాం. మీకు అవకాశం వచ్చినపుడు మీకు ఇష్టుడం జరుగుతుంది. మీరు కూర్చుండి దయచేసి. శ్రీనివాస్గారూ మీరు నిస్స యిచ్చి పుంటే మీకు ఈవేళ అవకాశం వచ్చినుండేది కదా?

SRI K.R. SURESH REDDY: You have certain powers under some provisions. There are certain rules.

MADAM SPEAKER: That is what I told. I told you to come in another form.

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్ : - మీరు ప్రతిపక్షంలో ఉన్నపుడు విజయభాసురరెడ్డి గారు ఎలక్షమికి కంటెస్టు చేస్తావుంటే, ఆనాడు డిస్కప్సర్కి స్పీకరు అనుమతించారు. తెలుగుదేశం వారు పోడియం వద్దకు వెళ్లారు. మేము ఇప్పుడు పోడియంలోకి రాలేదు. రేపు అవకాశం ఇస్తామని చెప్పండి, కూర్చుంటాము.

మేడమ్ స్పీకర్ : - దయచేసి కూర్చుండి.

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్ : - మీరు రికార్డ్సు చూడండి.

MADAM SPEAKER: You please resume your seats. I will examine the records.

డా. పి. శంకరరావు : - ఎలక్షమి అయినాక ఎలవ్ చేస్తారా?

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్ : - ఇంత మర్యాదపూర్వకంగా అడుగుతూ పుంటే కూడా అవకాశం ఇష్టకపోతే ఎలాగ? రేపు ఇష్టండి.

శ్రీ డి.ఎస్. రెడ్యానాయ్ : - ప్రజాస్వామ్యం ఖూనీ అయిపోతేంది.

మేడమ్ స్పీకర్ :- ఎజెండాలోకి వెడదాము. 25 నిముషాలైపోయింది. శ్రీనివాస్గారూ మీరు సీనియర్ శాసనసభ్యులు. కూర్చోండి.

(Interruptions)

నేను చెప్పాను కదా, ఇంకొక ఫౌంలో రండి. ఎప్పుడు అవకాశం వస్తే అప్పుడు ఇవ్వడం జరుగుతుంది. మీరు కూర్చోండి. You come in another form. I will examine and allow it.

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్ :- ప్రజల దృష్టికి, మీ దృష్టికి తేవడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము.

డా. పి. శంకరరావు :- మీరు ఎలవ్ చేయాలి.

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్ :- రేపు ఇస్తామని చెప్పండి కూర్చుంటాము. మేము గట్టిగా అరవడం మాకూ, మీకూ కూడా ఇట్టంది.

మేడమ్ స్పీకర్ :- కూర్చోండి. స్పీకర్.

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్ :- ఇది ముఖ్యమైన విషయం.

MADAM SPEAKER: Please resume your seats.

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్ :- రేపు డిస్కషన్ కి బైమిస్టామని చెప్పండి. కూర్చుంటాము.

మేడమ్ స్పీకర్ :- కూర్చోండి. రెగ్యలర్ అజెండాలోకి వెళ్లే ఉద్దేశం మీకు లేనట్లుంది. దయచేసి కూర్చోండి. నేను చెప్పాల్సింది చెప్పాను.

SRI K.R. SURESH REDDY: You have residuary powers and you can invoke them.

మేడమ్ స్పీకర్ :- అందుకే చెప్పడం జరిగింది. అవకాశం వచ్చినపుడు మీకు ఇవ్వడం జరుగుతుంది.

శ్రీ డి.ఎస్. రెడ్యానాయక్ :- ప్రజాసామ్యం ఖానీ అవుతోంది.

శ్రీ ఎన్. రఘువీరారెడ్డి :- 35 గ్రామాలలో దశితులను వెళ్లగొట్టారు.

డా. పి. శంకరరావు :- ఓటు హక్కు ఇప్పించమని అడుగుతున్నారు. ఇంతకన్న అన్యాయం ఉంటుందా? 20 ఏళ్లనుండి ఓటు పెయ్యలేదని వాళ్లంటున్నారు.

మేడమ్ స్పీకర్ :- ఎలక్షన్ కమిషన్కు అస్తయి చేయండి.

ఁ. 9.00

డా . పి . శంకరరావు : ఇంత దోర్జున్యం జరుగుతుంటే మీరు తప్పకుండా మా రెస్యూకు రావాలి మేడం . అసెంబ్లీ జరుగుతోందని మీదృష్టికి తెస్తున్నాము . న్యాయం చేయండి అధ్యక్షా .

మేడమ్ స్పీకర్ : ఎజెండాలోకి వెళ్లే ఉద్దేశం మీకు లేదు .

డా . పి . శంకర రావు : మనం దళితులకు న్యాయం చేయలేకపోతే, అసెంబ్లీ ఎందుకు ఉన్నట్లు ?

శ్రీ ఎన్ రఘువీరా రెడ్డి : 38 గ్రామాల దళితులకు వోటుహక్కు లేదని తెలిసి కూడా మీరు అవకాశం ఇప్పుకపోతే ఇది చాలా ఆన్యాయం అధ్యక్షా .

డా . పి . శంకర రావు : గత 20 సంవత్సరాల నుండి తమకు వోటుహక్కు లేదని దళితులు వచ్చి అడుగుతుంటే మనం న్యాయం చేయలేకపోతే ఎట్లా ?

డా . ఎం . తిప్పేస్వామి (పలమనేర్) : 39 గ్రామాల దళితులకు 20 సంవత్సరాల నుండి వోటుహక్కు లేదు . ఇది ఎంత ఆన్యాయం అధ్యక్షా .

డా . పి . శంకర రావు : అసెంబ్లీ జరుగుతోందని మీదృష్టికి తెస్తున్నాము . మొదటిసారిగా 20 సంవత్సరాల తరువాత వోటుహక్కు ఇవ్వండని 39 గ్రామాల వారంతా మొర పెట్టుకుంటుంటే మీరు ఇక్కడ అవకాశం ఇవ్వననే పరిస్థితి పుంటే ఎట్లా ?

మేడమ్ స్పీకర్ : మీకు ఎజెండాకు వెళ్లే ఉద్దేశం లేదు . కూర్చోండి . దయచేసి కూర్చోండి . మిమ్ములను ఇంకొక ఫాంలో రమ్మని చెప్పడం జరిగింది . అప్పుడు మీకు అవకాశం కలుగుతుంది .

శ్రీ డి . శ్రీనివాస్ : అప్పటికి ఎలక్షన్ ఐపోతుంది మేడమ్ . ఈ విధమయిన పరిస్థితి ఉన్నప్పుడు ఇస్యూసు చర్చకు తీసుకున్న సందర్భాలు ఇంతకుముందు చాలా పున్మాయి . మీరు రేపు అవకాశం కలుగజేస్తామని అంటే తప్పకుండా కూర్చుంటాము . ఒకమైన అసెంబ్లీ జరుగుతుండగా ప్రభుత్వపక్షం వారు ఇలా చేస్తే ఎలా ?

శ్రీ ఎన్ రఘువీరా రెడ్డి : మేడమ్ ఈ పత్రిక చూడండి , ఇసికి దొరికిన యసమల అని వచ్చింది చూడండి .

(వార్తాపత్రికను శాసనసభాపతిగారికి చూపించడం జరిగింది)

మేడమ్ స్పీకర్ : మీకు అవకాశం ఇచ్చాను . మీరు చెప్పింది చెప్పారు . నేను చెప్పింది వినాలి కదా .

శ్రీ డి . ఎన్ రెడ్డానాయక్ : దయచేసి ఈ పత్రిక చూడండి . 38 గ్రామాల వారు తమకు వోటుహక్కు కావాలని ధర్మా చేస్తున్నారు . దయచేసి చూడండి . ప్రజాస్వామ్యాన్ని కాపాడండి . బలహినవర్గాల వారికి మీద్వారా వోటుహక్కు కలిగినట్లుపుతుంది . వారు వోటు హక్కు కావాలని రికైప్ట్ చేస్తున్నారు .

డా. పి. శంకర రావు : 20 ఏండ్ల తరువాత వోటుహక్కు అడుగుతున్నారు .

శ్రీ డి ఎన్ రెడ్యానాయక్ : 38 గ్రామాల వారు తరలివెళ్లి ఎలక్ష్ణ్ రిటర్మీంగ్ అఫీసర్ గారి దగ్గర ధర్మచేసి వోటుహక్కు కావాలని అడగడం జరిగింది . అక్కడ ప్రజాస్వామ్యం ఖూనీ చేస్తున్నారు . ఎంత దారుణం జరుగుతుందో దయచేసి చూడండి . కనీసం వారు స్పేష్చగా వోటు చేసుకునే హక్కు కల్పించండి . 20 ఏండ్ల నుండి వారికి వోటు వేసుకునే హక్కు లేదు . వోటు వేసే పరిస్థితి ఎలక్ష్ణ్ కమీషన్ కల్పించాలని వారు కోరుతున్నారు . ఈసాడు పేపర్లో నిన్న వచ్చింది చూడండి మేడమ్ . గౌరవనీయులైన మంత్రివర్యులే ఎలక్ష్ణ్ రూల్స్ పాటించండంలేదంటే ఇంకెపరు పాటిస్తారు అధ్యక్షా, దయచేసి మీరయినా ప్రజాస్వామ్యాన్ని కాపాడండి .

డా. పి. శంకర రావు : దయచేసి మీరు మా రెస్మూన్టు రావాలి అధ్యక్షా .

మేడమ్ స్పీకర్ : దయచేసి కూర్చోండి .

శ్రీ డి ఎన్ రెడ్యానాయక్ : దయచేసి ఈ పేపర్ మీకు ఇస్తున్నాము, చూడండి .

(సర్వశ్రీ డి ఎన్ రెడ్యానాయక్, డా. పి. శంకర రావు, డా. ఎం లిప్పిస్వామి, డా. జి. కుతూహలమ్మ, ఎం. శిఖామణి పోడియం వద్దకు వెళ్లి వార్తాపత్రిక చూపించుతూ తమకు మాటల్డిందుకు అవకాశం ఇవ్వాలిందిగా కోరసాగారు)

శ్రీ డి ఎన్ రెడ్యానాయక్ : మీరు కూడా గిరిజనులం అడుగుతున్నారు . కనీసం వారు వోటు చేసుకునే హక్కు ఇష్టండి .

(వార్తాపత్రికను అధికార పక్షం పైపు చూపించుతూ)

గౌరవ మంత్రివర్యులు మీరు కూడా చూడండి, చీఫ్ విఎస్గారూ, దయచేసి మీరు కూడా చూడండి, సీరు ఎంత అన్యాయం చేస్తున్నారో చూడండి . మేడమ్, తమరు దయచేసి ఈ విషయం కనీసం రేపయినా చర్చించేందుకు అనుమతించండి . మీద్వారా ప్రజాస్వామ్యం కాపాడబడాలి .

మేడమ్ స్పీకర్ : దయచేసి మీరు మీ స్థానాలకు వెళ్లి కూర్చోండి .

శ్రీ డి. ఎన్ రెడ్యానాయక్ : దయచేసి బద్ధేలు, గిద్దలూరు నియోజకవర్గాలలో దళితులు వోటు వేసుకునే ప్రాధమిక హక్కు కల్పించండి . దయతో మీరు అంగీకరించాలి .

మేడమ్ స్పీకర్ : మీరు కోపరేట చేయాలండి, ఎన్నిసార్లు చెబుతారు ?

శ్రీ డి ఎన్ రెడ్యానాయక్ : ఏన్నిటండి ఈ అన్యాయం . ఇంత అధికార దుర్బినియోగం జరుగుతుంటే, అవకాశం ఇష్టండి మేడమ్ .

.9.10

(అంతరాయం)

మేడమ్ స్పీకర్ : దయచేసి మీరు కూర్చోండి

శ్రీ డి.ఎస్.రెడ్యాంయక్ : ప్రజాస్వామ్యం ఖూనీ చేయబడుతోంది, భారత దేశ చరిత్రలోనే ఎక్కుడా ఇటువంటి సంఘటన లేదు. ప్రజాస్వామ్యాన్ని మీరు కాపాడండి.

శ్రీ ఎస్.ఇంద్రేనా రెడ్డి : మేడమ్ స్పీకర్, పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్.....

MADAM SPEAKER: What is your point of order?

(స్పీకర్ పోడియం వద్ద ‘బద్ధేలులో దళితులకు ఓటు హక్కు కల్పించాలి’, ‘రాష్ట్రంలో ప్రజాస్వామ్యాన్ని రక్షించాలి’, ‘రాష్ట్రాన్ని మరో బీహార్ కాకుండా రక్షించండి’ అని కాంగ్రెస్ సభ్యులు నినాదాలు)

(తిరిగి అంతరాయం)

మేడమ్ స్పీకర్ : ఈ విషయంటై మీరు ఎలక్ష్ణ్ కనిపెను అడగండి.

డా. పి.శంకర రావు : రాష్ట్రంలో పరిస్థితులను ఇలాగే ఒదిలేస్తే, మన రాష్ట్రం బీహార్ కావడానికి ఎంతో కాలం పట్టదు.

శ్రీ ఎస్.ఇంద్రేనా రెడ్డి : ఈ రోజు బిజినెస్ ఫస్ట్ డే. ఇప్పటికే 45 నిమిషాలు అయిపోయింది. క్వార్ట్ అవర్కు మనం ప్రయారిటీ ఇవ్వాలని ప్రతిసారీ అనుకుంటూనే వున్నాము. అందుకని ట్రైమ్ వేస్ట్ కాకుండా మీరు ఒక డెసిపన్ తీసుకోండి.....

MADAM SPEAKER: I have already taken a decision.

శ్రీ ఎస్.ఇంద్రేనారెడ్డి : మీరు సభ్యులను కన్విన్స్ చేసి కూర్చోబెట్టండి, లేకపోతే హాజర్సు ఎడ్జ్యర్న్ చేసి, మీ ఛాంబర్లో డిస్క్యూన్ చేసి ఒక డెసిపన్ తీసుకుని, ఇక్కడ ఈ ఇస్క్యా రాకుండా చూడండి.

మేడమ్ స్పీకర్ : సభ్యులందరూ కోపరేట్ చేస్తే, స్పీకర్కు ఎటువంటి ఇబ్బంది పుండదు. ప్రాబ్లోమ్ అంతా అదే. మీరు ఏది చెబితే అదే వినాలి అంటే సమస్య వస్తోంది. నేను అందుకే చెప్పాను. మీరు ఇంకా ఫార్మ్స్ లో రండి, మనకు ఒక ప్రిసిడెంట్ పుంది, మీకు అవకాశం ఏ రోజున వస్తుందో ఆ రోజున నేను అడ్యోట్ చేస్తాను, ఆ రకంగా డిస్క్యూన్ చేయవచ్చునని చెప్పాను.

శ్రీ ఎస్.ఇంద్రేనా రెడ్డి : ఆ విషయంలో, you have to be firm in taking a decision. ఒకవేళ అది కాకపోతే మీరు ఆట్లర్నేట్ డెసిపన్ తీసుకోవాలి. ఎడ్జ్యర్న్ చేయడమా, లేకపోతే కూర్చోబెట్టడమా అనేది ఆలోచించాలి. 45 నిమిషాల సమయం వృధా అయింది.

మేడమ్ స్పీకర్ : మీరంతా సహకరించాలి.

శ్రీ వై.రామకృష్ణడు : 50 నిమిషాల సేపు శాసన సభా సమయం వృధా అయిపోయింది. సభ్యులందరూ గుర్తుంచుకోవాలి, చాలా ప్రధానమైన ప్రజల ఇస్క్యాన్ ఇక్కడ డిస్క్యూన్ చేయాలి. ఇంతకు ముందే నేను చెప్పడం జరిగింది. వారు

లేవనెత్తిన ఎలక్ష్మీ ఇస్కూ ఎలక్ష్మీ కమిషన్ పరిధిలోకి వస్తుంది, గవర్న్మెంట్ పరిధిలో లేదు. అదే విధంగా మన హోస్టెల్ కూడా సంబంధం లేదు. The Government is not concerned to give its reply. ఆ ఎలక్ష్మీ పాటర్స్‌లో మాకు కూడా గ్రీవెస్ట్ పున్నాయి, వారి మీద. అదే విధంగా వారికి కూడా గ్రీవెస్ట్ పుండుచుప్పు. ఇప్పుడు కూడా ఎలక్ష్మీ కమిషన్‌కు చెప్పుకోవాలి తప్ప, శాసన సభా సమయం పృథివీ చేయడం మంచి సాంఘర్షణాయం కాదు. వారు నోటీసు ఇచ్చారు, మీరు దానిని డిజెంలలొ చేసారు. I would like to refer to the Kaul and Shakdhar, if you permit me to read, I will quote the same.

"Page 1067, under the rules of Loksabha, any matter which is under adjudication by the court of law having jurisdiction in any part of India cannot be raised in the House in any form such as questions, adjournment motions, motions, resolutions, cut motions. And adjournment motion, though admitted cannot be proceeded at the appointed hour by that time the subject matter thereof has become sub judice. The rule has been extended to matters pending before a parliamentary committee, any statutory tribunal, statutory authority performing any judicial or quasi judicial functions, commission, court of enquiry appointed to inquire into/investigate any matter such matters are not ordinarily raised by way of question, adjournment motion, resolution, motion or cut motion."

This is very clear. అందుచేత ఎట్టి పరిస్థితులలో కూడా మన శాసన సభ దానిని అడ్డిట్ చేయడానికి అవకాశం లేదు, డిస్క్సన్ చేయడానికి అవకాశం లేదు. వారికి ఏమైనా గ్రీవెస్ట్ పుంటే ఎలక్ష్మీ కమిషన్ ముందు చెప్పుకోవచ్చు. మా గ్రీవెస్ట్ ను కూడా మేము ఎలక్ష్మీ కమిషన్‌కు చెబుతాము. It is the election authority which can take action but not the House. Therefore, any form of discussion is not supposed to be held on the Floor of the House.

డ.9.20

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్: లెబిస్ట్ టిఎస్ అఫీర్స్ మినిస్టర్ గారు రూల్స్ కోర్ట్ చేస్తున్నారు. మేము ఇచ్చిన అడ్డర్స్‌మెంట్ మోహన్ కేవలం ఆ ప్రాంతానికి పరిమితం కాకుండా చుట్టూప్రక్కల ప్రాంతాలకు పరిమితం అయ్యింది. రెండవది వారు చదివిన రూల్ స్పీసిఫిక్ ఇష్యూస్ మీద ఆధారపడిఉంది. In the instant case, byelections are being conducted for two constituencies having jurisdiction to this House. లెబిస్ట్ టిఎస్ అఫీర్స్ మినిస్టర్ గారిని ఎలక్ష్మీ కమిషనే తప్పు పట్టింది. అది తమకూ తెలిసిన విషయమే. మీరు రేపు సమాధానం ఇస్తాము అంటే .....

(అంతరాయం)

మా హక్కు ఎక్కుడ పోయింది.

SRI K.R.SURESH REDDY: You have just now assured us. We are asking other than those rules.

(Interruptions)

MADAM SPEAKER: I will go to question hour. Question No.1361, Minister for Medical and Health.

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్: ఇంత దోర్జున్యం ఈ ఆగ్స్టు హోస్టెల్ జరుగుతున్నప్పుడే అపుతున్నా, ఈ ప్రభుత్వం చూస్తూ ఉంటే....
అసెంబ్లీ సెపల్లులా లేదు.....

(అంతరాయం)

(కాంగ్రెస్ పార్టీ శాసనసభ్యులు తమ తమ స్థానాలలో నిలబడి మాట్లాడసాగారు)

మేడమ్ స్పీకర్: కవశ్వర్ నెం: 1361.... మినిస్టర్ ఫర్ మెడికల్ ఎండ్ హార్ట్

డా. ఎస్. అరుణః మొదటి ప్రశ్నకు.....

(అంతరాయం)

SRI K.R.SURESH REDDY: Point of order, madam.

MADAM SPEAKER: What is your point of order?

SRI K.R.SURESH REDDY: I am trying to reiterate rule 320 once again only to bring it to your kind notice. లెజిస్ట్రేటివ్ అఫీర్స్ మినిస్టర్సారు పార్లమెంటరీ ప్రోఫీసన్స్కి సంబంధించిన ఇష్యూస్ చెప్పారు. We are trying to bring it to this august House notice that byelections are going to be held in two constituencies and that does not stop this House from discussing issues which are not connected with that order. There are people who are living outside Badvel are not permitted to enter Badvel and Giddalur.

మేడమ్ స్పీకర్: మీరు ఇచ్చిన అడ్జుర్చెంట్ మోషన్ ఉంది. అది చూడండి, that is why I have disallowed.

శ్రీ కె.ఆర్. నురేస్ రెడ్డి: కార్యకర్తలపై అత్యాచారాలు జరుగుతున్నాయి. ఏ చర్చలయినా కూడా ఇది అవడానికి వీలు లేదు. We are not trying to interfere with the Election Commission, we do not want to go beyond the rules. మీరు చెప్పారు. అష్యూరెన్స్ ఇచ్చారు. చర్చించడానికి అవకాశం ఇస్తామన్నారు.

మేడమ్ స్పీకర్: కవశ్వర్ నెం: 1361.....

(అంతరాయం)

డా. ఎస్. అరుణః నేను సమాధానం చెప్పాను. .....

(అంతరాయం)

(కాంగ్రెస్ పార్టీ శాసనసభ్యులు డా. పి. శంకరరావు, డా. ఎం. తిప్పాస్వామి, డా. బి. చిన్నారెడ్డి, శ్రీ ఎం.మారపు, శ్రీ కె. సూర్య ప్రతాప్ రెడ్డి, శ్రీ డి.ఎస్. రెడ్యానాయక్, డా. జి.కుతూహలమ్మ, శ్రీ ఎం. శిఖామణి పోడియం వద్దకు చేరుకున్నారు.)

SRI K.R.SURESH REDDY: We need a ruling.

మేడమ్ స్పీకర్: ఎలక్షన్ కమీషన్ రూల్స్ క్లియర్స్గా ఉన్నాయి. కాన్స్టిట్యూషన్స్ని చదవండి. ఈ విధంగా ఇక్కిడకి వస్తే ఎలా? కాన్స్టిట్యూషన్స్ని చదవండి. ఏ విధంగా ఉండో చూడండి ఏదయినా అయితే.....

(అంతరాయం)

ఎలక్ష్మీ కమీషన్‌కి చెప్పండి. కంపటియింట్ ఇష్టండి..... ఇక్కడ దీనికి ఏమి సంబంధం?

(కాంగ్రెస్ పార్టీ శాసనసభ్యులందరూ తమ తమ స్థానాలలో నిలబడి మాట్లాడసాగారు)

(పోడియం వద్దనున్న సభ్యులు ప్రజాస్వామ్యాన్ని కాపాడాలి, కాపాడాలిఅనీ, దళితులకు ఓటు హక్కు కల్పించాలి, ఓటు హక్కు కల్పించాలిఅని నినాదాలుచేయసాగారు)

(తెలుగుదేశం పార్టీ శాసనసభ్యులందరూ తమ తమ స్థానాలవద్ద నిలబడి మాట్లాడసాగారు)

మేడమ్ స్పీకర్ : మీకు ఎజెండా ఏమీ అక్కరలేదు, ఇది ఏమిటి..... Please come in another form.

(అంతరాయం)

(addressing Dr.P.Shakar Rao, who was standing at the podium) I did not say like that.

(పోడియం వద్దనున్న సభ్యులు దళితులకు ఓటు వేసే అవకాశం కల్పించాలి, కల్పించాలిఅనీ, ప్రజాస్వామ్య వ్యతిరేక విధానాలు సశించాలి, సశించాలిఅని నినదించసాగారు)

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రేనారెడ్డి : హాజర్ అర్థర్లో లేదు. అడ్జర్న్ చేయండి.....

(అంతరాయం)

MADAM SPEAKER: The House is adjourned for five minutes.

(Then the House is adjourned at 9.26 A.M. for five minutes)

...

(ఉదయం 10.02ని.లకు సభ తిరిగి సమావేశమైనది. గౌరవ సభాపతి అధ్యక్షస్థానములో ఉన్నారు.)

మేడమ్ స్పీకర్ : - డి. శ్రీనివాస్.

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్ : - అధ్యక్షా, మేము అడ్జర్న్మెంట్ మోఫ్ ఇచ్చాము. మీరు డిఎస్ అలో చేశారు. దయచేసి రేపు మాకు 304 నిబంధన క్రింద మాట్లాడడానికి అనుమతించండి. ప్రభుత్వానికి సంబంధించిన అంశాలనే ప్రస్తావిస్తారు. అని

ఎలక్ష్మీ క్రీప్ పరిధిలో లేని సబ్టైప్ అని తెలియజేస్తున్నాను. జిల్లాలలో ప్రభుత్వానికి సంబంధించిన ముఖ్యమైన అంశాలు ఉన్నాయి. వాటిని మీ అందరి దృష్టికి లీసుకురావడానికి గాను రేపు మాకు మాట్లాడడానికి అవకాశం ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

MADAM SPEAKER: I reserve my ruling.

సాక్షిత్తపు గుర్తుగల ప్రశ్నలు వాగ్రామ సమాధానములు

MADAM SPEAKER: Now it is 10.00 a.m. All the questions are deemed to have been answered.

(అనుబంధం 1)

ప్రకటనలు

1. ప్యాపెల్ చైర్మన్ నియామకం గురించి

MADAM SPEAKER:I have to announce to the House that I have nominated the following members to be on the panel of Chairmen for the Fourth Session:

Sri M.V.Krishna Rao,
Smt.B.Shobha Nagi Reddy,
Sri P.Ramulu,
Sri C.Muthyam Reddy,
Sri D.S.Redya Naik and
Dr.R.Ravindranath Reddy

2. గవర్నరుగారి ప్రసంగపు ప్రతిని సభాసమక్కంలో ఉంచుట గురించి

MADAM SPEAKER : I have to acquaint the House that on 14th February,2001, the Governor was pleased to address the Members of this House and a true copy of the Address has been laid on the Table of the House.

(అనుబంధం 2)

జీరో అవర్

శ్రీ పి.జగన్మహాపాఠావు :- అధ్యక్షా, నేను ప్రస్తావించబోయే అంశం సివిల్ సెప్పెన్ మరుతి గారికి సంబంధించింది. రైతులకు మద్దతు ధర గురించి రైతులు పండించే మిర్పు, పసుపు, చింతపండు ఇతర పంటల మద్దతు ధరల విషయంలో

ప్రభుత్వం అనుసరిస్తున్న విధానంలో అవకతవకలు ఉన్నాయి. రైతాంగం నష్టపోతోందని చెప్పడానికి నా జిల్లా విషయం మీ దృష్టి తెస్తున్నాను. రైతులు పండించిన ధాన్యానికి ధర లేని సమయంలో ఎఫ్.సి.ఐ. ప్రొక్యూర్మెంట్ కొంత ఊరట కలిగించింది. ఎఫ్.సి.ఐ. ప్రొక్యూర్మెంట్ 57,500 మెట్రిక్ టన్లులు లేవి సేకరణ క్రింద ఇవ్వడం జరిగింది. దీని వల్ల రైతులకు కొంతవరకు గిట్టుబాటుధర వచ్చింది. నాలుగు వందల రూపాయల చొప్పున ధాన్యం బస్తా ధర పరికింది. కానీ మా జిల్లా నుంచి 18 వేల మెట్రిక్ టన్లులు డోట్ కండిషన్ ఉన్నాయని తీసివేయడం జరిగింది. ఈ అవకతవకల విధానముతో సష్టుము జరిగింది. ఇతర జిల్లాలలోని మిల్లర్స్ మా జిల్లాకి వచ్చి రూ. 350 లకు ధాన్యం కొనే పరిస్థితి ఈ అవకతవక విధానం వల్ల వచ్చిందని తెలియజేస్తున్నాను. మొదటగా ప్రభుత్వం ప్రతి జిల్లాకి కేటయించిన కేటయింపు ఎందుకు తగ్గించారో అర్థం కావడం లేదు. మా జిల్లా ఇన్చార్ట్ మంత్రి గారు ఈ విషయంలో చౌరవ తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. 18 వేల టన్లులకు తీసుకొనే అవకాశం ఎఫ్.సి.ఐ. ద్వారా సినిల్ సప్పెన్ చాభ కల్పిస్తే, రూ.350ల ధర నుండి 4 వందల రూపాయల ధర వస్తుంది. ఇదే విధమైన పరిస్థితులు గుంటూరు తదితర జిల్లలో ఉన్నాయని ప్రెస్టో రావడం జరిగింది. ఈస్ట్ గోదావరి జిల్లాలో మూడు లక్షల టన్లులు ఇచ్చారు. వారి వద్ద ధాన్యము లేదు. వారు పై జిల్లాలకు వెళ్లి కొంటున్నారు. గ్రోస్ సట్, మిర్చి, ట్యూమరిండ్, పసుపు తదితర పంటల విషయంలో మద్దతు ధర ఇస్తే బాగుంటుంది. లేకపోతే రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకొనే అవకాశాలు ఏర్పడతాయని తెలియజేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం సంబంధిత విషయంలో తగిన చర్యలు తీసుకొని కొనుగోలు చేయాలని కోరుతున్నాను.

డా.ఎన్. జనార్థనరెడ్డి:- గౌరవ సభ్యులు చెప్పింది నోట్ చేసుకొన్నాను. చర్యలు తీసుకొంటాను.

ఉ.10.10

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :- అధ్యక్షా, ఈరోజు మనం క్వాలిటీ ఎడ్యూకేషన్ యువాలని కోరుతున్నాము. అందుకు సరియైన సిష్టం కూడా కావాలని చాలా అనుకున్నాము. అయితే రంగా రెడ్డి జిల్లాలో పనష్టలిపురంలో లయోలా పేరిట ఒక స్కూలు పుంది. ఆ స్కూలు యజమాని అతని కుమారైను నాలుగు ఇన్సైట్యూషన్సు ద్వారా పదవ తరగతి పరీక్ష రాయించడానికి ఫారమ్ము ఫిలప్ చేయించి, ఒకే విద్యార్థిని పేరిట పరీక్షలు డిఫరెంట్ వ్యక్తులతో రాయించారు. 4 స్కూల్సులో సబ్టిల్ చేశారు. ఇది ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చాము. దాని మీద ప్రభుత్వం రికార్డులు ఇప్పమని అడిగింది. అయినప్పటికీ వారు రికార్డులు ఇప్పడం లేదు. యాక్షను తీసుకోమంటే ఇంతవరకూ తీసుకోలేదు. ఇది చాలా సీరియస్ విషయం. దీని మీద వెంటనే పోలీసు కేసు పెట్టి, మొత్తం ఇప్పాము ఎ.సి.బి.కి అప్పగించాలని, వెంటనే చర్యలు తీసుకోవాలని మేము కోరుతున్నాము. దీని మీద 304 కు కూడా మేము ఇచ్చాము. దానిని అడ్డిల్ చేయాలని కోరుతున్నాము. ఈ స్కూలు వారే ఈ రోజు ఇంజనీరింగు కాలేజీలకు, మిగతా కాలేజీలకు అస్టయి చేసుకున్నారు. ఈ రాష్ట్రంలో ఎడ్యూకేషన్ ఎక్స్-డికి పోతున్నదో అర్థం కావడం లేదు. ఇటువంటి పలు స్కూల్సు, క్వాండిడేట్సు, వారి పెద్దలు, యజమానుల మీద కేసు బుక్ చేసి, వారికున్న రికగ్నిపసును కాస్పిల్ చేయాలని మీ ద్వారా మనవి చేసుకొన్నాను.

శ్రీ కడియం శ్రీహరి :- నోట్ చేసుకున్నాను. తప్పకుండా యాక్షను తీసుకుంటాను.

جناب ممتاز احمد خاں - وزیر تعلیم کی توجہ مبذول کروانا چاہتا ہوں کہ شہر حیدر آباد میں روشنہ سسٹم کی بنیاد پر 115 اردو لیپریس کی خالی جائیدادیں ہیں جس کو پر نہیں کیا گیا۔ صلح نظام آباد میں 50 اردو لیپریس کی خالی جائیدادیں ہیں اس کے علاوہ پورے آندھرا پردیش کے دوسرے اضلاع میں بھی اردو کی جائیداد خالی پڑی ہوئی ہیں۔ حال ہی میں گورنمنٹ نے ایک جی او جاری کی جسمیں یہ وضاحت کی گئی کہ تمام محفوظ زمرہ کے اردو اساتذہ کی جائیدادوں کو عام زمرے کے امیدواروں سے پر کیا جائے۔ متعلقہ لکلگریس اس جی او پر عمل نہیں کر رہے ہیں۔ یہ تمام جائیدادیں بھی بھی خالی پڑی ہوئی ہیں۔ حکومت کو چاہیے فوری ان خالی جائیدادوں کو پر کریں کیونکہ آئندہ مہینہ میں ایسیں اسی کے امتحانات ہونے والے ہیں۔ شہر حیدر آباد میں physical handicapped کی دو جائیدادوں پر تقرر کیا گیا بعد میں جائی صدائی میں داخل کرنے کی بنیاد پر ان کے تقرر کو کالعدم قرار دیا گیا۔ میں حکومت سے مطالبه کرتا ہوں کہ ان جائیدادوں پر بھی فوری تقرر کیا جائے۔ حال ہی میں کو نسلانگ ہوئی تھی جسمیں 20 اساتذہ کی مزید جائیدادیں مخلوع نہیں ان جائیدادوں پر بھی فوری تقرر کیا جائے۔ ایسیں اسی کے امتحانات آئندہ مہینہ ہونے والے ہیں اگر جلد سے جلد اردو اساتذہ کا تقرر نہ کرنے پر طلباء کے تعلیم پر کافی اثر پڑیا گا۔ اس لئے میں حکومت سے پھر ایک بار مطالیہ کرتا ہوں کہ فوری ان خالی جائیدادوں پر تقرر کیا جائے۔

శ్రీ కడియం శ్రీహరి :- నోట్ చేసుకున్నాను. We will take further necessary action.

శ్రీ నేముల నర్సింహాయ్ : - అధ్యక్షా, ఈ రోజు మన ప్రభుత్వం ప్రజాసాధామ్యం పేరుతో అధికారంలోకి వచ్చింది. మనం ప్రజాసాధామ్యమని జపం చేస్తున్నాము తప్ప, ప్రత్యేకించి దఖితుల మీద జరుగుతున్నటువంటి అవమానాలను అరికట్టడంలో మాత్రం ప్రభుత్వం విఫలమయింది. ప్రత్యేకించి కడప, ప్రకాశం జిల్లాలకు సంబంధించి కొన్ని గ్రామాలలో, గ్రామాలకు గ్రామాల దఖితులనే బయటకు వెళ్లగొడుతున్న పరిస్థితి పుంది. ఈ విషయం మనం పత్రికలలో వార్తల ద్వారా చూస్తున్నాము. ఒకసారి దీనిని అలోచించినట్లయితే మన ప్రజాసాధామ్యం ఎటువైపు పోతున్నదో అర్థం కావడంలేదు. ప్రజలు తాము యిచ్చిన తీర్చు ద్వారా మీకు ప్రజాసాధామ్యాన్ని కట్టబెట్టారు. ఆ విషయాన్ని మీరు అలోచించాలి. దాదాపు 30 గ్రామాలలో దఖితులు వెళ్లగొట్టబడ్డారు. వాళ్లను రక్షించవలసిన బాధ్యత మనకు పుంది. ఆ విషయమై ఈ సభ అలోచించాలి. ప్రభుత్వం అందుకు తగు చర్యలు తీసుకోవాలి. పైకి కబుర్లు చెపుతారు తప్ప అది ఎలా పుందంటే ‘ఇంటి పేరు కస్తూరి వారు, ఇల్లంతా గబ్బిలాల కంపు’ లా పుంది పరిస్థితి. అన్ని విధాలా మాటలు చెపుతున్నారు తప్ప చేతలు మాత్రం వేరుగా పుంటాయి. దఖితులను రక్షించవలసిందిగాను, దానిని చేతలలో చూపవలసిందిగాను మీ ద్వారా కోరుతున్నాను.

డా. ఎన్. జనార్థనరెడ్డి : - మేడమ స్టికర్, నోట్ చేసుకున్నాను. హోం మంత్రి గారికి తెలియజేస్తాను.

శ్రీ బి. రాజశేఖర రెడ్డి(నందికొట్టూరు) :- మేడమ్ స్పీకర్, కర్నూలు జిల్లాలో చాలా గ్రామాలలో ఇంతకు ముందు మాదిరిగా ఈ ‘అన్ధచబిలిటీ’ ఇంకా చాలా తీవ్రంగా కొనసాగుతున్నది. ఇందులో కొన్ని గ్రామాలలో జరుగుతున్న విషయాలను మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ముఖ్యంగా హోటల్లో కూడా సాగ్రిగేషన్, అన్ధచబిలిటీ వుంది. ప్రత్యేకంగా వారికి గ్లాసులు పెట్టి, టీ లాంటిని యిచ్చి అని త్రాగిన తరువాత వారే వాటిని కడిగి పెట్టవలసిన పరిస్థితులు వున్నాయి. కనుక ఈ విషయాన్ని తమ దృష్టికి తేవడం జరిగింది. జాతీయ సాయిలో ఈ విషయమే చట్టాలు తెచ్చాము. అయినప్పటికీ ఇంకా చాలా మార్గాలు తేవలసి పుంది.

జాతీయ స్థాయిలోనూ, రాష్ట్ర స్థాయిలోనూ ముందుకు పోవాలన్న ఉద్దేశ్యంతో మనం చట్టాలు చేసినప్పటికీ, ఆ చట్టాలు జిల్లా అడ్మినిస్ట్రేషను పరిధిలో పున్నటువంటి ఒక చిన్న విషయంలో పర్మిషను యివ్వడం ద్వారా వయలేట్ చేయబడుతున్నాయి. రెఫ్రైక్షన్ ఎంట్ పేరిట రిజిస్టర్ చేయబడిన రిక్రియేషన్ క్లబ్ యొక్క నిబంధనలను చట్టం ఒప్పుకోదు. ఆ క్లబ్ సభ్యులు మాత్రమే అందులోకి ఎంటర్ అవడానికి పర్మిషను యివ్వబడుతోంది. కనుక ఆ విధంగా అనేటచబిలిటీని ఎలవ్ చేస్తూ దళితులను ఈ క్లబ్ వంకకు రాసీయకుండా చేస్తున్నారు. ఈ విషయమై ఛాలెంజ్ చేయబడినప్పటికీ దళితులను రిఫ్రైక్షన్ చేయడం జరుగుతోంది. దేశ వ్యాప్తంగా పున్న పెద్దపెద్ద చట్టాలు యిందుమూలంగా పనికి రాకుండా పోతున్నాయి. కనుక ఈ విషయమై డిబీట్ ఖచ్చితంగా జరగాలి. అందుకోసం కొన్ని కొత్త నిర్ణయాలు తీసుకోపసి పుందని తమ ద్వారా మన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. చంద్రశేఖర :- నోట్ చేసుకున్నాను. హోం మంత్రి గారికి తెలియజేస్తాను.

శ్రీ కె. మోహనరావు (పాతపట్టం):- అధ్యక్ష, శ్రీకాకుళానికి సంబంధించిన విషయమండీ . సంబంధిత మంత్రి గారికి మనవి చేస్తున్నాను. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో నా నియోజక వర్గంలో అర్ అండ్ బి కి సంబంధించిన రోడ్ పరిస్థితులు చాలా అధ్వాస్సంగా పున్నాయి. 10, 15 సంవత్సరాలుగా ఈ రోడ్లు మరమ్మత్తులు లేకుండా పున్నాయి. ప్రజలు చాలా యిబ్బందులు పడుతున్నారు. చాలా ప్రమాదాలు కూడా జరుగుతున్నాయి. ముఖ్యంగా నవతుల ముఖలింగం రోడ్లు, పాతపట్టం నుంచి మిలియా కుట్టి రోడ్లు చాలా అధ్వాస్సంగా పున్నాయి.

ఉ.10.20

కిమిడి- వారణాసి, కిమిడి-రుగడ, అంగూరు -కలిగాము మొదలైనచోట్ల ఈ ఆర్ అండ్ బి. రోడ్సు 10,15 సంవత్సరాలగా రిపేరు జరగలేదు. వెంటనే వీటికి రిపేరు చేయించవలసిందిగా మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె.విజయరామరావు: ఇనీ అన్నీ నోట్ చేసుకున్నాను . వీటి మీద చర్య తీసుకోబడుతుందని మనవిచేస్తున్నాను.

సంతాప ప్రతిపాదనలు

కొంతమంది మాజీ సభ్యుల మృతిపట్ల

మేడమ్ స్పీకర్: “అంధ్ర ప్రదేశ్ మాజీ శాసన సభా సభ్యులు శ్రీ పార్సి గంగయ్యగారి మృతి పట్ల ఈ సభ తీవ్ర సంతాపాన్ని వ్యక్తం చేస్తూ శోకార్థులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తన ప్రగాఢ సాను భూతిని తెలియజేస్తున్నది.”

శ్రీ పార్సి గంగయ్యగారు 1983-85 సంవత్సరములలో నిజమాబాద్ జిల్లా కామారెడ్డి నియోజక వర్గమునకు శాసన సభా సభ్యునిగా ప్రాతినిధ్యం పహించారు. వీరు క్యాపుంపట్లి సర్పంచ్‌గా, మునిపల్ చైర్మన్‌గా పని చేశారు. వీరు అట్టడుగు పర్గాల ప్రజల అభ్యస్తుతికి మరియు నియోజక వర్గ అభివృద్ధికి ఎంతో కృషి చేశారు. వీరు 2000, సవంబరు 8వ తేదీన మరణించారు. వీరి పయస్సు 61 సంవత్సరములు.

2.“ అంధ్రప్రదేశ్ మాజీ శాసన సభా సభ్యులు శ్రీ కతారి సత్యారాయణరావుగారి

మృతిపట్ల ఈ సభ తీవ్ర సంతాపాన్ని వ్యక్తం చేస్తూ శోకార్థులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తన ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నది.”

శ్రీ కతారి సత్యనారాయణరావుగారు 1972-78 మరియు 1978-83 సంవత్సరములలో కృష్ణాజిల్లా గుడివాడ నియోజక వర్గమునకు శాసన సభా సభ్యునిగా ప్రాతినిధ్యం పహించారు. వీరు గుడివాడ మునిసిపల్ కౌన్సిల్కు షైర్ప్స్‌గా శ్రీ వెంకటేశ్వర యూనివర్సిటీ సెనేట్ మెంబర్గా పనిచేశారు. కృష్ణాజిల్లాలో పెనుకబడిన వర్గాల అభ్యస్తులికై ఎంతో కృషి చేశారు.

వీరు కొంతకాలంగా అస్వాస్తతగా ఉంటూ 2000 నవంబరు 20వ తేదీన మరణించారు. వీరి వయస్సు 76 సంవత్సరములు.

3. “ఆంధ్రప్రదేశ్ మాజీ శాసన సభా సభ్యులు డాక్టర్.కొడాలి వీరయ్యగారి మృతిపట్ల ఈ సభ తీవ్ర సంతాపాన్ని వ్యక్తంచేస్తూ శోకార్థులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తన ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నది.”

డాక్టర్.కొడాలి వీరయ్యగారు 1985-89 సంవత్సరములలో గుంటూరు జిల్లా వేమూరు నియోజక వర్గమునకు శాసన సభా సభ్యునిగా ప్రాతినిధ్యం పహించారు. వీరు ఆంధ్ర యూనివర్సిటీ సెనేట్ మరియు సిండికేట్ మెంబరుగాను, రోటరీ క్లబ్ ప్రైసిడెంట్గాను, రెడ్క్రాన్ స్టోర్స్-ప్రైసిడెంట్గాను పని చేశారు. వీరు 2000, డిసెంబర్ 9వ తేదీన మరణించారు. వీరి వయస్సు 72 సంవత్సరములు.

4. “ఆంధ్రప్రదేశ్ మాజీ శాసన సభా సభ్యులు శ్రీ పిల్లలమార్లి వెంకటేశ్వరర్లుగారి మృతిపట్ల ఈ సభ తీవ్ర సంతాపాన్ని వ్యక్తంచేస్తూ శోకార్థులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తన ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నది”

శ్రీ పిల్లల మార్లి వెంకటేశ్వరర్లు గారు 1952-55 సంవత్సరములలో జగద్యయేట నియోజక వర్గ మునకు, 1957-62 మరియు 1962-67 సంవత్సరములలో సందిగామ నియోజక వర్గమునకు శాసన సభా సభ్యునిగా ప్రాతినిధ్యం పహించారు. శ్రీ పిల్లల మార్లి వెంకటేశ్వరర్లు గారు ఉమ్మడి మదాను రాష్ట్ర అసెంబ్లీలో ప్రతిపక్షాయకుడిగా వ్యవహారించారు. శాసన సభలో ప్రజల మరియు కార్యిక వర్గాల సమస్యలను ప్రభత్వ దృష్టికి తెచ్చేవారు. నిరాడంబరంగా, నిస్వార్థంగా జీవించిన వెంకటేశ్వరర్లుగారు పేద ప్రజల కోసం, కార్యికుల హక్కుల కోసం నిరంతరం పోరాడారు. వీరు స్వల్ప అస్వాస్తతతో 2000, డిసెంబర్ 27వ తేదీన మరణించారు. వీరి వయస్సు 88 సంవత్సరములు.

5. “ఆంధ్రప్రదేశ్ మాజీ శాసన సభా సభ్యులు శ్రీ అక్స్-రాజు వాసుదేవరావుగారి మృతిపట్ల ఈ సభ తీవ్ర సంతాపాన్ని వ్యక్తంచేస్తూ శోకార్థులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తన ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నది.”

శ్రీ అక్స్-రాజు వాసుదేవరావుగారు 1962-67, 1967-72 సంవత్సరములలో సల్ఫోండ జిల్లా హుజూర్ సగర్ నియోజక వర్గమునకు మరియు 1978-83 సంవత్సరములలో కోదాడ నియోజక వర్గమునకు శాసన సభా సభ్యునిగా ప్రాతినిధ్యం పహించారు. వీరు శ్రీ కాసు బ్రాహ్మణపుండరేడ్మి మరియు శ్రీ పి.వి.సరసింహరావు మంత్రి వర్గల్లో క్యాబినెట్ మంత్రిగా పనిచేశారు. వీరు ఆప్స్-బ్రాహ్మణ కూడా పనిచేశారు. వీరు స్వాతంత్య సమర యోధులకు ప్రధానం చేసే తామ్రపత్ర అవార్డు పొందారు.

వీరు కొంతకాలంగా అన్వయిస్తగా ఉంటూ 2000,డిసెంబరు 30వ తేదీన మరణించారు. వీరి వయస్సు 75 సంవత్సరములు.

6. “ఆంధ్రప్రదేశ్ మాజీ శాసన సభా సభ్యులు శ్రీ ధనెంకుల సరసింహంగారి మృతి పట్ల ఈ సభ తీవ్ర సంతాపాన్ని వ్యక్తంచేస్తూ శోకార్థులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తన ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియజేస్తుస్తున్నది.”

శ్రీ ధనెంకుల సరసింహంగారు 1967-72 సంవత్సరములలో నెల్లారు జిల్లా ఉదయగిరి నియోజకవర్గమునకు శాసన సభా సభ్యునిగా ప్రాతినిధ్యం వహించారు. శ్రీ సరసింహంగారు కీ.శే. అచార్య రంగా, గౌతు లచ్చస్తు వంటి ప్రముఖ స్వోతంత్య సమర యోధుల సాన్నిహిత్యం కలిగిన వారు. వీరు తమ నియోజకవర్గంతోపాటు జిల్లా అభివృద్ధికి ఎంతో పాటు వడ్డారు. వీరు గుండె జబ్బుతో అన్వయిస్తులుగా ఉంటూ 2000, డిసెంబరు 30వ తేదీన మరణించారు. వీరి వయస్సు 79 సంవత్సరములు.

7. “ఆంధ్రప్రదేశ్ మాజీ శాసన సభా సభ్యురాలు శ్రీమతి ఆరుట్లు కమలాదేవిగారి మృతిపట్ల ఈ సభ తీవ్ర సంతాపాన్ని వ్యక్తం చేస్తూ శోకార్థులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తన ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియజేస్తుస్తున్నది.”

శ్రీమతి ఆరుట్లు కమలాదేవిగారు 1952-57, 1957-62 మరియు 1962-67 సంవత్సరాలలో నల్గొండ జిల్లా ఆలేరు నియోజక వర్గమునకు శాసన సభా సభ్యురాలిగా ప్రాతినిధ్యం వహించారు. వీరు శాసన సభా సమావేశాలలో చురుకుగా పాల్గొనేవారు. వీరిని కాకతీయ విశ్వవిద్యాలయం వారు గౌరవ డాక్టరేట్‌తో సత్కరించారు. వీరు రాష్ట్ర మహిళా సమాఖ్య ప్రధాన కార్యదర్శిగా పని చేశారు. వీరు నియోజక వర్గ అభివృద్ధికి ఎంతో కృషి చేశారు. వీరు 2001, జనవరి 1వ తేదీన మరణించారు. వీరి వయస్సు 80 సంవత్సరములు.

8. “ఆంధ్రప్రదేశ్ మాజీ శాసన సభా సభ్యులు శ్రీ సోమేపల్లి సాంబయ్యగారి మృతిపట్ల ఈ సభ తీవ్ర సంతాపాన్ని వ్యక్తం చేస్తూ శోకార్థులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తన ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియజేస్తుస్తున్నది.”

శ్రీ సోమేపల్లి సాంబయ్యగారు 1978-83, 1985-89 మరియు 1994-99 సంవత్సరములలో గుంటూరు జిల్లా చిలకలూరిపేట నియోజక వర్గమునకు శాసన సభా సభ్యునిగా ప్రాతినిధ్యం వహించారు. వీరు 1964-70 సంవత్సరములలో తాటపూడి గ్రామ పంచాయితీ సర్పంచ్గా, కోప్పల్ ప్లానింగ్ డెవలప్మెంటు కమిటీలో ఎక్స్పర్ట్ మెంబర్గా, డిఫ్రైక్ సెలక్షన్ కమిటీ మెంబర్గా, నాగార్జునసాగర్ టైలెండ్ అయకట్ కమిటీ మెంబరుగా పనిచేశారు. వీరు బలహిన వర్గాల మరియు రైతు సమస్యలను పరిష్కరించడానికి ఎంతో కృషి చేశారు. వీరు శాసన సభ కమిటీ సమావేశాలలో చాలా చురుకుగా పాల్గొనేవారు. వీరు కొంత కాలంగా అన్వయిస్తగా ఉంటూ, 2001, జనవరి 31వ తేదీన మరణించారు. వీరి వయస్సు 66 సంవత్సరములు. వీరి ఆత్మలకు శాంతి చేకూరాలని రెండు నిముషముల పాటు గౌరవ సభ్యులకు మౌనం పాటించాడు.

The motion was adopted *nem con* all Members standing

MADAM SPEAKER: All the papers are deemed to have been laid or placed on the Table as the case may be.

సభాసమక్షంలో ఉంచిన పత్రములు

1. A copy of the Code of Criminal Procedure (Andhra Pradesh Amendment) Ordinance, 2000 (A.P. Ordinance No.14 of 2000) as required under clause 2(a) of Article 213 of the Constitution of India.
2. A copy of the Andhra Pradesh Water Land and Trees Ordinance, 2000 (A.P. Ordinance No.15 of 2000) as required under clause 2(a) of Article 213 of the Constitution of India.
3. A copy of each of the following Ordinances as required under clause 2(a) of Article 213 of the Constitution of India:
  - i) The Hyderabad Municipal Corporations (Second Amendment) Ordinance, 2000 (A.P. Ordinance No.10 of 2000)
  - ii) The Andhra Pradesh Municipal Laws (Third Amendment) Ordinance, 2000 (A.P. Ordinance, 2000 (A.P. Ordinance No.11 of 2000))
  - iii) The Andhra Pradesh Urban Areas (Development) (Amendment) Ordinance, 2000 (A.P. Ordinance No.12 of 2000)
4. A copy of the Andhra Pradesh Co-operative Societies (Amendment) Ordinance, 2000 (A.P. Ordinance No.13 of 2000) as required under clause 2(a) of Article 213 of the Constitution of India.

సభాసమక్షంలో పెట్టిన పత్రములు

1) A copy of the Report on the decisions of the Business Advisory Committee taken at its meeting held on the 14th February, 2001.

2) Copies of Strategy Papers on the following:

- i) Irrigation
- ii) Fiscal Reforms
- iii) Women Empowerment
- iv) Public Sector Reforms
- v) Education for all
  - Higher Education
  - School Education
- vi) Employment Generation
- vii) Neeru-Meelu
- viii) Agriculture
- ix) Infrastructure
- x) Governance & Public Management
- xi) Health & Family Welfare
- xii) Social Welfare
  - SCs & STs
  - Backward Classes
  - Disabled
  - Minorities
- xiii) Power
- xiv) Poverty Eradication

అంచనాల కమిటీ నివేదిక సమర్పణ

MADAM SPEAKER: A copy of the Report of the Committee on Estimates is deemed to have been presented.

SRI SUDDALA DEVAIAH: Madam, I beg to present:

"Second Report of the Committee on Estimates (2000-2001) on Re-organisation of Demands for Grants in conformity with the Departments of Secretariat and Heads of Departments."

MADAM SPEAKER: Report presented.

మేడమ్ సీకర్: 304

శ్రీ ఎన్.ఇంద్రేనారెడ్డి: అధ్యక్షా, నోటు ఇంకా రాలేదు. నోటు ప్రభుత్వం దగ్గర నుంచి రాలేదా? మన దగ్గరకు వచ్చి సరూప్యతేట కాలేదా? ఎక్కడ ఉంది ఈ ప్రాబ్లమ్? నోటు ఎందుకు ముందుగా వంపలేదు.

మేడమ్ సీకర్ : మినిష్టర్ ఫర్ మెడికల్ అండ్ హెల్త్, ప్రభుత్వం దగ్గర నుంచే నోటు రాలేదు.

ఇ. 10.30

శ్రీ ఎన్.ఇంద్రేనారెడ్డి: మేడమ్ సీకర్, మేము ఇక్కడ ఏమి మాటల్లాడుతున్నామో, మేము ఏమి అడుగుతున్నామో మేము అడిగినవాటికి గపర్చుమౌంటు నుండి సక్రమంగా రిప్రైస్ రావడం లేదు. క్వాశ్చన్ వేస్తున్నాము, వాటికి 21 డేస్ లోపల రిప్లయ్స్ రావడం లేదు. అదేవిధంగా త్రీనాల్ ఫోర్ కాని, మిగతా వాటికి కానీ రిప్లయ్స్ అసలు రావడం లేదు. హానీకి రిప్లయ్స్ ఇప్పకపోతే ఎలా? మీరు చెప్పండి మేడమ్. I want a clear ruling from the Chair. Let them follow the Rules. You please give a direction to the Government.

మేడమ్ సీకర్: ఇప్పుడు ఇస్తున్నాను కదండి. అందరూ ఇన్ఫ్రాస్ట్రాక్చన్ ఫాలో అవండి.

ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చిన అత్యవసర ప్రజాప్రాముఖ్యం గల విషయములు

1. రాష్ట్రంలోని ఆక్వా కల్చర్ రైతుల ప్రయోజనాల పరిరక్షణకు ప్రభుత్వం చేపట్టిన
చర్యల గురించి

శ్రీ ఎన్.సరసింహ రావు: 1980 దశాబ్దపు చివర మరియు 1990 దశాబ్దపు తోలి సంవత్సరాలలో ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో ఉపునీటి రొయ్యల ఆక్వాకల్చర్ త్వరితగతిన అభివృద్ధి చెందింది. ఆగ్నేయాపీయా దేశాలైనఫాయ్ల్యాండ్, ఫిలప్పొన్ మరియు

తైవాన్ మొదలగు దేశాల నుండి సాంకేతికవరిజ్ఞానాన్ని దిగువుతి పొంది ప్రయవేట్ సెక్టర్ వారి భాగప్రామ్యంతో ఉప్పునీటి రొయ్యల ఆక్వా కల్చర్ చాలా అభివృద్ధి చెందింది. ప్రస్తుతం సుమారు 73,340 ఆక్వార్యూలు 78,701.94 హెక్టారుల చెరువులలో ఉప్పునీటి రొయ్యల పెంపకం సాగుచేయుచున్నారు. నీరిలో ఎక్కువ శాతం 5 హెక్టారుల పొలం కన్న తక్కువ పొలం కలిగివున్న సన్నకారు, స్కూరు రైతులే. ఆ రొయ్యల పెంపకంలో సరియైన డ్రయసేజి వ్యవస్థ లేకపోవడం వల్ల నియంత్రణ లేక అస్థవ్యషంగా అభవ్యద్ధి జరగడంవలన వైరల్ వ్యాధులు వ్యాపించడం జరిగింది. దీనిని 1994వ సంవత్సరాంతంలో వైట్స్ ప్రాట్ వ్యాధిగా గుర్తించినారు. రొయ్యల చెరువులలో ఎక్కువ సంఖ్యలో రొయ్య పిల్లలు వదలడం, పెంపకం పద్ధతులందు సక్రమమైన పారిశుధ్యం పాటించకపోవడం మరియు వ్యాధి నోకిస తల్లి రొయ్యలను హెచరీలలో ఉపయోగించడం వలన వాతావరణ పరిస్థితులకు ప్రత్యుస్తుకూలముగా మారి వ్యాధుల నోకడానికి కారణమయ్యాంది. దీనిని గమనించి మత్తు శాఖ పెంటనే రైతులను క్రావ్ హాలీడే పాటించపలసినదిగానూ, మరియు రొయ్యల కుంటలను ఎండగట్టి తరువాత పంటకు సిద్ధముగా ఉంచుకోవలసినదిగా కోరడమయినది. ఇంతేకాక రైతులను తక్కువ సంఖ్యలో రొయ్య పిల్లలను వదలవలసినదిగా కోరడమయినది. వీటన్నటి వలన వె ట్ ప్రాట్ వ్యాధిని కొంతవరకు అదుపు చేయుటకు తోడ్పడినది. ఈ వ్యాధి వైరల్ వ్యాధి కావడం వలన దీనికి పూర్తి చిక్కిత్స లేసందునలన ఆక్వా రైతులందరిని కొన్ని ప్రత్యేక చర్యలను తీసుకొని ఈ వ్యాధి నివారించుటకు ప్రభుత్వము సలహాలను ఇస్తున్నది.

ఈ క్రింద తెలిపిన చర్యలను రొయ్యల సాగు రైతుల సంక్షేపమాన్ని కాపాడుటకై ప్రభుత్వము చేపట్టమైనది.

- (1) క్రావ్ హాలీడేను పాటించి, వేసవి పంటను మాత్రమే సాగుచేయాలని సలహానివ్వమైనది.
- (2) రొయ్య పిల్లలను తక్కువ సంఖ్యలో హెక్టారులకు 60 వేలకు మించకుండ, హౌతుబద్ధమైన మీతను మరియు ఎరువులను వేయుచు, అంటిబయోటిక్స్ ను వాడకుండా సాంప్రదాయ మరియు మెరుగైన సాంప్రదాయ పద్ధతులను అవలంభించుట.
- (3) టై గర్ రొయ్యలకు బదులుగా ఇతర సాగు రకాలైన పండుగప్ప, పాలబోంత, మొదలగు చేపను మరియు మడ్కొబోలను సాగుచేయుట.
- (4) పర్యావరణ పరిరక్షణ మరియు ఆరోగ్యపంతుమైన రొయ్య పిల్లలయొక్క ఆవశ్యకతను గురించి రైతులకు అవగాహన సదుస్తులను నిర్వహించుట. 2000 సంవత్సరములో 345 ఇలాంటి సదుస్తులను నిర్వహించడమైనది.
- (5) వాతావరణ పరిస్థితులు, వ్యాధి చికిత్సపంచి సమస్యలను పరిష్కారించుతూ ఉప్పునీటి రొయ్యల ఆక్వాకల్చర్ పద్ధతులను కలసికట్టగా ఆచరించడానికి ఆక్వాకబ్బులను ఏర్పరచుట. ఇప్పటి వరకు 94 అక్వా కాల్బోలను ఏర్పరచడమైనది.
- (6) పర్యావరణ పరిరక్షణ ఆరోగ్యపంతుమైన మరియు స్థిరమైన ఆదాయం ఇచ్చే ఉప్పునీటి రొయ్యల పెంపకంని అవలంభించడాన్ని తెలియపరచడానికి పోష్టర్లు కరపత్రాలు ముద్రించి బస్సాండు వివిధ కార్యాలయాల నోటిసు బోర్డులు, జిల్లా కలెక్టర్ కార్యాలయాలవర్ధ వాటిని ప్రదర్శించడమైనది.
- (7) ప్రయవేటు హోచరీల నుండి ఖచ్చితముగా ఆరోగ్యపంతుమైన రొయ్య పిల్లలనే సరఫరా చేయుటకు సంబంధించిన ఆక్వా కల్చర్ సీడ యాక్ట్ని చట్టముగా చేయుటకు ప్రతిపాదించడమైనది.
- (8) కాకెనాడ, వైజాగ్ మరియు నెల్లూరు పట్టణాల్లో ఉప్పునీటి రొయ్యల పెంపకం స్థిరమైన ఆదాయాన్ని సమకూర్చేటందుకు రొయ్యల ఆరోగ్యాన్ని ఎప్పటికపుడు పరిశీలించడానికి రోగివిధారణ కేంద్రాలను నెలకొల్పబడుతున్నాయి. వీటిలో వైట్స్ ప్రాట్ వ్యాధి కారణమైన వైరలన్నె గుర్తించుటకు పాలమెరేజ్ షైన్ రియాక్షన్ (పి.సి.ఆర్.) పరికరాలు ఉంటాయి.
- (9) గా. సుశ్రీమ్ కోర్టు ఆదేశాల మేరకు ఇప్పటికే నెలకొల్పబడిన ఉప్పునీటి రొయ్యల పెంపక్క పాలాలను ఆక్వాలక్షర్ అథారిటీ ఆఫ్ ఇండియా వారి అనుమతితో క్రమబద్ధికరించుట జరుగుతున్నది.

(డా. ఎం .వి.కృష్ణ రాపు గారు అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు)

శ్రీ కాగిత పెంకట రావుః అధ్యక్షా, మంత్రి గారు చాలా విషయాలను సభ దృష్టికి తీసుకురావడం జరిగింది. ఐప్పటికే తడ నుండి ఇచ్చాపురం పరకు ఉన్న ఆక్వా కల్చర్ రైతులు సుమారుగా రెండు లక్షలస్తుర హాఫ్టరల్ ఎంపిడ గుర్తించిన విధంగా కల్చర్ చేస్తున్నారు. అదేవిధంగా అనాఫ్రైట్జ్స్గా, ఇంకా పోర్ ఏరియాస్లోక్రీస్ట్స్లో పున్సుటువంటి సముద్రతీర ప్రాంతాలలో కూడా రెండుస్తుర లక్షల ఎకరాలపైగా ఈనాడు సాగు చేస్తున్నారు. గత పది, పన్నెండు సంవత్సరాల నుండి చాలామంది రైతులు ఆక్వా కల్చర్చేస్తున్న పరిస్థితుల్లో ఎకరానికి 500 రూపాయల శిస్తు కట్టాలని ప్రభుత్వం నిర్లయించిన పరిస్థితి మీ అందరికీ తెలిసిందే. గతంలో అనేక ఇబ్బందులను ఎదుర్కొన్న ఆక్వా రైతులు ఇప్పుడు ఎకరానికి ఖదు వందల చొప్పున శిస్తు కట్టాలంటే కూడా చాలా ఇబ్బందులు పడవలసివస్తుంది. కాబట్టి వారికి కావలసిన ఫెసిలిటీస్ కల్పించడానికి, డ్రయినేజ్ సిస్టం, ఇరిగెస్స్ సిస్టం కల్పించే విషయంలో కాని, నిధులు సమకౌర్చే విషయంలో కానీ తగిన ఏర్పాట్లు చేయవలసిన అవసరముంది. అదేవిధంగా ఈనాడు సీఎం తయారు చేసే హోచరీస్ తల్లి రొయ్య నుండి గుడ్డును సుమారుగా 20 రోజులతరువాత కాని తీసి తయారు చేయవలసిన పరిస్థితికిభిన్నంగా హరీబరీగా పది, పదిహేసు రోజులకే తీసి ఆ సీఎంను పెంపకానికి రైతులకు ఇప్పడం వల్ల రైతులు సష్టపోతున్నారు. సరియైన సమయంలో శిశువును తయారు చేయకుండా కృతిమంగా తయారు చేయడం వల్ల రైతులు లక్షలాది రూపాయలు సష్టపోతున్నారు. ఆవిధంగా జరక్కుండా పుండడానికి హోచరీస్ మీద నిఘ్నావేసి పుండడానికి, సీఎం సరిగా పుందా లేదా అని నిర్లయించడానికి ఒక కమిటీని వేయవలసిన అవసరముందని నేను మీ ద్వారా మంత్రి గారికి మనవిచేస్తున్నాను.

ఉ. 10.40

అదేవిధంగా ఆక్వాకల్చర్ రైతులందరికీ ఇన్స్టారెన్స్ ఫెసిలిటీని కల్పిస్తే బాగుంటుంది. రొయ్యలు సరైన స్టేబీకి, సరైన కొంట్టకు వచ్చిన తర్వాత ఒక్కసారిగా తెల్లమచ్చ పంటి డీసీజ్ వచ్చినట్లయితే రైతులు పూర్తిగా సష్టపోయే పరిస్థితి పుంది. అలాంటి పరిస్థితుల్లో పూర్తిగా సష్టపోయి చాలామంది రైతులు తిండికి కూడా లేని పరిస్థితుల్లో పున్నారు. ఈ ఆక్వాకల్చర్నే పూర్తిగా సముద్రమని, వివిధ రకాలుగా పెట్టుబడులు పెట్టి సష్టపోయిన రైతులను ఏ రకంగా ఆదుకోవాలో అలోచించాలి. ఈవిధంగా సష్టపోయిన రైతులకు ఇన్స్టారెన్స్ సదుపాయాన్ని కల్పించి, అది అమలు చేయడానికి అపకాశం పుండి విధంగా ఏర్పాట్లు చేయాలని మంత్రివర్షులను కోరుతున్నాను.

అదేవిధంగా శిస్తు విషయానికి వస్తే ఆక్వాకల్చర్ రైతులు ఎకరానికి రూ.500లు చెల్లిస్తున్నారు. పోర్ డెవలవ్మెంట్ క్రింద గుర్తించబడిన భూమిలో రైతులు ఆక్వాకల్చర్ను సాగుచేస్తున్నారు. వారికి ఆ భూమికి సంబంధించి పట్టాలు ఇచ్చి, ప్రభుత్వపరంగా కాని, కోలపరేటివ్ స్టోర్చీల ద్వారా కాని లోనింగ్ ఫెసిలిటీని కల్పించి వారిని ఆదుకోవడానికి ప్రభుత్వం ముందుకు వచ్చి వారికి గుర్తింపు రైట్స్ను కల్పించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. గత పది సంవత్సరాలుగా రైతులు ఈ ఆక్వాకల్చర్ను సాగు చేస్తున్నపుటికీ వారు పూర్తిగా కోలుకోలేని పరిస్థితుల్లో పున్నారు. దీనిమీద మనకు ప్రతి సంవత్సరం రూ.1500కోట్ల పరకు ఫారెన్ ఎక్స్పోజ్ వస్తోంది. ఈ ఆక్వాకల్చర్ను ప్రోత్సహించి, రైతులు పండించిన పంటకు సరైన ధరలు లభించే విధంగా ఏవిధమైన నిర్లయాలు తీసుకోవాలో అలోచించవలసిన అవసరం పుంది. ఇంతకుముందు కేంద్రంలో వేణుగోపాలాచారి మంత్రిగా పున్సుపుడు ఈవిషయంపై ఒక కమిటీని వేయడం జరిగింది. అంబటి బ్రాహ్మణాయ్ గారిని ఆ కమిటీకి షైర్ట్స్గా చేసి ఒక రిపోర్టును కూడా తయారుచేయడం జరిగింది. ఈవిషయంపై కూలంకషంగా చర్చించి ఆక్వాకల్చర్ రైతులకు ఏ రకమైన విధానాన్ని కల్పించాలో ఆలోచన చేసి, రూపకల్పన చేస్తే బాగుంటుందని నేను గారవ మంత్రివర్షులకు విన్నవిస్తున్నాను.

ఆక్వాకల్చర్ రైతులు ఈనాడు పూర్తిగా సష్టపోయారు. ఈ పరిశ్రమను ప్రోత్సహించి రైతులను ఆదుకోవాలసిన అవసరం పుంది. ఈ పరిశ్రమను ప్రోత్సహించడానికి ప్రభుత్వం తీసుకున్న నిర్లయాల గురించి గారవ మంత్రివర్షులు ఇంతకుముందు చెప్పారు. ఈ ఆక్వాకల్చర్ పరిస్థితిని ఇంకా మెరుగుపరచేందుకు అవసరమైతే ఒక కమిటీని వేసి, అందులో అనుభవజ్ఞులైన

రైతులను మెంబ్రీగా వేసి, వారు సమగ్రంగా అధ్యయనం చేసిన తర్వాత ఒక రిపోర్టు తెప్పించుకుని, దానికి అనుగుణంగా చర్యలు తీసుకుంటే బాగుంటుంది. అక్వాకల్చర్ రైతులను అదుకోవడానికి ఆర్థికంగా వారికి అవసరమైన నిధులను సమకౌర్చేందుకు, ఇన్స్పెక్షన్ సదుపాయాన్ని కల్పించేందుకు ఏవిధంగా నిర్ణయాలు తీసుకుంటే బాగుంటుందో ఆలోచించవలసిందిగా గౌరవ మంత్రివర్యులను కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్.సరసింహారావు(బందరు): అధ్యక్షా, ఈ అక్వాకల్చర్ తడా నుంచి ఎచ్చర పరకు ఉన్న మాట వాస్తవం . దీని సాగులో కొంతమంది రైతులు సష్టపోయిన విషయం కూడా వాస్తవమే. అక్వాకల్చర్కు ఇన్స్పెక్షన్ సదుపాయాన్ని వర్తించజేసిందుకు నాబార్షు వారితో చర్చించి తగు చర్యలు తీసుకోవడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. అదేవిధంగా సభ్యులు సీడ్ గురించి చెప్పడం జరిగింది. ఈ సీడ్కు సంబంధించి ప్రైవేట్ హోచరీస్ వాళ్ళ తమకు ఇష్టం వచ్చినట్లుగా టైగర్ రోయల పిల్లలు కాకుండా ఏదో ఒక విధంగా సీడ్ ఇష్టున్నారు. ఈవిషయానికి సంబంధించి ఇష్టుడు జరుగుతున్నటువంటి శాసనసభ సమావేశాల సమయంలోనే ఒక సీడ్ యాఫ్ట్సు తయారుచేసి ప్రవేశచెట్టడం జరుగుతుంది. సీడ్ సప్లై చేసిన తర్వాత ఆ సీడ్ వల్ల ఎక్కుడైతే అక్వాకల్చర్ దెబ్బతింటుందో, సష్టపోయిన రైతులకు ఆ సీడ్ సప్లై చేసిన వారి నుంచే సష్టాన్ని రికార్డ్ చేసి ఇచ్చే విధంగా ఒక యాక్ట్సు తీసుకరావడం జరుగుతుంది. ఈ అక్వాకల్చర్ రైతులను అభివృద్ధి చేసిందుకు అక్వా కట్ట్సు ఏర్పాటు చేసి, వాటి ద్వారా పరిస్థితులను ఎప్పటికప్పడు అవగాహన చేసుకుని, ఏదైనా ఒక ఫీల్డ్లో రోయలు డీసీజ్ వల్ల దెబ్బతింటే దాన్ని ఏర్కంగా అడ్డుకోవాలనే విధానం గురించి మిగిలిన రైతులను మోటేవ్ చేయడం జరుగుతుంది. ఎకరానికి రూ.500లు శిస్తు కడుతున్న రైతులకు వట్టాలు ఇవ్వాలని సభ్యులు అడిగారు. వట్టాలు రెవెన్యూ డిపార్ట్మెంట్ ఇష్టవలసి పుంటుంది. అదేవిధంగా డైయెజి సిష్టంను ఇంప్రూవ్ చేయాలని సభ్యులు కోరడం జరిగింది. రోయల ఎగుమతి ద్వారా మన రాష్ట్రానికి సుమారుగా రూ.2 వేల కోట్ల ఫారెన్ ఎక్సెంజ్ వస్తోందని తెలియజేసుకుంటూ, ఇంకా ఏవైనా సూచనలుంటే ఇవ్వాలని సభ్యులను కోరుతున్నాను. సభ్యులు ఇచ్చిన సూచనలను అమలుచేసిందుకు ప్రయత్నం చేస్తామని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ కాగిత వెంకట్రావు: అక్వాకల్చర్సు సాగుచేసే రైతులకు లోనింగ్ ఫెసిలిటీన్ కల్పించవలసిందిగా మంత్రివర్యులను కోరుతున్నాను. ఎందుకుంటే అక్వాకల్చర్ సాగుచేసే రైతులకు ప్రైవేట్వాళ్ళ అప్పులు ఇచ్చే పరిస్థితులు లేవు. ప్రభుత్వపరంగా ఎటువంటి రుణ సదుపాయం లేకపోవడం వల్ల రైతులు చాలా ఇఖ్బందులు పడుతున్నారు. కావున ఈ రైతులకు లోనింగ్ ఫెసిలిటీన్ కల్పించి, పోర్ ఏరియాలో సాగుచేసున్న రైతులకు వట్టాలు ఇచ్చే విషయాన్ని రెవెన్యూ డిపార్ట్మెంటుకు రెఫర్ చేసి, ఆ రైతులకు వట్టా రైట్స్ ఇచ్చే విధంగా చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాము. గతంలో అక్వాకల్చర్కు సంబంధించి రిపోర్టు పున్యాయి. అదేవిధంగా కలెక్టర్స్ రిపోర్టులు కూడా పున్యాయి. కావున నీటన్నింటినీ వరిశీలించి, అక్వాకల్చర్ రైతులను అదుకోవడానికి తగు చర్యలు తీసుకోవాలని మంత్రి వర్యులను కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం.అనంతవర్మ(బాపట్ల): అధ్యక్షా, మన రాష్ట్రంలో కోస్తో ప్రాంతంలోగాని, ఇతర ప్రాంతాల్లోగాని సముద్రపు నీరు, ఉపునీరు ఎక్కుడైతే లభ్యముపుతున్నాయా అక్కడ అత్యధిక స్థాయిలో ఈ అక్వాకల్చర్ అభివృద్ధి అవుతోంది. ఈ రోయ్లు పెంపకం వల్ల మన రాష్ట్రానికి గాని, మన దేశానికి గాని ఎన్నో వేల కోట్ల రూపాయల విదేశీ మారక ద్రవ్యం లభిస్తోంది. కొన్ని వేల మందికి డైరెక్ట్స్ గానో, ఇన్డిరెక్ట్స్ గానో ఈ అక్వాకల్చర్ మూలంగా ఉపాధి అవకాశాలు లభిస్తున్న విషయం మనకందరికి తెలుసు. అక్వాకల్చర్ సంకోభంలో పడినపుడు ప్రతి దశలో మన ప్రభుత్వం ఈ పరిశ్రమను ఎన్ని రకాలుగా ప్రోత్సహించిందో కూడా మనకు తెలుసు. అయినప్పటికీ అక్వా రైతులు ఎన్ని ఇఖ్బందులు పడుతున్నారో మనకందరికి తెలుసు. ఈసందర్భంగా నేను సూచిస్తున్నది, సభా దృష్టికి తీసుకున్న విషయం ఏమంటే గతంలో ఈ అక్వాకల్చర్ రంగాన్ని వ్యవసాయరంగముగా పరిగణించడానికి ప్రతిపాదనలు పంపడం జరిగింది. ఆ విషయం ఎంతవరకు వచ్చిందో తెలియదు. దీన్ని వ్యవసాయరంగముగా గుర్తించేందుకు చర్యలు తీసుకోవాలని మంత్రివర్యులను కోరుతున్నాను. ఏర్కంగా అయితే వ్యవసాయోత్పత్తులను రైతులు

మార్కెట్ యార్డులో స్టోక్ చేసుకుని, నదైన ధర వచ్చినపుడు అమ్మకోవడానికి అవకాశం పుండో, అదేవిధంగా ఈ అక్వాకల్చర్ రైతులు తమ ఉత్సత్తుల్ని కోల్డ్ స్టోరీజ్ ప్లాంటులో స్టోక్ చేసుకుని మంచి ధర వచ్చినపుడు అమ్మకోవడానికి అవకాశం పుండే విధంగా చర్యలు తీసుకుంటారా? ఏవిధంగా నైతే వ్యవసాయం చేసుకునే రైతులకు క్రావ్ లోస్లు ప్రభుత్వపరంగా ఇస్తున్నారో, అదేవిధంగా అక్వాకల్చర్ రైతులకు కూడా ప్రైవేట్ పరంగాగాని, ప్రభుత్వ పరంగా గాని క్రావ్ లోస్సు ఫసిలిటీని ప్రత్యేకంగా నాలుగైదు మాసాలకు క్రియేట్ చేస్తే బాగుంటుందని నేను సూచిస్తున్నాను. అక్వాకల్చర్ రైతులకు ఇస్తున్నారో పథకాన్ని పర్టింపజేసే విషయం గురించి ఆలోచించాలి. ఈ అక్వాకల్చర్ ను సాగుచేసే రైతులందరికీ అవసరమైన సదుపాయాలను కల్పించి వారిని ఆదుకోవలసిందిగా నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె.ఆర్.సురేశరెడ్డిః అధ్యక్షా, ఈ అక్వాకల్చర్ ను ప్రోత్సహించడానికి ఏవిధంగానైతే వ్యవసాయ రంగానికి సబ్సిడీ క్రింద పవర్ కొష్టాన్ని ఇస్తున్నారో అదేవిధంగా ఈ అక్వాకల్చర్ ను సాగుచేసే రైతులందరికీ కూడా సబ్సిడీతో కరెంట్ కొష్టాన్ని ఇచ్చే ప్రతిపాదన ఏదైనా పుందా? పుంటే ఎంతపరకు ఆ పనిని పూర్తి చేశారు?

రెండవదేమంటే, కోల్డ్ స్టోరీజ్ ఫసిలిటీసు మార్కెట్ ప్రాంతాల్లోగాని, అవసరమైన ప్రాంతాల్లో ప్రావైట్ చేయడానికి ఎవరైనా ముందుకుపోతే, వారికి సబ్సిడీ ఇచ్చి ప్రోత్సహించడానికి మిరేనైనా చర్యలు తీసుకుంటున్నారా? మరొక విషయమేమంటే, ఈ అక్వాకల్చర్ ను సాగు చేసే వారంతా చాలా పరకు చిస్కరెతులు. నీరికి కోఆపరేటివ్ స్టౌన్టీల సుచి, జాతీయ బ్యాంకుల సుంచి గాని రుణ సదుపాయం కల్పించడానికి ప్రత్యేకమైన యాక్షన్ ప్లాన్సు ప్రభుత్వం తరపున రెడీ చేశారా? దయచేసి తెలియజేయవలసిందిగా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

ఉ.10.50

శ్రీ కె.హారిబాబు(విభాగట్టం): ఈ రోజు రోయుల సాగులో ప్రధానంగా ఉన్న సమస్య ఏమిటంటే, చెరువులలో రోయుల పిల్లలను వేయడం. సహజసిద్ధంగా ఉన్న సముద్రంలోని సీడ్సుసు చెరువులలో వేయడం వలన ఈ విత్తనాల కొరత ఏర్పడుతుంది. అందువల్ల సముద్రంలో సహజసిద్ధంగా పడవలలో వెళ్లి మత్స్య సంపదసు వేటాడే మత్స్యకారులకు మత్స్యసంపద దొరకడం లేదు. ఆ విధంగా మత్స్యకారులు సష్టాపోతున్నారు. దానిని దృష్టిలో పెట్టుకొని హ్యాచరీన్ ద్వారా ఉత్సత్తు అయ్యే విత్తనాలను ఆక్వాకల్చర్ రోయుల సాగులో ఉపయోగించే విధంగా చర్యలు తీసుకోవడానికి పభుత్వం ఏమి ప్రయత్నం చేస్తుంది?

శ్రీ పనమాడి వెంకటేశ్వరరావు(కాకినాడ): అధ్యక్షా, ఈ రోజు ఆక్వాకల్చర్ ను అగ్రికల్చర్ టార్ఫలోకి తీసుకువచ్చి పవర్ టార్ఫలాగే ఇన్కమ్సుక్స్ కట్టించుకుంటున్నారు. రోయులకు, చేపలకు సంబంధించి టాక్స్ రిబేట్ ఏమైనా ఉందా? ఇన్సుయరేసన్సు గురించి చర్య తీసుకుంటామని చెప్పారు. కానీ దానిని వక్కగా ఇంప్లిమెంట్ చేస్తామని చెప్పడం లేదు. ఇన్సుయరేసన్సు కంపెనీ సుంచి రిబేటు ఇప్పించే విధంగా మంత్రిగారు హామీ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. నీటికి సంబంధించిన అన్ని రిబేట్లు ఇవ్వాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్.సరసీంహరావు: గౌరవ సభ్యులు మాట్లాడుతూ లోన్ ఫసిలిటీ క్రియేట్ చేయడాని చెప్పడం జరిగింది. యాక్షువర్గా కావాలనే అక్కడ ఉన్న పిఎసీఎస్ ద్వారా కాని, జిల్లా స్టౌన్టీల ద్వారా, ఎంపెడా ద్వారా కాని కమర్సియల్ బ్యాంక్

ద్వారా కాని చాలా వరకు వారికి కావలసిన గైడ్‌లైన్సులో ఉన్న పొలాలకు, లోస్సు తీసుకోవడం జరుగుతుంది. అలాగే ఎంపిడా వారు కొంత సబ్విడీ ఇవ్వడం జరిగింది. అలాగే కోల్డ్ స్టోర్జెస్‌లో స్టోర్ చేసుకోవాలంటే, ఏర్పాటు చేసుకోవచ్చు. ఇండివిడ్యూవర్లగా పండించుకునే పంటను దాచుకొని, మరల దానిని దాచుకొని రేటు వచ్చిన తరువాత అమ్ముకోవడానికి రైతులెవరు ముందుకు రావడం లేదు. కోల్డ్ స్టోర్జెస్ కట్టుకోవాలంటే సబ్విడీతో ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రభుత్వం కృషి చేస్తుంది. ఇన్స్యూరెన్సు విషయం నాబార్టు వారితో మాటల్లాడి ఇన్స్యూరెన్సు చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. సింట్రల్ గపర్స్‌మెంట్ కూడా దీనికి చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. కరెంట్ సబ్విడీ విధానం రొయల్ చెరువులకు ఇప్పడం లేదు. అది ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్ట్మెంట్ వారితో మాటల్లాడి అవకాశం ఉంటే ఇప్పుడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. సముద్రంలో సీడ్ పట్ట పట్టడం వల్ల సముద్ర ఉత్పత్తులు తగ్గేమాట నిజం. గ్రామాలలో ఉన్న ఫిఫ్ట్‌మెన్ సముద్రంలో సీడ్ పట్ట పట్టడిని, మత్స్య సంపద తగ్గిపోతుందని చెప్పడం జరుగుతుంది. ప్రయినేటు హాచరీలలో ఉన్నవారు మంచి సీడ్ ఇవ్వాలని, వారి మీద ప్రైజర్ తీసుకురావడం జరుగుతుంది. రైతులు సష్టాపోయినట్లుయైతే, సీడ్ వల్ల వచ్చిన సష్టాన్ని హాచరీన్ వారు భరించాలనే పరిస్థితిలో చెప్పడం జరుగుతుంది. ఆ విధంగా ఒక యాక్టు కూడా తీసుకురావడం జరుగుతుంది. ఇన్కంటాక్ట్ విషయం సింట్రల్ గపర్స్‌మెంట్ పరిధి క్రిందకు వస్తుంది. కాబట్టి వారితో మాటల్లాడి రిబేటు ఇప్పించడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ కాగిత వెంకటరావ్: మంత్రివర్యులు సబ్విడీ ఇస్తామన్నారు. కాని సబ్విడీ మాత్రం చిన్ననుస్కారు రైతులకు లభ్యం కావడం లేదు. వారికి ఎంపిడా నుంచి సబ్విడీ ఇవ్వడానికి తగు సూచనలు ఇవ్వాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

Chairman: Appointment of Vidya Volenteers in Medak District.

శ్రీ కడియం శ్రీహరిః అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలోని పాతశాలలో జరుగుతున్న ఎన్రోల్మెంట్, రిపెషన్స్ దృష్టిలో పెట్టుకొని విద్యా వాలంటీర్ల వ్యవస్థను గత సంవత్సరం నుంచి ఏర్పాడు చేయడం జరిగింది. 1998-99లో దాదాపు 34,170 మంది విద్యా వాలంటీర్లను విద్యా కమిటీల ద్వారా ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరం కూడా ఆ స్కూల్ సు కొనిసాగిస్తూ యాభై వేల విద్యా వాలంటీర్ల నియమకం చేయబడి విద్యా కమిటీలకు అవకాశం కల్పించడం జరిగింది. అందులో ఇప్పటివరకు 36,997 మంది విద్యా వాలంటీర్ల నియమకం చేసినట్లుగా 21 జిల్లాల నుంచి సమాచారం అందింది. ప్రశ్నాకుంగా మెదక్, శ్రీకాకుళం, ప్రకాశం జిల్లాలలో ఈ విద్యా వాలంటీర్ల నియమకం వేరియన్ స్టేజిలలో ఉంది. మెదక్లో 1647 మంది విద్యా వాలంటీర్లను ఐడెంటీఫై చేయడం జరిగింది. విద్యా కమిటీలు ఎంపిక చేసుకున్న విద్యా వాలంటీర్లకు కలెక్టరుగారు అనుమతి కూడా ఇచ్చారు. వారు పచ్చే రెండు, మూడు రోజులలో విద్యా కమిటీ ద్వారా పాతశాలలో పనిచేయడానికి అనుమతి ఇప్పడం జరుగుతుందని మీ ద్వారా తెలియచేస్తున్నాను.

శ్రీ పి.కిష్టారెడ్డి(కల్వకుర్తి): అధ్యక్షా, ప్రభుత్వానికి ఎద్దుకేస్వర్ పైన చాలా చిత్తశుద్ధి ఉంది. మారుమాల ప్రాంతాలకు విద్యను వ్యాపింప చేసే ఉద్యోగాలతో ముందుకు పోతుంది. రాష్ట్రంలోనే మెదక్, మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలు లిట్రుసీలో వెనుకబడి ఉన్నాయి. ఎద్దుకేస్వర్ మినిస్టరుగారు నారాయణభేద్ వచ్చినపుడు వారి దృష్టికి కూడా తేవడం జరిగింది. నూటికి తొంబై శాతం వేకప్పిలు మా ప్రాంతంలో ఉన్నాయని డిసెంబర్ 12 న వారి దృష్టికి తేవడం జరిగింది. ఈ ప్రాంతంలో విద్యా వాలంటీర్ల అవసరం ఎంతైనా ఉందని, ఆ విధంగా టాప్ ప్రియారిటీ ఇచ్చి విద్యా వాలంటీర్లను నియమించాలని చెప్పడం జరిగింది. కాని ఈ రోజు పిట్లివరి 16వ తేది అయినప్పటికి కూడా విద్యా వాలంటీర్ల నియమకం జరగలేదు. 19 జిల్లాలలో విద్యా వాలంటీర్లు పనిచేస్తున్నప్పటికీ మెదక్ జిల్లాలో మాత్రం అపాయింట్‌మెంట్ జరుగలేదు. ఈ రోజు విద్యార్థులు విద్యా నేర్స్‌కోవడానికి టీచర్స్ లేక చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నారు. విద్యా వాలంటీర్లకు జనవరి 18నాడు ఇంటర్వెన్షన్ చేసి, సెల్క్షు చేసి, విద్యా కమిటీ ఛైర్‌స్కు పంపినప్పటికీ, ఈ రోజు వరకు వారిని అపాయింట్‌మెంట్ చేయడం జరగలేదు. అంటే ఎంత చిత్తశుద్ధి ఉందో మంత్రిగారు

చెబితే బాగుంటుంది. మెదక్ జిల్లా చాలా వెనుకబడ్డ ప్రాంతం. మాజిల్లాకు హాయ్యుర్ ఎడ్యుకేషన్ మంత్రిగారున్నారు. వారికి కూడా బాగా తెలుసు, మాది చాలా వెనుకబడ్డ ప్రాంతమని. నిద్యార్థుల భవిష్యత్తును దృష్టిలో పెట్టుకొని నిద్యా వాలంటీర్లను త్వరగా అపాయింట్ చేయాలి. ఎన్ని రోజులలో ఈ వాలంటీర్లను అపాయింట్ చేసి ఆర్దర్సు ఇచ్చి, వారి ద్వారా నిద్య చెప్పిస్తారు? నిద్యలో వెనుకబడ్డ జిల్లాలైన మెదక్, మహాబాబునగర్లలో శ్రద్ధ తీసుకోకపోతే వందశాతం నిద్య ఎక్కుడ పూర్తి అవుతుంది? అందువల్ల వాలంటీర్లను అపాయింట్ చేస్తే బాగుంటుంది. ఎగ్గామ్సు దగ్గరపడుతున్నాయని, పోర్న్ కంపీట్ కాపలసిన అవసరం ఉండని, నిద్యార్థులు అందోళన చెందుతున్నారు. వారు ప్రైక్ కూడా చేస్తున్నారు. ప్రభుత్వం, నిద్యార్థుల భవిష్యత్తును దృష్టిలో పెట్టుకొని వెంటనే తగు చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాసు. సెల్ఫ్ అయిన వాలంటీర్లకు వెంటనే ఆర్దర్సు ఇప్పించాలని కోరుతున్నాసు. చాలామంది నిద్యార్థులు చదువు లేక రోడ్చూపున తిరుగుతున్నారు. కాబట్టి ఎన్ని రోజులలో వాలంటీర్లను అపాయింట్ చేసుకొనే కార్యక్రమం ప్రారంభిస్తారు?

2. మెదక్జిల్లాలో నిద్యా వాలంటీర్ల నియామకం గురించి

దా. ఎమ్.శిఖ్సామిః అధ్యక్షా, ఒక ముఖ్యమైన విషయాన్ని ఈ సభ దృష్టికి తేవాలని కోరుతున్నాము. నిద్యావాలంటీర్ల అపాయింట్ చేయమని ప్రభుత్వం జి.ఐ.. ఇచ్చింది. వాలంటీర్లను అపాయింట్ చేసున్నారు. దానిలో ఎస్సిలకు, ఎస్సటిలకు, బిసిలకు రిజర్వేషన్ ఇంప్లిమెంట్ చేయాలనే నిబంధన లేకపోవడం వల్ల వేలాదిమంది నిరుద్యోగ యువతీ యువకులు ఉద్యోగావకాశాలు కోల్పోతున్నారు. మహిళలకు మాత్రమే రిజర్వేషన్ ఉంది. అందువల్ల మా వర్గాలకు చాలా అన్యాయం జరుగుతుంది.

ఉ.11.00

నిద్యా వాలంటీర్ల నియామకంలో వెంటనే - తప్పకుండా రూలు ఆఫ్ రిజర్వేషన్సు అనులు చేయాలని కోరుచున్నాసు .

శ్రీ కడియం శ్రీపారి : - 2000 - 2001 సంవత్సరానికి గాను రాష్ట్రాప్టంగా 50 వేల నిద్యా వాలంటీర్లను నియామకం చేయాలని ప్రభుత్వం నిర్దిశించి తీసుకున్నది. అందులో భాగంగా మిగతా జిల్లాలలో అక్షరాస్యతను దృష్టిలోపెట్టుకుని, అవసరాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని ఎలోకేషన్ చేయడం జరిగింది. మెదక్ జిల్లాలో నువ్వురు 2,250 నిద్యా వాలంటీర్లను నియామకం చేయడానికి అవకాశం కల్పించడం జరిగింది. స్కూలు ఎడ్యుకేషన్ కమిటీలో కూడా ఎం.ఇ.వో. గారు ఎంపిక చేసి ఎప్పుావల్కు పంపించారు. నిన్న కలక్కరుగారు అన్ని స్కూల్ ఎడ్యుకేషన్ వాలంటీర్లకు సంబంధించిన నియామకాలను ఎప్పుావ్ చేసి, తిరిగి పంపించారు. ఇచ్చితంగా 24 వ తేదీలోపల మొత్తం జిల్లాలలో అందరికి అందే విధంగా చర్యలు తీసుకుంటామని తెలియచేసుకుంటున్నాసు. 50 వేల నిద్యా వాలంటర్లు నియామకంలో రూలు ఆఫ్ రిజర్వేషన్ పాటించడం లేదని శ్రీ తిఖ్సామిగారు అడిగారు. ఏది అయితే స్కూలు ఎడ్యుకేషన్ కమిటి ఎంపిక చేసిందో ఆ ఎంపికను కలక్కరుగారు ఎప్పుావ్ చేసే విధంగా చర్యలు తీసుకుంటున్నాము. కలక్కరుగారు జిల్లాను ఒక యువానిట్గా తీసుకుని, నిద్యా వాలంటీర్లను ఎప్పుావ్ చేసేటప్పుడు, ఒవర్ఆల్ రూలు ఆఫ్ రిజర్వేషన్ చూసి ఎప్పుావ్ చేయాలని మాత్రం గైడ్లైన్స్ ఇచ్చాము. డీటేస్ కావాలంటె, జిల్లాలవారీగా బ్రేక్వెటో సహాగారమణభ్యలకు తెలియచేస్తాము .

శ్రీ ఎన్. రఘువీరారెడ్డి : - అధ్యక్షా, మంత్రిగారిని శ్రీ తిఖ్సామిగారు చాలా స్పృష్టంగా రూలు ఆఫ్ రిజర్వేషన్ నిబంధన వుందాయని అడిగారు. ఇచ్చితంగా ఎస్సి. ఎస్సటి. బిసి. ఫిజికల్ హండిక్యూప్స్, మహిళలకు అందులో

రూలు ఆఫ్ రిజర్వేషన్ వుండాలి . ఆ విధంగా లేదు . సబను తప్పుదోవ పట్టిస్తున్నారు . చేయాలని నిర్మిషంగా చెప్పాలి కదా? ఈరోజు విద్యావాలంటీర్లను అలగే లెక్షరర్సును ప్రభుత్వం కాంట్రాక్ట్స్‌పై నియమిస్తున్నారు . లక్షల ఉద్యోగాలను అనగారినిన వర్గాలకు లేకుండా చేస్తున్నారు . అందుకు ప్రభుత్వం బాధ్యత వహించవలసి వుంటుంది . జరిగిన తప్పు జరిగింది - నెక్కు అయినా సరిదిద్దుకుంటాము అని చెప్పాలి . విద్యావాలంటీర్సులలో ఎన్నో అవకతవకలు జరుగుతున్నాయి . సంతకం రాని వారు కూడా కైర్రస్టు అవుతున్నారు . నేను వారిని ఇన్సెస్ట్లు చేయడం కాదు . అలాంపేవారిని సెలక్షు చేశారు . బి.ఎ, బిఎస్సి, ఇంటర్, 10 తరగతి చదివిన వారు వున్నారు . డిగ్రీ చదివినవారికి ఇవ్వడం లేదు . ఊరిలో పున్నవారికి ఇవ్వకుండా, ప్రక్కన పున్న ఊరిలో పున్న 10వ తరగతి పైయిల్ అయిన వారికి ఇచ్చారు ఇలా చాలా జరిగాయి . ఈవిధంగా చేసుకుంటూ పోతే, విద్యాప్రమాణాలు ఏమనుతాయి? విద్యా వాలంటీర్ల విధానం నిరుద్యోగులలో నిరాశను కల్పించింది . విద్యాప్రమాణాలు సర్వసాధనం చేసే విధంగా వుంది . అందువల్ల పోషల్ సెక్యూరిటీ లేకుండా పోతున్నది . ఇందులో దధితులకు, బీసిలకు, ఎస్సిలకు,

ఎస్టటిలకు మహిళలకు చాలా అన్యాయం జరిగింది . మంత్రిగారిని ప్రైస్టగ్ అడుగుచున్నాను . దయచేసి, అది రెక్కిపైచేస్తారా? ఖచ్చితంగా రూలు ఆఫ్ రిజర్వేషన్ పాటించాలని మీద్వారా అడుగుతున్నాను .

శ్రీ డి.ఎస్ . రెడ్యావాయక్ :- ఈ విద్యా వాలంటర్సు సెలెక్షన్లో రిజర్వేషన్ ఏమాత్రం పాటించడం లేదు . గౌరవ మంత్రిగారు ఏమన్నారంటే, జిల్లాను యూనిట్స్ తీసుకుని, కలక్కరుగారిని ప్రుట్టిని చేయాలని చెప్పామన్నారు . దాని వల్ల రిజర్వేషన్ అమలు జరగడం లేదు . విద్యాకమిటీలు రెక్మండ్ చేసిన తరువాత ఎంఖ్వో ద్వారా కలక్కరుకు పోయిన తరువాత, ఒకవేళ అప్రావ్ అయిన తరువాత మళ్ళి రిజర్వేషన్ అమలు చేయడానికి మళ్ళీ నియమకాలు చేస్తారా? అట్లాచేయడానికి పీలు లేదు . కాబట్టి అటువంటప్పుడు రిజర్వేషన్ అమలు జరుగదు . ప్రభుత్వం తరఫున ఏ నియమకం జరిగినా తప్పకుండా రిజర్వేషన్ పాటించవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద వుంది . 50 వేల మందిని విద్యావాలంటీర్లుగా నియమిస్తామని అంది . అందులో రిజర్వేషన్ అమలు చేయడం లేదు . అది అన్యాయం . వేలాది భాలీలు రాష్ట్రంలో వున్నాయి . 50 వేల వాలంటర్సులో రిజర్వేషన్ అమలు చేయకపోతే ఎట్లా? అందుకోసం మండలాన్ని యూనిట్స్ తీసుకుని ప్రతి సూక్లులో అమలు చేయాలి . అందుకు ప్రభుత్వం ఆదేశాలు ఇవ్వాలి . ఏదైనా వుంటే, పునః వ్యవస్థకరించి మళ్ళీ ఆర్డర్ తీసుకుని, ఎస్సి, ఎస్టటి, బీసి, మహిళలు రిజర్వేషన్ ఇచ్చి న్యాయం చేయాల్సిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద వుంది . ఖచ్చితంగా అమలు చేయవలసిన అవసరం వుందని మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను .

శ్రీ ఎ. విఠల్ రెడ్డి (రామాయంపేట్):- మెదక్ జిల్లాలో సుమారు 2,250 విద్యావాలంటీర్లను సెలక్షు చేసే అవకాశం కల్పించారని అన్నారు . దీంట్లో 1647 మందిని సెలక్షు చేసినట్లు చెప్పారు . ఇంకా 600 మందిని చేయాల్సిన అవసరం వుంది . డిఎస్సిలో కూడా ఎస్సి . ఎస్టటి ల గురించి సెలెక్షన్ అయినప్పుడు 367 మందిని సెలక్షు చేయలేదు . ఈ విధంగా సుమారు వేఱు టీచర్లు తక్కువగా వున్నారు మెదక్లో . వెంటనే ఇంకా 600 మంది విద్యావాలంటీర్లను సెలక్షు చేసుకోవడానికి చర్యలు తీసుకోవాలి . మెదక్ జిల్లాలో అందరిని నియమించే విధంగా చర్యలు తీసుకోవలని మీద్వారా మంత్రిగారిని కోరుచున్నాను .

శ్రీ కడియం శ్రీహరి :- విద్యా వాలంటీర్ల నియమకం ప్రభుత్వ పరంగా చేయడం లేదు . విద్యా కమిటీలు మాత్రమే విద్యా వాలంటీర్లను నియమకం చేసుకుంటున్నాయి . ఆ విద్యా కమిటీలకు మాత్రం ప్రభుత్వ పరంగా కొంత ఆర్థిక సహాయం చేస్తున్నాము . దాని నుంచి వారికి కొంత అనరోరియం పే చేస్తున్నారు . ప్రభుత్వ పరంగా నియమకం చేయవప్పుడు రూలు ఆఫ్ రిజర్వేషన్ ఇంప్లిమెంటు చేయడానికి ఇన్సెస్ట్లు చేయడానికి అవకాశం లేదు .

అయితే, 50 వేల మంది విద్యా వాలంటీర్ల నియామకం జరిగినప్పుడు వారికి కూడా సరైన - ప్రపోర్సోనేట్గా రిప్రజెంచేషన్ రావాలని ఉండ్చేశ్యంతో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం విద్యా కమిటీలకు కొన్ని గైడ్లెన్సు ఇష్టం జరిగింది. వాటిలో ఎడ్యూకేషన్ క్వాలిఫికేషన్ రాష్ట్రల్గా లేనప్పుడు అక్కడ ఎస్సి, ఎస్టి, బిసి, మహిళలకు ప్రిఫరెస్సు ఇవ్వాలని చెప్పాము. అంతేకాకుండా, కలక్కరుగారు ఎప్రూవ్ చేసేటప్పుడు టోటల్గా, టెంటేట్లుగా రిజర్సేషన్కు సంబంధించి అమలు జరిగిందా లేదాయని చూడాలని చెప్పారు. శ్రీ రెడ్యాసాయక్ గారు చెప్పినట్లుగా జిల్లా యూనిట్గా కాకుండా మండలాన్ని యూనిట్గా తీసుకోవాలని అన్నారు. ఇది చాలా మంచి సలహా. తప్పకుండా పాటిస్తాము.

శ్రీ మతి కె . సురేఖ (శాయంసేట):- మంత్రిగారు మాట్లాడుతూ, విద్యా కమిటీ షైర్క్స్గా బాధ్యతలు అప్పచెపుతున్నారు. ఇప్పుడు శ్రీ రఘువీరారెడ్డిగారు చెప్పినట్లు క్వాలిఫికేషన్కు సంబంధించి తక్కువ క్వాలిఫికేషన్ వారిని ఎంపిక చేస్తున్నారు. ఎక్కువ క్వాలిఫికేషన్ వారికి ఇష్టం లేదు. అటువంటి ఇస్సిడెంట్లు చాలా పున్నాయి. అటువంటి వాటికి ఒకేళ పిటిషన్ ఇస్తే ఎంక్వయిరీ చగ్గేస్తే చర్య తీసుకుంటే, ఎవరి మీద చర్య తీసుకుంటారు? సంబంధిత ఎంఇవోలను బాధ్యత చేస్తారా? కొన్ని చోట్ల అధికార పార్ట్లకి చెందిన షైర్క్స్ పున్నారు. ఎంఇవోలు పై ఒత్తిడి తెచ్చి క్వాలిఫికేషన్ లేనివారికి కూడా అప్పాయింటుమొంటు అర్థార్థ ఇప్పిస్తున్నారు. అధికారులను బాధ్యులుగా చేస్తే ఇటువంటి అవకతవకు జరుగకుండా పుంటుంది. కాబట్టి ఎవరిమీద చర్య తీసుకుంటారో సభాముఖంగా చెప్పితే బాగుంటుంది .

శ్రీ కడియం శ్రీహరి :- స్పృసిఫిక్ గా ఏమైనా పుంట మా దృష్టికి తెస్తే ఎంక్వయిరి చేసి బాధ్యులపై తప్పకుండా చర్య తీసుకుంటాము .

ఉ.11.10

శ్రీ కడియం శ్రీహరిః బాధ్యులు అంటే ఎవరు? ఎంక్వయిరిలో తేలాలి కదా? నేనెట్లా డిస్ట్రిక్ట్ చేస్తాను?

డా. పి. శంకర రాపుః ఎవరు రెస్ట్సాన్సిబుల్ అపుతారు? ఎవరి మీద చర్య తీసుకుంటారు?

శ్రీ కడియం శ్రీహరిః దయచేసి నిసండి.

డా. పి. శంకర రాపుః అధికారులకు బాధ్యత అప్పగించాలి. అవకతవకు జరగకుండా పూర్తి బాధ్యత వారికి ఇవ్వాలి. నాన్ అఫిషియల్ మీద ఎవరు చర్యలు తీసుకుంటారు? ఎవరిమీదయునా బాధ్యత ఫిక్స్ అప్ చెయ్యాలి. షైర్క్స్ కల్పించుకోరాదు.

శ్రీ కడియం శ్రీహరిః స్పృసిఫిక్ గా విద్యావాలంటీర్ నియామకాలకు సంబంధించిన ఆదేశాలను ఎవరయునా ఉల్లంఘిస్తే, ఆ విషయం కంస్టయింట్ చేస్తే చర్య తీసుకుంటాము.

డా. పి. శంకర రాపుః అధికారుల మీద రెస్ట్సాన్సిబిలిటీ ఫిక్స్ అప్ చెయ్యండి.

శ్రీమతి కె. సురేఖః అధికారులను సస్పెండ్ చేస్తారా? షైర్క్స్ నేనెట్లు సస్పెండ్ చేస్తారా? ఎవరి మీద చర్య తీసుకుంటారు?

శ్రీ కడియం శ్రీహరిః ఏ ఇన్స్టిన్చ్యూన్స్ లేకుండానే చర్యలు తీసుకోవాలా? అధ్యక్షా, వారి ప్రశ్న ఏమిటో చెప్పమనండి. సమాధానం చెబుతాను.

డా. పి. శంకర రాపుః ఎంక్వయిరీ ఆఫీసర్ ఎవరు? డెస్ట్రిబ్యూటిభిలీ ఎవరి మీద ఫిక్స్ అవ్ చేస్తారు?

శ్రీమతి కె. సురేఖిః అధికారులు బలి అవుతున్నారు. ఛైర్మన్ చేసే చర్యలకు అధికారులు బలి అవుతున్నారు.

శ్రీ పి. వేణుగోపాల రెడ్డి(రాయదుర్): ఒకసారి ఛైర్మన్గా ఎన్నికయిన తరువాత అవకత్తపకలు జరిగితే అతని మీద చర్యలు తీసుకోడానికి మనకు పవర్స్ ఉన్నాయా?

శ్రీ డి.ఎస్. రెడ్యానాయక్: స్పెసిఫిక్ కేసు చెబుతున్నాను. మంత్రిగారు స్పెసిఫిక్ కేసు చెప్పమని అన్నారు. నా నియోజక వర్గంలో కొరిని- కొత్తారు చింతపరీలో విద్యా కమిటీ రికమెండ్ చేసిన వ్యక్తిని విద్యావాలంటీర్గా తీసుకోకుండా అక్కడి ఎం.ఇ.వో వేరే వ్యక్తిని తీసుకున్నారు. నిచారణ చేసి విద్యాకమిటీ రికమెండ్ చేసిన వ్యక్తిని తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ టి. జీవన్ రెడ్డి(జగిత్యాల): రూల్ ఆఫ్ రిజర్వేషన్ అమలు గురించి చెబుతూ డిఫ్రైక్ యూనిట్గా పెట్టుకుని జిల్లా కలెక్టర్ పర్సన్స్ చేస్తున్నట్లు చెప్పారు. నాకు తెలిసినంత పరకూ, దఖితులకు ఏ మేరకు రిజర్వేషన్ విధానం అమలు చేస్తున్నారు, బలహీన వర్గాలకు ఏ విధంగా అమలు చేస్తున్నారు అనేది చూస్తే, జిల్లా స్థాయిలో యూనిట్ చేసుకుంటే రిజర్వేషన్ విధానం అమలు చేసే అవకాశం లేదు. మండలాన్ని యూనిట్గా తీసుకుంటేనే రిజర్వేషన్ అమలు చేసే అవకాశం ఉంటుంది. మండలాన్ని యూనిట్గా పెట్టుకుని వెంటనే అమలు చేస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీ ఎ. రామనారాయణ రెడ్డి(రాఘవార్): మంత్రిగారు రూల్ ఆఫ్ రిజర్వేషన్ గురించి విద్యా కమిటీలకు కొన్న గైడ్‌లైన్ ఇచ్చామని అన్నారు. విద్యా కమిటీ ఛైర్మన్ పదవిలో ఉండడం వల్ల రిజర్వేషన్ విధానం సక్రమంగా అమలు కావడం లేదనేది సభ దృష్టికి తేవలసిన అవసరం ఉంది. విద్యావాలంటీర్ నియమకాలు ప్రతి జిల్లలో కూడా దాచాపుగా పూర్తి కావచ్చింది. మండలాన్ని యూనిట్గా తీసుకుని లెక్క వేస్తే, ఎంత మంది దఖితులకు, గిరిజనులకు, వికలాంగులకు, మైనారిటీలకు ప్రభుత్వం ఇచ్చిన గైడ్‌లైన్ ప్రకారం 80 వేల విద్యావాలంటీర్లో ఇప్పగలిగాము? స్పెసిఫిక్గా చెప్పవలసిన అవసరం ఉంది. మరొక స్పెసిఫిక్ కేసు మీ దృష్టికి తేస్తున్నాను. నెల్లారు జిల్లలో, రాపూరు నియోజక వర్గంలో, మనుగోలు హాడ్క్‌వ్యార్టర్స్ ఉంది. జడ్.పి హైస్కూల్లో విద్యావాలంటీర్ సెలెక్షన్లో విద్యా కమిటీ ఛైర్మన్ సరిత అనే బి.ఎస్.ఎస్ గ్రామ్యయేట్సు సెల్క్ చేస్తే, ఆమెను ప్రక్కకు పెట్టి డి.ఇ.వో, ఎం.ఇ.వో వేరే క్యాండిడేట్కు ఇప్పడానికి ఆదేశాలు ఇచ్చారు. ఇది స్పెసిఫిక్ కేసు. ఇటువంటి తప్పులు జరిగితే వెంటనే సరిచేసి, డి.ఇ.వోలకు ఆదేశాలు ఇచ్చి, విద్యా కమిటీ సెల్క్ చేసిన వారికి విద్యావాలంటీర్ పోస్టు ఇప్పించే ప్రయత్నం చెయ్యాలి.

శ్రీ కడియం శ్రీహరిః గౌరవ సభ్యులు వేణుగోపాల రెడ్డిగారు మాటల్లడుతూ విద్యా కమిటీ అధ్యక్షులు పొరపాటు చేస్తే యాక్టలో రికాల్ చేసే అవకాశం ఉండా అని అడిగారు. 1998 ఎడ్యూకేషన్ యాక్టలో రికాల్కు ప్రావిజన్ పెట్టాము. విద్యాకమిటీ అధ్యక్షులు పొరపాటు చేస్తే రికాల్ చెయ్యవచ్చు. గపర్సుమెంట్కు పవర్ ఉంది. రెడ్యానాయక్గారు, రామనారాయణ రెడ్డి గారు స్పెసిఫిక్ కేసును గురించి చెప్పారు. ఆ విపరాలు తీసుకుని తగిన విచారణ చేయించి, గైడ్‌లైన్ ప్రకారం లేకపోతే రద్దు చేసి తప్పుకుండా ఫర్డర్ యాక్ట్ తీసుకుంటాము. ఏ జిల్లలో కానీ గైడ్‌లైన్కు భిన్నంగా ఎవరయినా నియమకాలు చేసి ఉంటే, స్పెసిఫిక్గా మా దృష్టికి తేస్తే, వాటి మీద చర్య తీసుకుంటాము. జీవన్ రెడ్డిగారు, రెడ్యానాయక్గారు జిల్లా యూనిట్గా కాకుండా మండలాన్ని యూనిట్గా తీసుకోవాలని అన్నారు. తప్పుకుండా తదుపరి గైడ్‌లైన్లో వారి సజేప్పును స్వీకరిస్తాము.

ఛైర్‌నుసభ టీ విరామానికి గాను సభను 15 నిమిషాల పాటు వాయిదా వేస్తున్నాను.

(సభ టీ విరామానికి గాను గం. 11.18 ని.లకు వాయిదా పడినది.)

...

THE HOUSE REASSEMBLED AT 11.38 A.M.
(SRI M.V.KRISHNA RAO IN THE CHAIR)

CHAIRMAN: The notices given under rule 304 have been postponed. Now, I request Sri B.Krishnaiah to move the Non Official Resolution.

అనధికార తీర్మానం
తెలుగుగంగ ప్రాజెక్చర్ భాగమైన సోమశిల ప్రాజెక్చర్ క్రింది అన్ని పథకాలను, కాలువలను త్వక్షణం
పూర్తి చేయుట గురించి.

SRI B.KRISHNAIAH: Mr.Chairman, I beg to move:

" That this House recommends to the Government to undertake urgent steps for the completion of all the schemes and canals under Teluguganga Project, particularly Somasila Project that would ensure adequate water supply to the drought affected areas of Nellore District. "

CHAIRMAN: Motion moved. The discussion on the subject will be taken up on the next Friday on which the non official business will be taken up.

Now, I request Sri J.R.Pushpa Raj to move the motion of thanks to the Governor's Address.

గపర్సర్గారి ప్రసంగం వట్ట ధన్యవాదాలు తెలిపే ప్రతిపాదన

SRI J.R.PUSHPA RAJ: Mr.Chairman, I beg to move:

" That an Address be presented to the Governor as follows:

That the Members of the XI Andhra Pradesh Legislative Assembly in its fourth session are deeply grateful for the Address which he has been pleased to deliver to the Legislative Assembly on 14-02-2001"

శ్రీ యస్. వెంకటేశ్వరరావు: అధ్యక్షా, గవర్నర్గారి ప్రసంగానికి ధన్యవాదాలు తెలిపే తీర్మానంపై పుపురాజ్ గారు ప్రవేశపెట్టిపు తీర్మానాన్ని నేను సెకండ్ చేస్తున్నాను.

CHAIRMAN: Motion moved.

ప్రకటన

గవర్నర్గారి ప్రసంగం పట్ల ధన్యవాదాలు తెలిపే ప్రతిపాదనకు సపరణలు ప్రతిపాదించుట
గురించి

CHAIRMAN: I am to announce to the House that amendments to the Motion of Thanks to the Address by the Governor will be received by the Secretary to the State Legislature upto 2.00 P.M., on Saturday i.e., 17-02-2001.

ఉ.11.40

గవర్నర్గారి ప్రసంగానికి ధన్యవాదాలు తెలిపే తీర్మానంపై చర్చ

శ్రీ జె. అర్. పుపురాజ్(తాడికొండ): అధ్యక్షా, రాష్ట్ర గవర్నర్ గౌరవనీయులు డాక్టర్ సి . రంగరాజన్ గారు శాసనసభనుద్దేశించి చేసిన ప్రసంగం సూటిగా, స్పెషనగా పుండడమే కాకుండా పలుఅంశాలను ప్ర్యసించిందని నేను భావిస్తున్నాను. ముఖ్యంగా రాష్ట్రపథత్వం పయనిస్తున్న దిశ కానివ్వండి , అందుకుంటున్న లక్ష్యం కానివ్వండి, చేరవలసిన గమ్యం కానివ్వండి, ఈ కీలకాంశాలన్నింటిని గవర్నర్ గారి ప్రసంగం ప్రతిబింబించిందని నేను భావిస్తున్నాను. అందుకుగాను వారికి హృదయపూర్వకంగా ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం గత ఐదారు సంవత్సరాలుగా రాష్ట్ర సమగ్రాభిప్రాధికారి కోసం అవిరళ కృష్ణ చేస్తున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ ప్రభుత్వం డెవలప్మెంట్ కొరకు పూర్తిగా కమిటీమెంట్లో పున్న విషయం స్పష్టం చేస్తున్నాను. బ్యాలెన్స్ డెవలప్మెంట్ కావాలంటే సెక్టోరల్ లెవెల్లో వివిధ సెక్టోర్లు మధ్య సమతుల్యత సాధించవలసి పుంటుంది. అగ్రికల్చర్, యిండస్ట్రీల తదితర రంగాల్లో సమతోల్యత సాధించడమే కాకుండా స్టాషన్స్ లోని డిఫరెంట్ సెక్షన్స్ పీపుల్స్ కలుపుకొని ముందుకు పోవలసి

పుంటుందనే విషయం మనవి చేస్తున్నాను. ఈ రాష్ట్రంలో ఎందరో అణగారిన వర్గాల ప్రజలు పున్నారు. గిరిజనులు, దళితులు, ముస్లిం మైనారిబీలు, వెనుకబడిన తరగతుల వారు మాత్రమే కాకుండా సమాజంలో సగ భాగంగా పున్న మహిళలు, వీరందరి మధ్య సమతుల్యత సాధించడం కోసం ఈ ప్రభుత్వం కృషి చేస్తోందని మనవి చేస్తున్నాను. ఈనాడు సెక్షార్ ప్రైష్ణిక్, సెక్షన్స్ ప్రైష్ణిక్ మాత్రమే కాకుండా ఏరియాప్రైష్ణిక్ కూడా సమతుల్యత సాధించి బ్యాలెన్స్ డెవలమెంట్ కోసం ఈ ప్రభుత్వం కృషి చేస్తోందని మనవి చేస్తున్నాను. చారిత్రక కారణాలు ఏమైనప్పటికీ, సాంస్కృతిక కారణాలు ఏమయినప్పటికీ ఈ రాష్ట్రంలో గత పదు దశాబ్దాలుగా సాగుతున్న డెవలమెంట్సు గమనించినప్పుడు అసమతుల్యత అనేది కనబడుతోంది. ఆయా ప్రాంతాలలో పున్న పరిస్థితుల కారణంగా, అక్కడ లభించే సహజవసరులు, ప్రకృతి సంపద, మాలిక వసరుల అభ్యత మూలంగా కొన్ని ప్రాంతాలు గణనీయంగా అభివృద్ధి సాధించడం, కొన్ని ప్రాంతాలు అభివృద్ధిపరంగా కుంటుపడడం అనేది వాస్తవం . దాన్ని మరచిపోకూడదని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ రాష్ట్రప్రభుత్వం అన్ని ప్రాంతాలను సమానంగా అభివృద్ధి చేస్తూ , వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు ఎక్కువ ప్రయారిటీ యిచ్చి అభివృద్ధి చేస్తోంది. ఈ ప్రభుత్వం ఏరియాప్రైష్ణిక్ అభివృద్ధి సాధించడంకోసం కంకణం కట్టుకొని ముందుకు పోతున్న విషయం మనవిచేస్తున్నాను.

ప్రపంచంలో పస్తున్న మార్పులకు అనుగుణంగా ఇన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీ రంగంలో కూడా ముందుకు పోవలసిన అవసరం పున్న విషయం మనవిచేస్తున్నాను. ఎందుకంటే యిన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీలో విస్తార్తుకొన్న మార్పులు ఈనాడు రావడం జరిగింది. ప్రపంచికరణ (గ్లోబలైజేషన్) వల్ల వివిధ దేశాల మధ్య పున్న అడ్డుగోడలు తోలగిపోయి , ప్రపంచమంతా గ్లోబల్ విలేజ్గా మారిపోతున్న నేవధ్యంలో మనం కూడా వెనుకబడకుండా ముందుకుపోవలసిన అవసరం పుంది. అందుకోసం యిన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీ అవసరమనే విషయం ప్రత్యేకంగా మనవి చేస్తున్నాను. ప్రపంచికరణ పట్ల స్టుఫ్స్ ను అవగాహన మనకు పుండవలసిన అవసరం పుందని నేను భావిస్తున్నాను. ఎందుకంటే ప్రపంచికరణ వల్ల అనేక మేళ్లు మనకు చేకూరబోతున్నాయి. మనం యితర రాష్ట్రాలలో పోటీ పడి ప్రగతి సాధించలేకపోతే వెనుకబడే ప్రమాదం పుంది కాబట్టి ఈ దిశగా ఎక్కువ ఆలోచన చేయవలసిన అవసరం పుందని నేను భావిస్తున్నాను. అధ్యక్షా, మనందరికీ తెలుసు. ప్రపంచంలో ఏ దేశాన్ని తీసుకున్నా అన్నిరంగాల్లో ఏ దేశం కూడా స్వయంసమ్మిగ్ధిగా లేదు. ఏదో ఒక రంగంలో ప్రతిదేశం వెనుకబడే పుంటోది. ఒక దేశం పైన మరొక దేశం ఏదో ఒక దానికి ఆధారపడే పరిస్థితి ఈనాడు ప్రపంచంలో పుంది. ఈ లోటుపాట్లన్నింటినీ పూడుకొని యిచ్చి పుచ్చుకునే ధోరణితో అన్ని దేశాలు ప్రయాణం చేయవలసిన అవసరం ఈ గ్లోబలైజేషన్ వల్ల ఉత్సవం అపుతోందని ఈ సందర్భంగా మనవిచేస్తున్నాను.

ఈనాడు వివిధ సామాజికాంశాల విషయంలో సమాజంలో అనేక అపోహాలు పున్నాయి. వాటిని తోలగించుకోవలసిన అవసరం పుందని నేను భావిస్తున్నాను. వాస్తవమంగా ప్రపంచికరణ అంటే అభివృద్ధి, సాంకేతిక ప్రగతిలో అన్ని దేశాలు ఉమ్మడి భాగస్వామ్యంలో పుండాలి. ఉమ్మడి భాగస్వామ్యంలో పున్నప్పుడే ప్రపంచవ్యాప్తంగా పున్న సమస్యలను పరిష్కరించే దిశలో మనం ప్రయాణం చేయడం, అదే మాదిరిగా వివిధ దేశాల ఆర్థిక వసరులను పెంపాందించుకోవడం, మోలిక సదుపాయాలను కల్పించుకోవడం, సామాజిక అవసరాలను తీర్చుకోవడం జరుగుతుంది. ఇప్పుడ్నీ ప్రపంచికరణ వల్ల మనం సాధించే మేళ్లుగా మనం భావించపచ్చ. ఈ సందర్భంగా మరొక విషయం మనవిచేయదలచుకున్నాను. ప్రపంచికరణ వల్ల విదేశి ఉత్సవులు ఎక్కువగా దిగుమతి అయి దేశీయ ఉత్సవులకు సప్పం కలుగుతుందనేది ఒకటి పుంది. దేశీయ ఉత్సవులకు సప్పం కలుగని రీతిలో ప్రభుత్వం ప్రపంచికరణను అమలుచేయవలసిన అవసరం పుంది. వాస్తవ పరిస్థితులను ప్రజలకు తెలియజేయవలసిన అవసరం పుందని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను. ఈ నాడు గ్లోబలైజేషన్ కారణంగా ప్రపంచం అంతా గ్లోబల్ విలేజ్గా మారుతున్న తరుణాలో మనం పోటీ తత్వాన్ని అలవరుచుకోవలసిన అవసరం ఎంతయినా పుంది. గతంలో దేశీయ ఉత్సవులల్లో నాణ్యత లోపించిన పస్తువులను గతంలో మాదిరిగా యితర దేశాలకు ఎగుమతి చేసే అవకాశం లేదు. అందువల్ల నాణ్యత గల పస్తువుల ఉత్సవి కోసం కృషి చేయవలసిన అవసరం పుందని ఈసందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను. విదేశాల్లో మాదిరిగా మనం కూడా సాంకేతిక నైపుణ్యం సాధించాలనేది తక్షణ

ఆవశ్యకతగా పుంది. విదేశాలలో పోటీపడే సాంకేతిక పరిజ్ఞానం మనం పెంచుకోగలమా అనే విషయంలో కొన్ని సందేహాలు పున్నాయి. చిత్రశుద్ధి , కృషి పట్టుదల పుంటే ఈ ప్రపంచంలో సాధించలేనిది ఏది లేదని మనవి చేస్తున్నాము. ఉదాహరణకు అమెరికాలోని సిలికాన్ వేలీలో ఐటి రంగంలో పున్న నిపుణులలో 23 శాతం భారతదేశానికి చెందిన వారు కాగా వారిలో 33 శాతం మంది ఆంధ్రప్రదేశ్కు చెందినవారే అనే విషయం మనవి చేస్తున్నాము.

ఉ.11.50

కొన్ని సంవత్సరాల క్రితం మనకు ఐటి అనే పేరే తెలియదు. ఈనాడు యునిఫర్మేషన్ టెక్నాలజీలో గణనీయమైన అభివృద్ధిని సాధించి , ఇతర దేశాలకు, యితర రాష్ట్రాలకు మనం మార్కెట్లకంగా పున్నామనే విషయం మనవిచేస్తున్నాము. మన స్వదేశీ ఉత్పత్తుల్లో నాణ్యత పెంచడానికి, సాంకేతిక పరిజ్ఞానం సాధించడానికి మనమంతా కృషి చేయవలసిన అవసరం పుంది. ఈ సందర్భంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కానివ్వండి, కేంద్ర ప్రభుత్వం కానివ్వండి తక్షణమే ఆలోచన చేసి ఆ దిశగా ప్రయాణం చేయవలసిన అవసరం, అంతర్జాతీయ మార్కెట్లులో మన ఉత్పత్తుల నాణ్యతను పెంపాందించే విధంగా తయారు చేసే దిశగా కృషి చేయవలసిన అవసరం పుందని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాము. అదే మాదిరిగా ఆర్థిక సంస్కరణలకు సంబంధించి అసంపూర్ణిగా పున్న వాటిని మనం పరిపూర్ణి చేయవలసిన అవసరం పుంది. ఈ రకంగా గవర్నర్ గారు చెప్పిన దానితో నేను పూర్తిగా ఏకీభవిస్తున్నాము. స్వాతంత్యం వచ్చిన తరువాత మన దేశంలో అనేక ఆర్థిక విధానాలు వచ్చాయి. కొన్ని విధానాలు అమలయ్యాయి. అయితే వాటివల్ల ప్రయోజనం ఏమీ సమకూరలేదనే విషయం మనవి చేస్తున్నాము. చాలా కాలం తరువాత, సమీకృత ఆర్థిక విధానం మన దేశంలో అమలైన తరువాత కూడా రవాణా రంగం, టెలీ కమ్యూనికేషన్స్ రంగం, ఈ రెండు రంగాలలో తప్ప మిగతా రంగాలలో నాణ్యమైన ప్రగతిని మనం సాధించలేదనిది నేను మనవి చేస్తున్నాము. ఈ నేపథ్యంలో మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కొన్ని రిఫర్స్ తీసుకువచ్చింది. 1995 నుండి ఈ దిశలో ఆర్థిక సంస్కరణలను మన రాష్ట్రంలో అమలు జరుపుతున్న విషయం ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాము. ఈ రిఫర్స్ వెల్ఫేర్సు, డెవలమెంట్సు సమతుల్యం చేసి రాష్ట్రాన్ని ముందుకు తీసుకుపోతున్నాయని మనవి చేస్తున్నాము. ఈ ఎగ్జిస్టింగ్ రిఫర్స్ పల్ల వోవరాల్ యింపూర్వమెంట్ జరిగిందనే విషయం మనవిచేస్తున్నాము. ఇంతకుముందున్నటువంటి వ్యవస్థను మెరుగుపరుడానికి ఈనాడు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రిఫర్స్ చేపట్టి ముందుకు పోతున్న నేపథ్యంలో గణనీయమైన మార్పులు అన్ని రంగాలలో ఈ ప్రభుత్వం తీసుకురావడం జరిగిందని మనవిచేస్తున్నాము. గతంలో ప్రభుత్వాలు సంరక్షణ పేరుతో గుప్పెటలో మూసిన ఆర్థిక విధానాలతో ముందుకు పోతూ పుంటే, ఈ రోజు ప్రభుత్వం అంటే 'It is a Controller of all activities and it is a Regulator of all activities.'

అనే రీతిలో అధికారం కేంద్రిక్యతం అయిన నేపథ్యంలో అటువంటి పరిస్థితినుండి బయటపడి ఈనాడు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రెగ్యులేటరీ పౌర్స్ నుండి, కంట్రోల్ పౌర్స్ నుండి తప్పుకొని కేటలిస్ట్స్గా, ఫసిలిటేటర్స్గా వ్యవహారిస్తోంది. కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ప్రమోటర్స్గా మాత్రమే వుండాలనేది ప్రభుత్వ ధ్యాయం అని మనవి చేస్తున్నాము. ఈనాటకైనా కళ్ళు తెరవకపోతే , ప్రైవేటు భాగస్వామ్యానికి మనం సహకరించకపోతే, నేటికి మాలికావసరాల కోసం, విద్య , ఆరోగ్యం పంటి సామాజిక రంగాల్లో కూడా మనం వెనుకబడే అవకాశం పుందని ఈ సందర్భంగా , తమ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాము. ఈ నాడు ప్రభుత్వం రెగ్యులేటర్, ప్రమోటర్ బాధ్యతల నుండి తప్పుకొని కేటలిస్ట్స్గానో, ఫసిలిటేటర్స్గానో వ్యవహారించాలనే నిర్దయం తీసుకొని ముందుకు వెడుతోందని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాము. ఈనాడు పరిశ్రమల అవసరాలు రోజురోజుకు పెరుగుతున్నాయి. వాఁ అవసరాలకు అనుగుణంగా మరింత బాధ్యతాయుతమైన వ్యవస్థను రూపొందించేదిశగా ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేపట్టే చర్చలు, చేపట్టే సంస్కరణలు పుంటాయనే విషయం ఈ సందర్భంగా గుర్తు చేస్తున్నాము. ఈ దిశగానే ఈనాడు ప్రజలను విశ్వాసం లోకి తీసుకొని , వారి భాగస్వామ్యంతో ముందుకుపోవడం జరుగుతోంది. ప్రజల భాగస్వామ్యం పుస్తపుడే అభివృద్ధి సుసాధ్యం

అపుతుందని , ఈ రాష్ట్రం ముందుకు పోతుందనే పుద్దేశంతో , అచంచల విశ్వాసంతో ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రజల మీద బాధ్యత పుంచడం జరిగిందని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను.

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసిన సెల్వ్ హాల్వ్ గ్రాప్స్, (స్వయం సహాయక సంఘాలు) ఈ రాష్ట్రంలో వున్నన్ని దేశంలో మరెక్కడా లేవు. ఈ రాష్ట్రంలో స్వయం సహాయక సంఘాలుగా ఏర్పడిన వారు తమ జీవన పరిస్థితులను మెరుగుపర్చుకోవడమే కాకుండా రాష్ట్రాభివృద్ధి కోసం భాగస్వాములుగా పనిచేస్తున్నారని ఈ సందర్భంగా నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఈనాడు రాష్ట్రంలోని మహిళలందరూ ఉద్యమ స్వార్థితో సంఘటితమై సామాజిక, ఆర్థిక, సాంఖ్యిక రంగాలలో ముందుకు పోవడమే కాకుండా తమ కాల్కు మీద తాము నిలబడే విధంగా ఆర్థిక అంశాలకు ప్రాధాన్యత యివ్వడమే కాకుండా సామాజిక సమస్యల పరిపొరంలో కానివ్వండి, పేదరిక నిర్మాలనలో కానివ్వండి కంకణం కట్టుకోని ముందుకు పోతున్న విషయం ప్రత్యేకంగా గుర్తు చేస్తున్నాను. ఈనాడు డ్యూక్ గ్రాప్స్ గ్రామీణ మహిళల జీవితాల్లో వెలుగు తీసుకురావడమే కాకుండా వారి పురోగమనానికి ఎంతగానో తోడ్పుడుతున్నాయి. మన రాష్ట్రంలో 3. 38 లక్షల పొదుపు సంఘాలు పుండగా దేశంలోని మిగతా రాష్ట్రాలన్నింటిలో కలిపి 2 లక్షల 10 వేలు మాత్రమే పున్నాయిని ఈ సందర్భంగా నేను మనవి చేస్తున్నాను. దీన్ని బట్టి మన మహిళలు ఎంత ఉద్యమ స్వార్థితో ముందుకు పోతున్నారో తెలుసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఈనాడు ప్రపంచ వ్యాప్తంగా కోటిమంది మహిళలు పొదుపు కార్యక్రమంలో పాల్గొంటూ పుండగా వారిలో 50 లక్షల మంది మహిళలు ఒక్క ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలోనే పున్నారని పొదుపు మహోద్యమంలో వారు పాల్గొంటూ పున్నారని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను. రు. 650 కోట్లు కార్పున్ ఫండ్ రెయిజ్ చేయడంలో రు. 400 కోట్లు మహిళలు సమకూర్చుకోవడంతోబాటు రు. 250 కోట్లు ప్రభుత్వం సమకూర్చడం జరిగింది. దీనివల్ల మొత్తం రు. 650 కోట్లు కార్పున్ ఫండ్ క్రియేట్ చేయడం జరిగింది. ఈనాడు ఫండింగ్ ఏజన్సీస్, జాతీయ బ్యాంకులు కానివ్వండి, యితర బ్యాంకులు కానివ్వండి వారంతా ముందుకు వచ్చి డ్యూక్ గ్రాప్స్కు రుణ సహాయం కలుగజేస్తామని ముందుకు సచ్చారంటే దానికి కారణం ఈ ప్రభుత్వం , మన నాయకుడు నారా చంప్రభాబు నాయుడు, రాష్ట్రంలోని మహిళలు సాధించిన తోలి విజయంగా నేను ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను. అదే మాదిరిగా వారికి మార్కెట్ సేకర్యాలు కలుగజేయడం మాత్రమే కాకుండా , సామాజిక కార్యక్రమాల్లో కూడా వారు ప్రముఖ పొత్త వహించే విధంగా చేయడం జరుగుతోంది.

ఈనాడు వాటర్ పెట్ కమిటీలను మనం ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఈ రాష్ట్రంలోని అనేక జిల్లాలలో, అనేక మండలాల్లో భూగర్భ జలమట్టాలు పడిపోయి , ఆయ ప్రాంతాలు ఎడారులుగా, బంజరు భూములుగా మారుతున్న తరుණాలో ఈ భూములను సాగులోకి లేవడానికి ఈ ప్రభుత్వం కృతనిశ్చయంతో పనిచేయడం వల్ల ఆయ ప్రాంతాల రూపురేఖలు మారిపోయాయి. గతంలో ఎడారులుగా పున్న ప్రాంతాలు వాటర్ పెట్ ప్రోగ్రామ్ వల్ల సశ్శచ్ఛామలం కావడమే కాకుండా బంగారు పంటలు పండే పరిస్థితి ఈ రాష్ట్రంలో ఈనాడు ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తీసుకువచ్చిందనే విషయం మనవి చేస్తున్నాను. ఈనాడు 30 లక్షల పొక్కార్ బంజరు భూముల అభివృద్ధికి రు. 1300 కోట్లు ఖర్చు చేసి 5410 వాటర్ పెట్టును ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నిర్మాణంలోకి తెచ్చిందని ప్రత్యేకంగా మనవి చేస్తున్నాను . ఈ ప్రభుత్వం ఏ కార్యక్రమం చేసినాటక నిర్దిష్ట కార్యాచరణ ప్రణాళికతో , ముందు చూపుతో చేస్తుందని నేను ప్రత్యేకంగా తెలియజేస్తున్నాను.

మ.12.00

రాబోయే 10 సంవత్సరాల్లో ప్రస్తుత 30 లక్షల పొక్కార్ కు తోడుగా ఒక కోటి పొక్కార్ బంజరభూమిని అభివృద్ధి చేసే దానికి 41 కోట్ల రూ. లను వెచ్చించాలని ఈ ప్రభుత్వం సమాయత్తంగా ఉండని చెప్పి ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను.

అదే మాదిరిగా దేశ చరిత్రలో ఎక్కడా లేని విధంగా సాగునీటి సంఘాల్ని మన రాష్ట్రంలో ఏర్పరచుకోవడం జరిగింది. గతంలో ప్రతి విషయం గురించి యూనియన్ గపర్మెంట్ మీద ఆధారపడవలని వచ్చేది. అటువంటి వ్యాపార వల్ల కాలువల చివర భూముల పరకు నీరు అందని పరిస్థితి ఉండేది. అయితే ఈ ప్రభుత్వం ఒక విషపాత్కుకొను నిర్ణయం తీసుకొని, రైతులందరినీ సంఘటించరచి, వారందరినీ కూడ నీటి యాజమాన్యం సంఘంలో భాగస్వాములను చేయాలని చెప్పి వాటర్ యూజర్స్ అసోసియేషన్సు పెట్టి, మంచి ఫలితాలతోబాటు, అదనపు భూమిని ఈనాడు సాగులోకి తీసుకొని రావడం జరిగింది. తద్వారా పంట దిగుబడి అధికమయింది.

అదే మాదిరిగా, వన సంరక్షణ సమితులు ఈనాడు మనం ఏర్పాటు చేసుకున్నాం . ఉమ్మడి అట్టి యాజమాన్యం పథకం క్రింద 12 లక్షల మంది గిరిజనులు ప్రయోజనం పొందాలని చెప్పి ఈ సందర్భంగా మనవి చేసుకుంటున్నాము.

ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి యువతలో ఉన్న అంతర్గత శక్తిని వెలికి తీసి వారి శక్తియుక్తులన్నింటిని ఈ రాష్ట్రాభివృద్ధికి వినియోగించుకోవాలని చెప్పి ప్రభుత్వం సి.ఎం .ఇ.ఐ. పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టి, తద్వారా దాదాపు 75,124 గ్రాములను ఈనాడు ప్రార్థించే ఈ సందర్భంలో 305 కోట్ల రూ.లతో 31 వేల పైగా బృందాలకు అర్థిక సహాయాన్ని ఈ ప్రభుత్వం అందజేసి, వాటిని స్వయం సమ్మి ధీ బృందాలుగా ఈ ప్రభుత్వం తీర్చిదిద్దిందని చెప్పి ఈ సందర్భంగా మనవి చేసుకున్నాము. ఈ విధంగా వారి యొక్క ప్రయోజనాన్ని విప్పాలించి వారి యొక్క శక్తియుక్తులను గ్రామీణ అభివృద్ధి కోసం తద్వారా ఈ రాష్ట్రాభివృద్ధికి, ఈ దేశాభివృద్ధికి కృషి చేయడం జరుగుతున్నదని ఈ సందర్భంగా మనవి చేసుకుంటున్నాము. గ్రామీణ స్థాయిలో ఉన్నటువంటి సహజ వసరులు గాని, మానవ వసరులు గాని వినించోగించుకొని, మంచి ఫలితాలు సాధించే దిశగా ఈనాడు గ్రామసీమలను అభివృద్ధి చేసే దిశగా ఈ ప్రభుత్వం ముందుకు పోతున్నది.

ఈనాడు ప్రభుత్వం తాత్కాలిక లక్ష్యాలతోబాటు, దీర్ఘకాలిక లక్ష్యాలను కొన్నింటిని ప్రభుత్వం నీర్దేశించుకున్నది. ఒక వ్యక్తి గాని, సంఘం కాని, రాష్ట్రం గాని, దేశం గాని ప్రగతి సాధించాలంటే ఒక కార్యాచరణ ప్రణాళికను రూపొందించుకోవలసిన అవసరం ఉంది. నిర్దిష్ట లక్ష్యాలు ఉండాలి. ఆ లక్ష్యాలను సాధించుకోనేందుకు ఒక కార్యాచరణ ప్రణాళికను రూపొందించుకోవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ దిశగానే కొన్ని తాత్కాలిక లక్ష్యాలను చేరుకుంటూ, దీర్ఘకాలిక ప్రయోజనాలను సాధించే దానికి ఎంతో ముందుచూపుతో ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం విజన్-2020 డాక్యుమెంట్సు ప్రవేశపెట్టిన సంగతి ఈ సందర్భంగా ప్రత్యేకంగా మనవి చేసుకొంటున్నాము. ఎంతో ముందు చూపుతో భావి తరువాత అభ్యస్యతి కోసం ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కంకణం కట్టుకుని పనిచేస్తున్నది.

ఈనాడు ఈ ప్రభుత్వం నాలుగు మిషన్లను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. పేదరిక నిర్మాలన మిషన్, సంపూర్ణ అక్ష్యరాస్యత మిషన్, నీటి సరఫరా మిషన్, ఉపాధి కల్పనా మిషన్లను ఏర్పాటు చేసి, దీర్ఘకాలిక లక్ష్యాలను చేరుకొనే దానికి ఈ ప్రభుత్వం కృషి చేస్తున్నదని ఈ సందర్భంగా ప్రత్యేకంగా మనవి చేసుకొంటున్నాము. ఆ విధంగా ఒక మిషన్ అప్రోవ్ తో ముందుకు పోవడం అనేది It is a unique in the country అని చెప్పి ఈ సందర్భంగా ప్రత్యేకంగా మనవి చేసుకొంటున్నాము.

పేదరిక నిర్మాలన పథకం మనం చూసినట్లయితే, మనమందరం కూడ ఒకసారి అత్యవాలోకనం చేసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ దేశానికి 1947 లో స్పోతంత్ర్యం వస్తే, ఇప్పుడు మనం 2001 నం .లో ఉన్నాం . అయిదు దశాబ్దాల క్రితం పేదరికంలో మగ్గుతున్న ప్రజలు 43 శాతం ఉంటే, 50 సంవత్సరాలు గడచిన తరువాత, ఈ రాష్ట్రంలో 39 శాతం పేద ప్రజాసీకం ఉంది.

అంటే ఈ 50 సంవత్సరాలుగా ఏ ప్రభుత్వం వచ్చినా, చేసినటువంటి సంక్షేమ కార్యక్రమాలు కేవలం 4 శాతం మాత్రమే పేదరికాన్ని తగ్గించడానికి దోహదపడ్డాయని చెప్పి ఈ సందర్భంగా ప్రత్యేకంగా మనవి చేసుకొంటున్నాను. కాబట్టి ప్రభుత్వం చేపట్టే పేదరిక నిర్మాలన కార్యక్రమాల గురించి పునఃసమీక్షించుకోవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. లేకపోతే ఈ రాష్ట్రం నుండి పేదరికం నిర్మాలించడం సాధ్యం కాదు అని చెప్పి ఈ సందర్భంగా ప్రత్యేకంగా మనవి చేసుకొంటున్నాను. అంటే 50 సంవత్సరాల తరువాత కేవలం నాలుగు శాతం మాత్రమే తగ్గితే, ఈ ప్రభుత్వం కృషివల్ల దాదాపు 34, 35 శాతానికి తగ్గింది. అంటే ప్రస్తుతం అమలుచేయబడుతున్న కార్యక్రమాలన్నీటని మార్చుకుని, సమర్థవంతంగా ప్రజలకు చేరే దానికి కృషి చేయవలసిన అవసరం ఉందని చెప్పి ఈ సందర్భంగా ప్రత్యేకంగా మనవి చేసుకొంటున్నాను.

పార్లమెంట్, అసెంబ్లీ ఎన్నికల సందర్భంగా మన ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పింది ఏనీటంటే, తెలుగుదేశం పార్టీ అధికారంలోకి వస్తే, ఈ రాష్ట్రంలో పేదరిక నిర్మాలనకు కృషి చేస్తామని. దానికసుగుణానే ఈనాడు ఒక నిర్దిష్ట కార్యాచరణ ప్రణాళికను రూపొందించడం జరిగింది. 2005 సంవత్సరం వచ్చే నాటికి ఈ రాష్ట్రంలో 40 లక్షల కుటుంబాలను పేదరికం నుండి పైకి తీసుకొని వచ్చేందుకు ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. ఆ మేరకే మిషన్స్ ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఆ దిశగా ముందుకు పోవడం చాల హర్షణీయమని చెప్పి ఈ సందర్భంగా ప్రత్యేకంగా మనవి చేసుకొంటున్నాను.

ఇక సంపూర్ణ అక్షరాస్యత మిషన్ విషయానికి వస్తే, ఈనాడు దేశంలో గాని, రాష్ట్రంలో గాని నిరక్షరాస్యలుగా అనేక వేల మంది ఉన్నారు కాబట్టి, వారు చుట్టూ ఏమి జరుగుతున్నదో తెలుసుకోలేని పరిస్థితి ఉంది. అందుకే ఈ ప్రభుత్వం చెపుతున్నది – Education for All – అని. ఇందులో రెండు అంశాలున్నాయి. బడిని మధ్యలో మానవేసే పిల్లలు . అంటే డ్రాప్ అపుట్టు . దీనిని నివారించడం ఒక భాగమైతే, రెండవది వయోజన విద్య . ఈ రెండింటిని ఇంటిగ్రేట్ చేస్తూ, Education for All అని ఒక సూతన అపోచేతో ఈ ప్రభుత్వం ముందుకు పోతున్నది అని ఈ సందర్భంగా మీకు తెలియజేసుకొంటున్నాను.

1991 సెస్ససెన్ ప్రకారం మన దేశ లిటర్సీ రేటు 52.21 శాతం . అదే ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో అయితే 44.09 శాతం . దేశంలో మహిళల లిటర్సీ రేటు 39.2 శాతం కాగా, మన రాష్ట్రంలో మహిళా లిటర్సీ రేటు 32.72 శాతం . అంటే మన రాష్ట్రంలో మహిళా లిటర్సీ రేటు చాల తక్కువుగా ఉంది. అక్షర క్రమంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ మొదటి స్థానంలో ఉన్నప్పటికీ, అక్షరాస్యతా క్రమంలో 26వ స్థానంలో ఉంది. అదే నిధంగా అణగారిన వర్గాల వారి అక్షరాస్యతా శాతాన్ని చూసినట్లయితే, దఖితుల్లో 31.5 శాతం ఉండగా, ఎస్.టి.ల్లో 17.1 శాతం ఉంది. ఈ సేవధ్యంలో స్వాతంత్యం సాధించి ఇన్ని దశాబ్దాలు అయినా, లిటర్సీ విషయంలో మనం గణసీయమైన ప్రగతిని సాధించలేకపోయమని చెప్పి ఈ సందర్భంగా మనవి చేసుకొంటున్నాను. ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేసిన కృషివల్ల 1991 సెస్ససెన్ ప్రకారం మన రాష్ట్ర లిటర్సీ రేటు 54 శాతానికి పెరిగిందని చెప్పి ఈ సందర్భంగా మనవి చేసుకొంటున్నాను.

మ.12.10

ఈ సందర్భంలో ఒక మంచి ప్రయత్నం ప్రారంభించిన ముఖ్యమంత్రి గారిని ప్రత్యేకంగా అభిసందించాలి ఈనాడు మహిళలు రాష్ట్రంలో ఉద్యమస్వాత్మకో ముందుకు పోతున్నారు. వారిని అక్షరాస్యలుగా చేసే ఉద్ఘేష్యంతో ప్రభుత్వం ఒక మహాత్మర కార్యక్రమం పెట్టుకుంది. 2005 నాటికి సంపూర్ణ అక్షరాస్యతను సాధించే దిశగా ఈ రాష్ట్రప్రభుత్వం ముందుకు పోతోంది. మొట్టమొదటి టార్గెట్ గ్రామాగా మహిళలను ఎన్నుకొని ఈనాడు అక్షరాస్యతా ఉద్యమంలో వారిని భాగపొందులుగా చేసినపవుడు 45 లక్షల మంది మహిళలు ఈనాడు అక్షరాస్యలయ్యారు. ఈ నిధంగా చిత్రశుద్ధి, సంకల్పించం ఉంటే, ఆత్మవిశ్వాసంతో ముందుకుపోయి, సాధించలేనిందంటూ ఏమీ ఉండదని మనవి చేసున్నాను. దానికి ఉదాహరణే మహిళలు ఈ నిధంగా అక్షరాస్యత సాధించడమని మనవి చేసున్నాను.

అదే మాదిరిగా ఉపాధికల్పన మిషన్ క్రింద అనేక మంది యువకులకు, నిరుద్యోగులకు ఉపాధికల్పించడానికి సూతనంగా ఎక్కడెక్కడైతే అవకాశాలున్నాయో వాటిని ఈ ప్రభుత్వం అన్వేషిస్తోంది. పారిశ్రామిక రంగం గాని, పర్యాటక రంగం గాని అన్ని రంగాలలో అవకాశాలను సద్వినియోగం చేసుకుని ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్న నిరుద్యోగ యువకులకు, యువతకు ఉపాధి కల్పించేదానికి ఈ ప్రభుత్వం కృషి చేస్తోంది. ఈ సందర్భంగా ప్రత్యేకంగా ఒక విషయం చెప్పాలి. ఈనాడు ఇన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీ రంగంలో మనం గణసీయమైన ప్రగతిని సాధిస్తున్నాము. ఐ.టి.ని రాష్ట్రాభివృద్ధి కౌరకు వినియోగిస్తున్నాము. ఈ రంగం ద్వారా పేదరికాన్ని నిర్మాలించడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాము. అదే మాదిరిగా ఈ ఇన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీ ఏక్కాలజీని ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్న ప్రజల జీవన ప్రమాణాలను పెంచడానికి ఉపయోగిస్తున్నాము. ఈ విధంగా ఇన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీ అనేది అన్ని రంగాలలో వినియోగిస్తూ ఉపాధి కల్పన విషయంలో ముందుకు పోయినట్లయితే ఈ రాష్ట్రంలో 10 లక్షల మంది యువతకు ఐ.టి. రంగంలో ఉపాధి కల్పనకు అవకాశాలు వచ్చే అవకాశం ఉంది.

అదే మాదిరిగా ఈనాడు ఉపాధి కల్పన మిషన్తో బాటు మనకు వాటార్ కన్సర్వేషన్ మిషను కూడా ఏర్పాటు చేసుకున్నాము. ఈ వాటార్ కన్సర్వేషన్ మిషనుకు సంబంధించినంత వరకూ ప్రభుత్వం ముందుకు పోతూ వుంది. దేశంలో అనేక రాష్ట్రాలలో క్షామ పరిస్థితులు నెలకొని ఉన్నాయి. గుజరాత్, రాజస్థాన్ వంటిని ఎడారి ప్రాంతాలుగా, దుర్బిక్ష ప్రాంతాలుగా మారిపోతున్నాయి. మన రాష్ట్ర పరిస్థితి చూస్తున్నాము. గతంలో 688 మండలాలలో తీవ్ర క్షామ పరిస్థితులు నెలకొని ఉన్నపుడు మనం వాటిని కరువు మండలాలుగా ప్రకటించవలసిన అవసరం గతంలో వచ్చింది. పోర్ట్ రహితంగా ఇటువంటి పరిస్థితులను గురించి అందరూ ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది. ఎందుకంటే భావి తరాల వారు మనలను క్షమించరు. భూగర్భ జలాల మట్టాలను పెంచకపోతే భావి తరాల వారికి దోహం చేసిన వారమవుతాము. ఈ దిశగా చూస్తే మన రాష్ట్రంలో 896 మిలీమీటర్ల వార్షిక వర్షపాతం (యాన్యుఫర్ రెయిన్ ఫాల్) మన రాష్ట్రంలో పడటం జరుగుతోంది. దీనిని మనం గమనిస్తే పడిన వర్షపాతంలో 41 శాతం ఎవాపరేషనుగా పోతోంది. 40 శాతం పడిన వర్షం సముద్రంలో కలసిపోతోంది. 10 శాతం నీటిని మనం వినియోగించుకోగా, 9 శాతం మాత్రమే భూమిలోకి పోతోంది. భూగర్భ జల మట్టం పెంచడం, రిచార్లింగ్ చేయడానికి అవసరమైన వాటార్ బాగా పోతోందని మనవి చేస్తున్నాము. ఈ పరిస్థితి పోయి, గ్రోండ వాటార్ రిచార్లింగ్ ఎక్కువ చేయాల్సిన అవసరం ఉంది. అదనంగా 7 శాతం వాటార్ కన్సర్వేషన్ చేయకపోతే భవిష్యత్తులో ఇఖ్యందులు వస్తాయని మనవి చేస్తున్నాము. ఎందుకంటే త్రాగునీరు, సాగునీటికి ఎక్కువగా వర్షపాతం మీద ఆధారపడి ఉంటున్న నేపథ్యంలో ప్రతి నీటిబోట్టును సంరక్షించుకోలేకపోతే దుర్బిక్ష పరిస్థితులు వచ్చే అవకాశాలున్నాయి.

ప్రధానమైన అంశం ఒకటుంది. ఈనాడు రాష్ట్రప్రభుత్వం వ్యవసాయ రంగానికి అత్యధిక ప్రాధాన్యత నిస్తోంది. దానికి కారణం నూటికి 70 మంది గ్రామీణ ప్రజలు వ్యవసాయంపై ఆధారపడి జీవిస్తున్నారు. రాష్ట్రానికి ఆర్థిక వసరులు చూసినా 30 శాతం వ్యవసాయాధార వసరుల మీద ఆదాయం పన్నుపుంది. ఎట్టి పరిస్థితులలోనూ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వ్యవసాయ రంగాన్ని నిర్ణయిం చేసే పరిస్థితి లేదని మనవి చేస్తున్నాము.

ఒక విషయం ప్రత్యేకంగా మనవి చేయాల్సి వుంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేయగలిగినదంతా చేస్తోంది. సకాలంలో ఇన్ఫర్మేషన్ ఇస్తున్నారు. సంస్కారత బుఱా మొత్తాలను పెంచడం జరిగింది. ఎన్ని చేసినపుటీకి కొన్ని ప్రత్యేకమైన పరిస్థితులు వస్తున్నాయిన్నది మనం గమనించాలి. ఈ ప్రభుత్వమే కాదు, మరే ప్రభుత్వమైనా సరే. వ్యవసాయ రంగంలో సమస్య లనేని వ్యవసాయ రంగం ఉన్నంతవరకూ ఉంటూ వుంటాయి. వాటిని ఏ విధంగా ఎదుర్కొవాలనేది ఆలోచించి, దీర్ఘ కాలిక ప్రణాళిక తయారు చేసుకోవాలి. ఎందుకంటే ప్రత్యేకంగా ఈ సంవత్సరం చూశాము. వరి పండించే రైతులు ఇఖ్యందు పడినపుడు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎక్కుడా కూడా రాజీ పడలేదు. రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి గారు గాని, మంత్రులు గాని కేంద్రంపై వత్తిడి తెచ్చి, రైతాంగాన్ని ఆదుకోవడం, ఎఫ్.సి.ఐ.

ద్వారా కొనుగోళ్లు చేయించడం జరిగింది. గతంలో పంజాబు నుంచి దక్కిణాదికి రవాణా చేసిన విధంగా, కంటెంజెన్సీ వస్తే అంధ్రప్రదేశ్ నుంచి ధాన్యం దక్కిణాది రాష్ట్రాలకు ఎగుమతి చేయడానికి ఎఫ్.సి.ఐ.ని ఒప్పించి, కేంద్ర ప్రభుత్వంపై వత్తించి తెచ్చి రైతాంగాన్ని ఆదుకుంది. ఒక్కొక్క పంటకు ఒక్కొక్క సమస్య వస్తుంది. ధాన్యం ఎక్కువగా పండిసపుడు ఎక్కుపోర్పులు నిలిచిపోయాయి. తన బాధ్యత విషయంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎన్నడూ వెనుకంజ వేయలేదు. అదే విధంగా పొగాకు పంట పండించే రైతాంగం విపరీతమైన సంక్షోభంలో పడిసపుడు, క్రావ్ హాలిడే డిల్కేర్ చేయించి, రైతుల క్రాప్ పేస్ లేకే విధంగా సహాయసరకారాలు అందించి, రైతాంగానికి సహ్యోద్యమ ప్రైవేట్ రావడానికి ప్రభుత్వం కృషి చేస్తోంది. వ్యవసాయరంగంలో వచ్చే సమస్యలు ఒక్కసారిగా పరిపూర్వమయ్యాయి కావు. సమస్యలనేని వరి మీద ఒక రకంగానూ, పొగాకు మీద ఒక రకంగానూ ఉండవచ్చు. వ్యవసాయం చేస్తున్నపుడు ఏవో సమస్యలు వస్తూ పుంటాయి. వాటిని సమర్థవంతంగా టాకీల్ చేయడానికి ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తోంది. రైతాంగం నష్టపోయిన పరిస్థితులున్నపుడు మార్కెట్ మిస్ట్ పెట్టి, నిధులను చేకూర్చి రైతాంగాన్ని ప్రభుత్వం ఆదుకుంటూపుంది.

మరొక విసర్యం. ఈనాడు రైతులు ఆరుగాలం నుంచి పంటలు పండిస్తున్నారు. అతిప్పణి వల్ల, అవాప్పణి వల్ల సష్టం ఒకట్టితే, గిట్టుబాటు ధరలు లేకపోవడం రెండవ అంశం.

మ . 12.20

ఈ నేపథ్యంలో ప్రభుత్వం ‘గోపాలమిత్ర’ పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టి మేలు జాతి పశువులను తయారుచేసినపుడు, ఆర్థికవ్యవస్థకు కంట్రిబ్యూషన్ ఎక్కువ ఉంది కాబట్టి ఆ దిశగా ప్రయాణం చేయాలిన అవసరం ఎంతైనా పుందని మనవిచేస్తున్నాను . గపర్చుగారి ప్రసంగంలో ‘స్వరాంధ’ , అనే మళ్ళీ వాల్టెయిన్ హైబ్రిడ్సు సెరికల్చర్లో ప్రవేశపెట్టినందుకు మన రాష్ట్రంలోని శాస్త్రవేత్తలను సభాముఖంగా ప్రత్యేకంగా అభినందించాల్సిన అవసరం ఎంతైనా పుందని తెలియజేస్తున్నాను .

వ్యవసాయ రంగంతో పాటు పరిశ్రమలకు సంబంధించి కూడా గతంలో 22వ స్థానంలో పున్నాము . ముఖ్యమంత్రిగారి కృషివలన భారతదేశానికి వచ్చిన ప్రపంచ దేశాధినేతులు అంధ్రప్రదేశ్ పచ్చి హైదరాబాదు సిటీ పరిస్థితులను చూడకుండా వెళ్లివారు ఈనాడు ఎవరూ లేరని ప్రత్యేకంగా మనవిచేస్తున్నాను . ఇండప్రైస్కు సంబంధించి మంచి ప్రింటీ వాతావరణం సెలకోంది . అందువలన గతంలోని 22 వ స్థానం నుండి ప్రస్తుతం 4వ స్థానానికి మనం పెరగడం జరిగింది . అదేవిధంగా ఇస్టర్సేప్స్ టెక్నాలజీ రంగంలో క్లింటన్‌గారు కూడా ఇక్కడకు రావడం జరిగింది . మొన్సు జరిగిన పొర్సిపీప్స్ సమీక్షలో 900 మంది దేశ విదేశ ప్రతినిధులు పాల్గొని రాష్ట్రంలో గణానీయంగా పరిశ్రమలలో పెట్టుబడి పెట్టడానికి దాదాపు 36 వేల కోట్ల రూపాయల ఎంచియు లపై రాష్ట్రప్రభుత్వం సంతకం చేయడం జరిగింది . అదేవిధంగా పైవ్వలైన్ ఇండప్రైస్కు సంబంధించి 72 వేల కోట్ల రూపాయల వరకు రాష్ట్రప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉందని తెలియజేస్తూ, ఇండప్రైస్కు సంబంధించి ఒక మంచి ప్రింటీ వాతావరణం ఏర్పడడానికి కృషిచేసిన మన ముఖ్యమంత్రిగారిని అభినందించాలి . మిగతా రాజకీయపార్టీలకు నా విజ్ఞాప్తి ఏమిటంటే విదేశి పెట్టుబడులు రాష్ట్రానికి రావాలంటే ప్రశాంతమైన వాతావరణం ఉండాలి . పేబుల్ గపర్చుమెంట్ ఉన్నప్పుడే పరిశ్రమలు రాష్ట్రానికి రావడం సాధ్యమపుతుంది కాబట్టి శాంతిభద్రతల పరిరక్షణలో ప్రత్యేకంగా రాజకీయపార్టీలు భాగాన్నాములు కావలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉందని ఈ సందర్భంగా మనవిచేస్తున్నాను .

అదేవిధంగా పవర్ సెక్షారులో అనేక విమర్శలు చేశారు . విద్యుత్ రంగంలో సంస్కరణలు చేయవిదే ప్రగతి సాధ్యా కాదనే వాస్తవం అందరూ తెలుసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను . ఉత్సవాల్ని, వినియోగదారుల మధ్య అంతరం పెరిగిపోయింది . థర్కల్, హైదర్ మిక్రోగ్ మధ్య తేడాలు రావడం జరిగింది . గతంలో తక్కువరేటులో ఉత్సవాల్ని హైదర్ ఉత్సవాల్ని తగ్గినందున థర్కల్ మీద ఆధారపడవలసిన నేపథ్యంలో వినియోగదారులకు మెరుగైన సేవలు అందజేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో అగ్రికల్చర్ కనెక్షన్లు

22 లక్షలు పెంచండం జరిగింది . మహారాష్ట్రో సమానంగా అగ్రికల్చర్ కనెక్షన్లు కలిగిపుండి , మంచి సంస్కరణలు తేవడంకోసం స్వతంత్ర రెగ్యులేటర్ కమీషన్ ఏర్పాటు చేయడం, వినియోగదారులకు మెరుగైన సేవలు అందించడంలో రాష్ట్రపథమైన వెనుదిరిగే ప్రస్తుతి లేదని మనవిచేస్తూ, అనేక కొత్తరంగాలలో మనం ముందుకు పోలసిన అవసరం ఉందని మనవిచేస్తున్నాను

అందులో ప్రధానంగా పర్యాటక రంగం . దీనిని రాష్ట్రపథమైన అభివృద్ధి చేయడమే కాకుండా అనేక ప్రణాళికలను సిద్ధం చేసింది . రాబోయే 3 సంవత్సరాలలో రు 1400 కోట్లలో మిలీనియం ప్రాజెక్టులు పెట్టడానికి ప్రభుత్వం చిత్రశుద్ధితో కృ పిచేస్తుందని మనవిచేస్తూ, హైదరాబాదు, విశాఖపట్టణం, తిరుపతి, వరంగల్ పట్టణాలలో ఈ మిలీనియం ప్రాజెక్టుల నిర్మాణం చేపట్టడం జరిగిందని మనవిచేస్తున్నాను . చివరలో 1, 2 అంశాలు మనవిచేయదలచుకున్నాను . ప్రభుత్వం ఎంత చిత్రశుద్ధితో కృపిచేసినపుటికి, ఇతర రాష్ట్రాల మాదిరిగా కాకుండా ఈ రాష్ట్రంలో సమర్థవంతంగా, మంచి నాయకత్వం ఉన్నపుటికి జనాభా పెరుగుదలపై నియంత్రణ లేకపోతే ఎప్పటికే అభివృద్ధి సాధ్యం కాదు, రాష్ట్రం సష్టఫోతునే పుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను . ఎందుకంటే ప్రస్తుతం మన జనాభా పెరుగుదల రేటు 1.36 శాతం ఉంది . ఈ విధంగా జనాభా పెరిగితే 2010 నాటికి రాష్ట్ర జనాభా 10 కోట్లు దాటుతుంది . అంటే జనాభా పెరుగుదల రేటు 0.83 శాతానికి నియంత్రించలేకపోతే, మన రాష్ట్రం పేదరాష్ట్రంగానే పుండిపోతుందని ప్రత్యేకంగా మనవిచేస్తున్నాను . ఎందుకంటే మనం పార్టీలకు అతీతంగా ఆలోచన చేయాల్సిన అంశాలలో అది ఒకటి అని మనవిచేస్తున్నాను . పేపర్లో చదివాను, ఉత్తర అమెరికా, దక్షిణ అమెరికా జనాభా మొత్తం కలిపి 28 కోట్లయితే, భారతదేశ జనాభా 100 కోట్లు దాటుతుందని మనవిచేస్తున్నాను . ఒక అలార్కోర్ సిట్యూయెసన్ దేశంలోనూ, రాష్ట్రంలోనూ నెలకొన్న పరిస్థితిలో ప్రతి ఒక్కరూ జనాభా పెరుగుదలను నియంత్రించలేకపోతే ప్రగతి ఆగి సమాజం సష్టఫోతుందని మనవిచేస్తున్నాను . ఈనాడు ప్రభుత్వానికి ప్రజాస్వామ్యం మీద అంచంచలమైన విశ్వాసం ఉంది . ప్రభుత్వరంగంలో వినిధ సెక్షార్లకు సంబంధించి 14 ట్రైటటీ పేపర్సు రాష్ట్రపథమైన శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టడం మీ అందరిద్దు ప్రాణికి తెస్తున్నాను . వాటిని చర్చకు పెట్టి ఆ వ్యాపారప్రతిాల మీద తగు సూచనలు తీసుకుని పూర్తి ప్రజాస్వామ్య పద్ధతిలో పాలనీమేకింగ్, బడ్జెట్ ఎలోకేషన్ ప్రతిభింబింపజేయాలనేదే రాష్ట్రపథమై ధ్యేయం . ఇంత డెమ్యూక్రపిక్గా డెమ్యూక్రపిక్ పార్టీసిపిప్పసు ఈ ప్రభుత్వం గౌరవిస్తుందని మనవిచేస్తున్నాను . ఈ విధంగా ప్రజాస్వామ్యాన్ని సమ్ముఖుని అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేపట్టి, అందులో ప్రజలను భాగాస్వాములు చేస్తున్న ఈ ప్రభుత్వాన్ని ప్రత్యేకంగా అభిసందిస్తూ, ముఖ్యమంత్రిగారు మంచి నాయకత్వాని రాష్ట్రానికి అందించినట్టే, గవర్నరుగారు వారి అపారమైన అనుభవంతో మంచి మారాస్ని నిర్దేశించుతున్నందుకు వారికి అభిసందనలు తెలియజేస్తూ, ఈ అవకాశం కలుగజేసిన మీకు కూడా ప్రత్యేకమైన కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తూ, ఇంతటితో ముగిస్తున్నాను . జైప్రాండ్, జై జన్మభూమి .

శ్రీ డి . నరేంద్రకుమార్(పొన్నుర్) : అధ్యక్షా, శాసనసభను ఉద్దేశించి మన గవర్నరుగారు గౌరవనీయులు శ్రీ రంగరాజ్ నగారు చేసిన ప్రసంగానికి ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ, నా సహచరుడు, సీనియర్ శాసనసభ్యుడు శ్రీ పుష్పరాజుగారు ప్రతిపాదించిన తీర్మానాన్ని నేను బలపరుస్తున్నాను . అదేవిధంగా సహచర శాసనసభ్యులందరూ ఏకగ్రీవంగా బలపరచవలసిందిగా కోరుతున్నాను . అధ్యక్షా, గవర్నరుగారి ప్రసంగాన్ని ఈ ప్రభుత్వం యొక్క పాలసీ డాక్యుమెంటుగా తెలియజేస్తున్నాను . ప్రభుత్వం తీసుకున్న పాలసీలకు నిర్దయియాలకు ఒక నిర్దిష్టమైన డైరెక్టన్ ఇచ్చి ముందుకు నడిపిస్తుంది అని తెలియజేస్తున్నాను . మనం చెబుతూ పుంటాము . ఒక స్టేట్స్ మ్యాన్ ఉంటే a politician who thinks of the future అని చెప్పకుంటూ పుంటాము . రాజకీయ నాయకులు రెండు విధాలుగా ఉన్నారు . తాత్కాలిక ప్రయోజనాలు ఆశించేవారు ఒక వర్గానికి చెందినవారు . శాశ్వతమైన మంచి ప్రయోజనాల గురించి ఆలోచించేవారు రెండవ వర్గానికి సంబంధించిన వారు .

ఈనాడు ఈ రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి నారా చంద్రబాబు నాయుడిగారి నాయకత్వంలో ఈ రాష్ట్రం దీర్ఘకాలిక ప్రయోజనాలను ఉప్పిలో పుంచుకుని పని చేస్తోందని తెలియజేస్తున్నాను. ఎందుకంటే, ఒక అరుదైన నాయకత్వంలో రాబోయే రోజులలో ఈ రాష్ట్రాన్ని సామాజికంగా, ఆర్థికంగా ముందుకు తీసుకువెళ్లాలనే దృక్పథంతో ఈ ప్రభుత్వం పనిచేస్తోంది. అటువంటి సమర్థవంతమైన నాయకత్వంలో కార్యక్రమాలు తీసుకోబడుతున్నాయి.

అలాగే గవర్నర్ గారి ప్రసంగంలో దీర్ఘకాలిక ప్రయోజనాలను గురించి మనమందరమూ ఆలోచించాలని తెలియజేయడం చాలా సంతోషించదగ్గ విషయం. గతంలో మన దేశ చరిత్రలో కాని, మన రాష్ట్ర చరిత్రలో కాని ఏ ప్రభుత్వాలూ కూడా ఒక దిశ కాని దశ కాని గమ్యం కాని లేకుండా పని చేసిన పరిస్థితులు పుండెవని చెప్పుకోవడంలో ఎటువంటి సందేహమూ లేదు. ఈనాడు రాష్ట్రంలో ప్రజలు ఎన్నో కష్టాలూ, ఇబ్బందులకు గురవుతున్నారంటే, ఈనాటి పరిస్థితులకు కారణం, ఆ ప్రభుత్వాలు ఎటువంటి లక్ష్యాలు కాని, ఆలోచనలు కాని లేకుండా ముందుకు నడిచినందువల్లేనని మీకు తెలియజేస్తున్నాను. ఎందుకంటే, ఈనాడు కష్టాల కడలిలో పున్న ఈ రాష్ట్రాన్ని బయటకు తీసుకురావాలనే ఉధేశ్యంతో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడుగారు తన సర్వ శక్తులను ఉపయోగించి ఈ రాష్ట్రాభివృద్ధి కోసం నిరంతరం కృషిచేస్తున్నారు.

ఇప్పుడు చాలా మంది చెబుతున్నారు. గతంలో కూడా ఎంతో చర్చ జరిగింది. ఎన్నో రకాలైన రంగాలలో ప్రగతిని ఈ రాష్ట్రంలో తీసుకొచ్చినా కూడా, ఆ ప్రగతిని బయటివారు పచ్చి పొగిడే పరిస్థితి పుంది కాని స్థానికంగా పున్న విధి పక్కాల వారు ఆ అభివృద్ధిని చూడలేని పరిస్థితి లో పున్నారు. రాజకీయ నాయకులంటే కొన్ని అంశాలకే పరిమితమవుతారనే భావన ప్రజలలో పుంది. కాని ఆ విధంగా కాకుండా మన యువ ముఖ్యమంత్రి నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారి నాయకత్వంలో, సమాజంలో పున్న రుగ్మతలను గురించి, అంశాలను గురించి ప్రభుత్వం కాని, ప్రభుత్వాధికారులు కాని మాటలే పరిస్థితి పుంది.

గతంలో ఎప్పుడూ, ఏ రాజకీయ నాయకులూ కూడా విద్య గురించి కాని, ఆలోగ్యం గురించి కాని, కుటుంబ నియంత్రణ గురించి కాని, జబ్బుల గురించి కాని ఇక్కడ ఏ సమావేశం లోనూ మాటలాడిన పరిస్థితులు లేవు. అభివృద్ధి అంటే కేవలం ఒక రోడ్సు వేయడమో, లేక ఒక కార్యాప్రాని కే పరిమితమవడమో కాదు. సమాజంలో పున్న రుగ్మతలను పోగొట్టపలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద పుందని గుర్తించి, ఈనాటి సామాజిక అంశాలకు ఈ ప్రభుత్వం ప్రాధాన్యతను కల్పిస్తోంది. ఈనాటి ప్రభుత్వం ఆ రుగ్మతలను పోగొట్టడానికి ఒక ప్రయత్నాన్ని చిత్రుశుద్ధితో చేస్తోంది. గతంలోనూ, నేడూ కూడా ఒక మంచి పరిపాలనను ఈ రాష్ట్రానికి అందించాలని ఈ ప్రభుత్వం కృషిచేస్తోంది, గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు కృషిచేస్తున్నారు.

ప్రజాస్వామ్యమంటే ప్రజల చేత, ప్రజల కోరకు, ప్రజల కోసం ఎన్నుకోబడ్డ ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వమని మనమందరమూ చెబుతాము. ఎన్నో సంవత్సరాలు రాష్ట్రంలో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం అధికారంలో పున్న విషయం మనందరికి తెలుసు. అయితే, అప్పుడు వారు ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థలను బలోపేతం చేయడంపై ఎప్పుడూ ఉప్పి నిలవలేదనే వాస్తవాన్ని గుర్తుంచుకోవాలి. వ్యక్తులకు ప్రాధాన్యతనివ్వడం చేత వ్యక్తుల మీదనే వ్యవస్థలు ఆధారపడ్డాయి కాని, ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థను బలోపేతం చేయడానికి ఎప్పుడూ కృషి చేయలేదు. ప్రభుత్వంలో ప్రజలు భాగస్వాములు, ప్రభుత్వ విధానాలలో వారు భాగస్వాములు. ప్రజల ఆశయాలకు, ఆకాంక్షలకు అద్దం పట్టపలసిన పరిస్థితి పుంది. కాని వారి కాలంలో, ఆ విషయంలో పూర్తిగా పైఫల్యం చెందారని చెప్పడంలో ఎటువంటి సందేహమూ లేదు. ఏ విధమైన పరిస్థితులలలోకి వచ్చామంటే, ప్రభుత్వం వేరు, ప్రజలు వేరు అనే భావన

క్రింది స్థాయిలో పుండే సామాన్యాడి వరకు వెళ్లింది. ఈ అంతరం రాబట్టే ప్రజలకు ప్రభుత్వం మీద నమ్మకం కోల్పోయే పరిస్థితులు వచ్చాయి.

ఈ అంతరాన్ని తగ్గించడానికి, ప్రభుత్వాన్ని ప్రజలకు జవాబుద్దీగా పుంచడానికి ఈనాడు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి నారా చంద్ర బాబు నాయుడుగారు కృషి చేస్తున్నారు. భాగస్వామ్య పరిపాలన అనే సిద్ధాంతాన్ని ఈ ప్రభుత్వమూ, గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారూ తీసుకోవడం జరిగింది. ఏపిధ వర్గాల ప్రజల యొక్క భాగస్వామ్యాన్ని తీసుకుని ప్రభుత్వ కార్యక్రమాలను అమలు చేయాలనేది ఈ ప్రభుత్వ సిద్ధాంతం. గపర్చురుగారి అడ్డనోలో కూడా ప్రజలను ప్రభుత్వాన్లో భాగస్వామ్యులుగా గుర్తించడం జరిగింది. ఏపిధ వర్గాల ప్రజల కోసం ప్రభుత్వాన్లో ఏపిధ సంక్షేప కార్యక్రమాలు తీసుకోబడతాయి. ఆ సంక్షేపు కార్యక్రమాలన్నటిలో వారి భాగస్వామ్యం పున్సుపుడే ఆ కార్యక్రమాలను మరింత నిజయవంతంగా అమలు చేయడానికి అవకాశం పుంటుండని తెలియజేసారు. దీనిని దృష్టిలో పెట్టుకుని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి నారా చంద్రబాబు నాయుడుగారు ప్రజలలో ఒక స్ఫూర్తిని తీసుకురావాలని, నీటి ఏనియోగదారుల సంఘాలను కాని, విద్య కమిటీలను కాని వేసి, ప్రతి వర్గం వారికి ప్రభుత్వాన్లో భాగస్వామ్యం తీసుకురావడం జరిగింది.

అలాగే, ఈనాడు జన్మభూమి కార్యక్రమం కాని, ప్రజల వద్దకు పరిపాలన కార్యక్రమం కాని, ప్రభుత్వం తీసుకునే కార్యక్రమాలను అన్నటినీ ప్రజలకు తెలియజేసే ఏధంగా చేయడం, ప్రజల యొక్క సహకారంతో ప్రభుత్వ కార్యక్రమాలను అమలు చేయడం అనే నినాదంతో ఈ ప్రభుత్వం ముందుకు పోతోంది. మనందరికి తెలుసు, ఎన్నో సంవత్సరాలుగా ఏపిధ వర్గాల ప్రజలు రాజకీయాధికారానికి దూరంగా పున్నారు. తెలుగుదేశం పార్టీని స్థాపించిన తరువాత, సమాజంలో పున్న అట్టడుగు వర్గాల, బలహీన వర్గాల ప్రజలకు రాజకీయాధికారం కల్పించిన వ్యక్తి స్వర్గియ ఎన్.టి.రామారూపగారు. ఎన్నో సంవత్సరాలుగా అధికారానికి దూరంగా పున్న ఆ వర్గాల వారిలో, 'రాజకీయాధికారంలో మేము కూడా భాగస్వామ్యులం' అనేభాషణ కల్పించి, వారు సామాజికంగా, ఆర్థికంగా ముందుకు వెళ్లే ఏధంగా అవకాశం కల్పించింది తెలుగుదేశం పార్టీ.

అట్టడుగు వర్గాల ప్రజలు ఎన్నో సంవత్సరాలుగా సరియైన గుర్తింపు లేకుండా ఎన్నో రకాలుగా ఇబ్బంది పడుతున్న పరిస్థితులు ఏవైతే పున్నాయో, తెలుగుదేశం పార్టీ ఆవిర్భవించి, వాటిన్నటినీ తీలగించి, వారికి మంచి పరిస్థితులను కల్పించడం జరిగింది. మహిళల ప్రాధాన్యతను గుర్తించి, వారికి రాజకీయ స్వపరిపాలనలో భాగస్వామ్యం కల్పించింది. గతంలో కూడా మహిళలకు రాజకీయాలలో ఎక్కువగా ప్రాధాన్యతను కల్పించడానికి ఏశేష్మైన కృషి చేసారు మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు. వారి కృషి తెలుగుదేశం పార్టీ యొక్క ఏధానాలకు అద్దం పడుతోంది.

ఎందుకంటే మనందరికి తెలుసు, శాస్త్ర సాంకేతిక రంగాలలో పెనుమార్పులు సంభవిస్తున్నాయి. ప్రపంచం యావత్తు ఒక సమైక్య కుటుంబంగా మారే పరిస్థితులను మనం చూస్తున్నాము. అటువంటి పరిస్థితులలో మన సమాజం కొత్త సవాళ్లను ఎదుర్కొనే పరిస్థితులు పున్నాయి. ఈ సవాళ్లను ఎదుర్కొనే ఏధంగా ప్రజలను, ప్రభుత్వాన్ని సిద్ధం చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా పుంది. దాని కోసం ఈనాడు మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు సమాజంలో పున్న ప్రజల యొక్క ఆలోచనా దృక్షాణాన్ని మార్చడానికి, ఈ సమాజంలో వస్తున్న మార్పులను ప్రజల అభివృద్ధికి, రాష్ట్రాభివృద్ధికి ఉపయోగించే ఏధంగా ముందుకు పోతున్నారు.

గతంలో ప్రభుత్వం ఆచరించే ట్రాడెపసల్ ఏధానాలు ఏవైతే పున్నాయో వాటిని మార్పుకుని, కొత్త, ఆచరణాత్మక ఏధానాలతో ముందుకు వెళ్లవలసిన అవసరం పుంది. ఎందుకంటే, ఈరోజు మారుతున్న వేగవంతమైన పరిస్థితులలో ఎవరైతే ఆ పోటీని తట్టుకుని నిలబడగలుగుతారో-- వారు వ్యక్తులు కాని, రాష్ట్రాలు కాని-- వారే ముందుకు వెళ్లగలగుతారు. లేనట్లయతే ఎన్నో రకాలైన సంక్షేభాలను ఎదుర్కొనవలసిన పరిస్థితులున్నాయి. ఇది వాస్తవమని మనందరికి తెలుసు. ఎందుకంటే, కాలం అనేది

ఎవరి కోసమూ ఆగదు. కాలంతోపాటు మనం కూడా వేగంగా ముందుకు వెళ్లగలిగితేనే మంచి భవిష్యత్తును మనం అందించగలుగుతాము. లేకపోతే మన భవిష్యత్తు అంధకారమవుతుందని తెలియజేయడంలో సందేహం లేదు.

మ.12.40

గపర్సురంగారి ప్రసంగంలో కూడా ప్రభుత్వ పాత్రగానే, సంస్కరణలు మానవతా దృక్పథ అవసరాన్ని చెప్పడం చాలా సంతోషకరమయిన విషయం. ఎందుకంటే, సంస్కరణలనేని ప్రజలకి మంచి ఫలితాలు ఇవ్వాలి. దానివల్ల ప్రజలకు దగ్గరై అభివృద్ధి పథంలో ముందుకు వెళ్లాలనే దృక్పథంతో సంస్కరణలకి మానవతా దృక్పథం ఉండాలనేది ఈ ప్రభుత్వం యొక్క దృక్పథంలని తెలియజేస్తున్నాను. ప్రతిపక్షాలు ప్రభుత్వానికి సహకరించాలిసిన అవసరం ఉంది. కొన్ని విషయాల మీద కనీస అవగాహనలతో ఒక ఉమ్మడి కార్యక్రమాలతో ముందుకు వెళితే ఈనాటి పరిస్థితి రాదు. రాష్ట్రాన్ని అభివృద్ధి పథం వైపుకు నడుపాలి. ముఖ్యమంత్రిగారి నాయకత్వంలో సంక్లేశం, అభివృద్ధి రెండూ సమాంతరంగా నడవాలనేదే ప్రభుత్వ ఢ్యేలుం. ఈ రెండూ సమపాట్లలో ముందుకు వెళితేనే వివిధ వర్గాల ప్రజల మధ్య ఆశయాలు, ఆకాంక్షలు సాధించడానికి ఆస్కారం ఏర్పడుతుంది.

మనకు స్వాతంత్యం వచ్చి 50 సంవత్సరాలు అయింది. ఎన్నో రకాలయిన విధానాలు డాషించాము. ఎన్నో ప్రాండ్జీవీ పొలసీలు డాషించడం జరిగింది. వాటి వల్ల ఎంతమేరకు లాభం కలిగిందనేది మనందరం ఆలోచించుకోపలసిన అవసరం ఉంది. ఈ విధానాలవల్ల కొంతమేరకు మన సామాజిక, ఆర్థిక రంగాలు దెబ్బతిసాయనడంలో సందేహం లేదు. ఈనాడు లైసెన్సులనీ, పర్మిటులనీ రకరకాలుగాపెడుతూ ఎంతోమంది మధ్యవర్తులు, దళారులు మధ్యకువచ్చి అవినీతికి అంకురార్పణ చేయడం జరిగిందనేది మనందరికి తెలిసిన విషయమే. దీనికి ఎవరు బాధ్యతలో ఒక్కసారి ఆలోచించాలి. మొక్కె వంగసిదే మాణై వంగునా? ఆదిలోనే అంతం చేయకుండా వాటిపట్ల నిర్లక్ష్యం పహించి ఈనాడు రకరకాలయిన ఆరోపణలు చేయడం అంత మంచిదికాదు. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి నాయకత్వంలోని ఈ ప్రభుత్వం అవినీతికి తాపు ఇప్పుకుండా ఉండాలనే ఎన్నో ప్రయత్నాలు చేస్తోంది. అందరం కలిసి ముందుకు సడిస్తే, అవినీతిని అంతమొందించడానికి ఆస్కారం ఉంది. ఆ విధంగా సహాయసహకారాలను అందించాలని కోరుతున్నాము.

విజిలెన్స్, ఏసిబి ఇటువంటి వాటికి సమర్థవంతమయిన అధికారులను నియమించి అందులోని అవినీతిని ప్రక్కాశన చేయడానికి ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారని తెలియజేస్తున్నాను. రాజకీయ నాయకులంటే సామాన్యంగా ఏ ఒక్కరూ తమకున్న అధికారాలను పోగొట్టుకోవడానికి ఇష్టపడరు. కానీ అటువంటి సాహసోతమయిన నిర్లయాన్ని గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు తీసుకొని రాజకీయావరమయిన విచక్షణాధికారాలను ప్రభుత్వానికి ఉన్న అధికారాలను తగ్గించాలనే నిర్లయం తీసుకోవడం ఈ మంచి ఫలితాలను ఇస్తోందనడంలో ఎటువంటి సందేహం లేదు. ఈనాడు కొన్నిలంగ్ విధానం ప్రభుత్వం తీసుకొన్నదని అందరికి తెలుసు. గతంలో బిల్డింగ్ రెగ్యులేషన్స్ ఉన్న స్లోర్ స్పేస్ ఇండెప్స్ గురించి వాటికి ఉన్న అధికారాలను తెలిగించి కలిసమయిన విధానాలు పాటించే విధంగా ఎవరికి ఇఅవకాశాలు ఉన్నాయో, వారే వాటిని వినియోగించుకునే విధంగా రూపకల్పన చేయడం జరిగింది.

ఈనాడు బెండర్స్ విధానం చూసినట్లయితే అర్థమవుతుంది. శంతకుముందు ఎప్పుడు పేసర్లో వీటి గురించి చూసినా రకరకాల విమర్శలు ఉండేవి. ఎక్కడ చూసినా ఈ బెండర్ విషయంలో ద్వర్జన్యానికి పొలుష్ట సంఘటనలు ఎదురయ్యేవి. దాదాపు 150 నుండి 200 శాతం టెండర్ ఎస్ట్ చేసి ప్రభుత్వ ధనాన్ని ఖర్చుచేయడం జరిగేది. ప్రభుత్వ ధనాన్ని సరయిన పద్ధతిలో ఖర్చు పెట్టే పరిస్థితి ఉండేదికాదు. ఇప్పుడు వాటన్నింటికి మంగళంపాడి, ఖచ్చితమయిన అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు కట్టుదిట్టంగా అమలుచేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ బెండర్స్ విషయంలో సంస్కరణలు తీసుకువచ్చి 15 నుండి 20 శాతం మించకుండా ఎప్పటిప్పుడు టెండర్ విధానాలను రిప్రోజెక్ట్ చేయడానికి కృపించున్నారు. ఆ విషయం అందరికి విదితమే.

అవసరమయితే, ప్రాణిన్నో ఏరియాలో కాంట్రాక్టర్స్కి రక్షణను పోలీసు వ్యవస్థ ద్వారా కల్పించడం, వారు పనులు చేసట్టడంలోనూ పోలీసుల సహకారాన్ని ప్రభుత్వం కల్పించిందనేది గుర్తు తెచ్చుకోవాలి.

ఈనాడు సాంకేతిక రంగం చూసినట్లయితే, ఇన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీ ముఖ్యమయినది. ప్రజలకు మెరుగయిన సేవలను అందించి, అవినీతిని అంతమొందించాలినే ఉద్ధేశ్యంతో ఈ ట్యూన్ ప్రాజెక్ట్, అదే విధంగా సహకార రంగంలోని రిబిస్ట్రైప్స్ నీపయంలో కొత్త పద్ధతులు తీసుకురావడం జరిగింది. నీటన్నింటిద్వారా ప్రభుత్వ అధికారులను మరింత జవాబుదారీ చేసి అవినీతిని అంతమొందించే విషయంలో చంద్రబాబునాయిదుగారు కృషి చేస్తున్నారని తెలియచేస్తున్నాను. ఇప్పుడు వ్యవసాయ రంగం గురించి పెద్దలు పుష్పరాజ్గారు మాటలాడారు. ఈనాడు దైర్యంగా అందరం రైతే రాజని చెబుతాము. ఈనాడు అత్యధిక జనాభా వ్యవసాయం మీదనే ఆధారపడిఉన్నారు. వ్యవసాయ విధానం మీద కాంగ్రెస్ పార్టీవారు స్పష్టమయిన విధానాన్ని తీసుకోలేకపోయారు. ఈ రాష్ట్రంలో స్పష్టమయిన వ్యవసాయ విధానం రూపొందించడంలో కాంగ్రెస్ పార్టీ పైఫల్యం చెందింది. ఈ రాష్ట్రానికి మొట్టమొదటపిసారిగా వ్యవసాయ విధానాన్ని ఈ ప్రభుత్వం రూపొందించడం జరిగింది.

ఈనాడు ఉదయం కాంగ్రెస్ పార్టీ వారిని చూసాము. మొన్న గపర్స్ గారి ప్రసంగం జరిగేటప్పుడూ, రైతుల గిట్టుబాటు ధరలు అని పోస్టర్ పెట్టారు. మొసలి కన్నీరు కార్బుడం వారు మానుకోవాలి. వారి హయాంలో వ్యవసాయం నిర్దక్షా చేయబడింది. ఈనాడు రైతుకు గిట్టుబాటు ధర విషయంలో 5 సంవత్సరాల కాలంలో మార్క్షఫెడ్ ఇంటర్వెస్ట్ ప్రోగ్రామ్ క్రింద మార్క్షఫెడ్, నాఫెడ్ ను తీసుకువచ్చి అటు పత్తి, ఇటు మిర్చిని కొనడం జరిగిందని తెలుపుతున్నాను. ఈ విషయంలో ఒక సంఘటన చెప్పాలి. 1996లో ఈ రాష్ట్రంలోని పత్తి రైతులు, దిగువుతులను ఆపాలని పత్తికి గిట్టుబాటు ధర అందించాలని ఆనాడు రైతులంతా ఆందోళన జరిపారు. అప్పుడు ప్రధానిగా పి.ఎసి. నరసింహరావుగారు ఉన్నారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం క్రింద దిగువుతులను ఆపి ఎగువుతులను పెంచే అవకాశం ఇప్పండని, అవసరమయితే మేము కూడా కొంటామని చెప్పినాకూడా, నాటి కేంద్ర కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం సహకరించలేదు. ఈనాడు ప్రభుత్వం మార్క్షఫెడ్, నాఫెడ్ సంస్థల ద్వారా రైతులవద్దకు పెట్టి వారి పంటను కొన్న పరిస్థితులను ఒక్కసారి గుర్తుంచుకోవాలని చెబుతున్నాను. ఎందుకంటే రైతులకు గిట్టుబాటు ధర లేసప్పుడు ప్రభుత్వ ఏజెన్సీలద్వారా గిట్టుబాటు ధర కల్పించి మార్క్షట్ స్టీర్కరణ కోసం ఈ ప్రభుత్వం కృషి చేసిందని సేను తెలుపుతున్నాను.

గతంలో వాణిజ్య పంటల విషయంలో సమస్య ఎదురయ్యాంది. వరి పంటకు సంబంధించిన సమస్యను ఎప్పుడూ ఎదుర్కొల్చేదు. ఇది ఉపాంచని సమస్య. ఈ సమస్య గురించి పెద్దలు చెప్పారు. గతంలో బర్క్ దేశం నుండి ధాన్యా వచ్చినప్పుడు రెండు రూపాయలకు ధాన్యం పడిపోయిందని చిన్నపుటి విషయాలు చెప్పడం జరిగింది. ఈనాడు ఇటువంటి తీవ్రమయిన సమస్య మొట్టమొదటపిసారిగా వరి పండించే రైతు ఎదుర్కొవడం జరిగింది. ఈ విషయంలో ముఖ్యమంత్రిగారు ఎంతో తడ్డ పహించడం జరిగింది. క్యాబినెట్ మంత్రులను పంపించడం, కేంద్ర ఆహార శాఖామంత్రితో మాటలాడడం, ఎఫ్.ఎసి.ఎ సేకరణ ముమ్మరుం చేయడం తద్వారా కేంద్రం పై పత్తిడి తీసుకురావడం మొదలగునవి చేయడం జరిగింది. కేంద్రంలో విధానాలు మార్పు చేయవలసిన అవసరం ఉంది. ముఖ్యంగా గుంటూరు జిల్లాలో కొన్ని ప్రాంతాలలో రైతులకు ధాన్య సేకరణ విషయంలో సరిగ్గా లేదు. అందుకుగాను కొన్ని రిలాగ్జీస్ట్స్ కావాలని కేంద్రానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రతిపాదనలు పంపించడం జరిగింది. నినిధి రాజకీయ పార్టీల శాసనసభ్యులు, పార్లమెంట్ సభ్యులు ఉన్నారు. వారందరి సహాయ సహకారాలను తీసుకొని ఈ రిలాగ్జీస్ట్ విషయం సాధించినట్లయితే తప్పకుండా వరి పండించే రైతుకు గిట్టుబాటు ధర కల్పించే అవకాశం ఉండని తెలియచేస్తున్నాను.

రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి దీనిలో కొన్ని పరిమితులు ఉన్నాయి. అని ఏ మేరకు ఉన్నాయో అందరికి తెలిసినా, రాజకీయపరమయిన స్వప్రయోజనాల కోసం ఈ ఇష్టాన్ తీసుకోవడం సరయిన విధానం కాదు. వారంతా తమ చేయుతను, సహకారాన్ని అందించి ఈ రాష్ట్ర రైతులను కాపాడే విధంగా ప్రభుత్వంతో కలిసి ముందుకు పోవాలని కోరుతున్నాను.

ప్రభుత్వం వివిధ కార్యక్రమాలను అమలు చేయడానికి కృషి చేస్తోంది. గవర్నర్ గారు తన ప్రసంగములో పేరొన్న పలు కార్యక్రమాలాలములు కోసం అనేక రకాలైన విధానాలను అమలు చేస్తోంది. ప్రభుత్వం ప్రతిపాదించిన పాలసీల యింప్లిమెంట్స్‌ఫ్రెంచ్ కి గాను అవిరళ కృషి ప్రభుత్వం చేస్తోంది. గత ప్రభుత్వాలు వాస్తవాలను ప్రజలకు తెలియజేయక కేవలం రాజకీయ ప్రయోజనాల గురించే ఆలోచించాయి. కానీ, ఈనాడు ముఖ్యమంత్రి గారు 14 ప్రాథాస్యతా రంగాలకు సంబంధించిన శ్శేత పత్రాలను విడుదల చేశారు. ప్రజలకు వాస్తవాలను తెలియజేయడమే ప్రభుత్వం యొక్క ముఖ్యమైశముగా భావించి, ప్రజలను షైతన్యవంతులను చేయడానికి కృషి చేస్తోంది. ఈ శ్శేత పత్రాలను ప్రభుత్వం విడుదల చేస్తే ప్రతిపక్షాలు ఆ పత్రాలను చదిని వాటిలో ఏమైనా లోపాలు ఉంటే వాటిని సరిదిద్ది ప్రభుత్వానికి సలహాలు ఇవ్వాలి. కానీ వారు అలా చేయకుండా రాజకీయం చేస్తున్నారు. ప్రభుత్వం శ్శేత పత్రాలు విడుదల చేయకపోతే శ్శేత పత్రాలను విడుదల చేయాల్సినదిగా వత్తిణి తెచ్చారు. ప్రభుత్వం శ్శేత పత్రాలను విడుదల చేసిన పిదప రాజకీయ స్వప్రయోజనాల కోసం బ్లక్‌పేపర్స్ అని విడుదల చేసి ప్రజలను అయోనుయ స్థితిలోకి తీసుకువెళుతున్నారు. కాంగ్రెస్ పార్టీ వారు సంబంధిత శ్శేత పత్రాలపై స్థాయిలో అధ్యయనం చేసి శాసనసభ సమావేశాలలో సమగ్రమైన చర్చ జరిగేట్లు చూడాల్సింది పోయి ఉప ఎన్నికల జరుగుతున్నాయని ఎదేదో చెపుతున్నారు. ఎలక్షన్ కమీషన్ ఉంది. తెలుగుదేశం తరఫున మేము వెళ్లి మా అభిప్రాయాలు చెపుతాము, వారి పార్టీ తరఫున వారు వెళ్లి వారి అభిప్రాయాలు ఎలక్షన్ కమీషన్కి చెపుతారు. కమీషనే తుది నిర్దిశయం తీసుకొంటుంది. అటువంటి వాటిని ఈ సభలోకి తీసుకువచ్చి ఉదయం ఏ విధంగా చేశారో గంటన్నర సమయాన్ని ఎట్లా పృథివీ చేశారో మనందరం సేడు చూశాము. శ్శేత పత్రాలపై సరైన సూచనలు చేస్తే ముఖ్యమంత్రి గారు పరిగణలోకి తీసుకొని అమలులోకి తీసుకురావడానికి సిర్ఫంగా ఉన్నారు. ఇటువంటి సమయములో చారిత్రాత్మకమైన సలహాలు ఇవ్వాలి. రాజకీయాలు చేయదలిస్తే ప్రజలే అర్థం చేసుకొంటారని తెలియజేస్తున్నాను. ప్రజలు తెలుగుదేశం పార్టీకి వెన్నుటి ఉంటారని తెలియజేస్తున్నాను.

వెనుకబడిన ప్రాంతాల గురించి ఆలోచించాల్సిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. ఇది చాలా తీవ్రమైన సమస్య. మెనుకబడిన ప్రాంతాలు ఒక్కసారే వెనుకబడు. వివిధ ప్రభుత్వాలు, అధికారములో ఉన్న వ్యక్తుల నిర్లక్ష్యానికి నిదర్శనమే ఈ వెనుకబడిన ప్రాంతాలని తెలియజేస్తున్నాము. ప్రజల వెనుక బడిన తనాన్ని అడ్డు పెట్టుకొని, వివిధ నివాదాలతో కొందరు ముందుకు వచ్చి వారి ప్రయోజనాలను కాపాడుకొంటున్నారు. ఆ ప్రాంతాల అభిపృథికి వారు ఏమాత్రం కృషి చేశారో ఒకసారి ఆత్మపలోకనం చేసుకోవాలని కోరుతున్నాము. కోస్తా, రాయలసీమ, తెలంగాణ, ఆంధ్ర మొదలైన ప్రాంతాలలో వెనుకబడినతనం ఉంది. ఆ ప్రాంతాల అభిపృథికోసం ప్రభుత్వం ద్వారా స్పష్టమైన ప్రణాళికల కోసం కృషి చేయాలిన అవసరం ఉంది. వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో మాండిక సదుపాయాలైన విధ్య, ఆరోగ్యం, నీరు వంటిని కల్పించడానికి ప్రభుత్వం కోట్లాది రూపాయలు ఖర్చు చేస్తోంది. “వెలుగు” లాంటి పథకం వెనుకబడిన ప్రాంతాలలోని పేద వర్గాల వారిని ఆర్థికంగా, ముందుకు తీసుకు వెళ్లే విధంగా కృషి చేస్తోంది.

అంతర్జాతీయ సంస్థల నుండి వచ్చే నిధులు, ప్రభుత్వం విడుదల చేసే నిధులు కలిపి అభిపృథికాధికారీయే 5 సంవత్సరాలో ప్రభుత్వం నెఱిపు ఆలోచనతో ముందుకు పోతోంది. ఆ విధంగా ముఖ్యమంత్రి గారు కృషి చేస్తున్నారు. సమాజంలోని ఎక్స్‌ప్రైమిటిం, సక్షరితిజం మరియు ఫ్యాక్షనిజం అన్నాని వెనుకబడిన తనానికి అద్దం పడుతున్నాయి. ఎప్పుడైతే ఆ ప్రాంతాలు అభిపృథిక పథంలో ముందుకు వెళ్లాయో అప్పుడే అక్కడి ప్రజలు ముందుకు వెళ్లడానికి ఆస్కారం ఏర్పడుతుంది. ఆ విధంగా సౌకర్యాలు కల్పించాల్సిన బాధ్యత ప్రభుత్వం పై ఉంది. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఆ మాండిక సదుపాయాలు కల్పించడానికి కృషి చేస్తున్నారు. సక్షరితిజం అదుపు చేయడానికి ప్రభుత్వం కోట్లాది రూపాయలు ఖర్చు చేయాల్సిన పరిస్థితి వస్తోంది. ఎక్స్‌ప్రైటింగ్ విధ్య, ఆరోగ్యం, నీరు లాంటి సదుపాయాలు ప్రజలకు అందుతాయో అప్పుడు వారి యొక్క దృక్కుదము వారి

జనజీవన ప్రపంచిలోకి రావడానికి ఆస్కారం ఏర్పడుతుంది. పోలీసు అధికారులు కొన్ని గ్రామాలను దత్తత తీసుకొని అనేక సౌకర్యాలు కలిగుతున్నారని నేను మొన్నీ మధ్యన పేపర్లో చదివాను. ఆ విధమైన మార్పులు అవసరమని అందరూ గుర్తుంచుకోరు. ఆ మార్పు కోసం కృషి చేయాలని కోరుతున్నాను. వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో పేదరిక నిర్మాలనకు, ఉపాధికల్నా కార్యక్రమాల అమలుకు ఈనాడు ప్రాధాన్యత ఇవ్వాల్సిన అవసరం ఉంది. ఈనాడు ప్రభుత్వ పరంగా ఎన్నో కార్యక్రమాలు చేపడుతున్నారు. వీటికి అద్దంపట్టే విధంగా రాబోయే రోజుల్లో ప్రభుత్వం కృషి చేయడం జరుగుతోందని తెలియజేస్తున్నాను.

గవర్నర్ ప్రసంగంలో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి యొక్క ఆలోచనలను, ప్రభుత్వం యొక్క ధ్వయాన్ని తెలియజేయడం జరిగింది. వివిధ రంగాల అభివృద్ధికి, వెనుకబడిన ప్రాంతాల ప్రజలందరికి సంక్లేషు కార్యక్రమాలు అందించే విధంగా ప్రభుత్వం కృషి చేస్తోంది. సామాన్య ప్రజాసీకానికి సంబంధించిన ఆలోచనలను, వారికి కావాల్సిన ఆకాంక్షలను ప్రతిచించించే విధంగా గవర్నర్ గారి ప్రసంగం ఉందని తెలియజేస్తున్నాను.

ముఖ్యమంత్రి గారి నాయకత్వములో ‘స్వర్ణాంధ్రప్రదేశ్’ ని రూపొందించడానికి ప్రతిభక్తురూ భాగస్వాములు కావాలని కోరుతున్నాను. రాష్ట్రాన్ని అభివృద్ధిపరిచే విషయంలో ముఖ్యమంత్రి గారు ఎప్పుడూ ముందుంటారు. రాజకీయాలు ఎన్నికల పరకే పరిమితం కావాలని, రాష్ట్రాభివృద్ధి విషయంలో రాజకీయాలకు అతీతముగా ఉండాలని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు మాకు నేర్చారు. ప్రతిష్ట సభ్యులు సహకరించి రాష్ట్రాన్ని సర్వతోముఖాభివృద్ధి పరచుటకు మరియు స్వర్ణాంధ్రప్రదేశ్ గా రూపొందించడానికి ముఖ్యమంత్రి గార్ట్రి సహాయ సహకారాలు అందించాలని కోరుతున్నాను. నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు థన్స్వాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. జై హింద్, జై జన్మభూమి.

మ. 1.00

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్ : - అధ్యక్షా, మొన్నటి రోజు సంప్రదాయబద్ధంగా గవర్నరుగారు సభనుధైశించి ప్రసంగించడం జరిగింది. ప్రజాస్వామ్యంలో యుది ఒక ఆసవాయితీగా, ప్రతి సంవత్సరం మొదటి సెప్టెన్బర్ మొదటి రోజు గవర్నరు గారు ప్రసంగించడం జరుగుతోంది. ప్రభుత్వం గత సంవత్సరం చేపట్టిన కార్యక్రమాలు, అది సాధించిన ఘనతలను, భవిష్యత్తులో ప్రభుత్వం ఏనీ చేయదలచు కున్నదో ఆ కార్యక్రమాలను విశ్లేషించి సభ్యులను ఉద్దేశించి తెలుపడం ఆవాయితీ. ఈ సూతన సహాయ్యిలో మనం పుండటం మన అద్భుతం. మనకే ఈ అవకాశం లభించింది. ఈ సహాయ్యిలో మొట్టమొదటి రోజు ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రసంగం చేశారు. దానిని పత్రికలలో చదివాము. ఘలనా వ్యవస్థలో పెను మార్పులు, సంస్కరణలలో కోరుతున్న స్థాయి నికేంద్రీకరణ, పంచాయితీల సామర్థ్యం పెంపుదల, సర్కారు జోక్యం తగ్గింపు గూర్చిన చర్చ. "2000 Regrets Naidu"; "C.M.hopeful for clarity in thought"; "New Work Culture in 2001" ఈ విధంగా చాలా పేపర్లో చాలా విధాలుగా రాశారు. స్వయంగా ముఖ్యమంత్రి గారు సూతన సంవత్సరంలో సూతన విధానాలను అవలంభించి, పాలనా వ్యవస్థలో మార్పులు తెచ్చి, తాను కూడా సూతన ముఖ్యమంతీగా వ్యవహారం చేస్తూ, ఇంతవరకూ పరిపాలనలో పున్సుటువంటి లోపాలన్నింటినీ సరిదిద్దుకొని, రాష్ట్ర ప్రగతికి, పురోభివృద్ధికి, ప్రజా సంక్లేషానికి ముఖ్యమంత్రి అట్టడుగున పున్సు బలహిన పర్మాల సంక్లేషానికి తాను తన జీవితాన్ని అంకితం చేస్తూ, క్రొత్త రూపకల్నానలతో, చక్కని విధానాలతో పరిపాలన యస్తామని చెప్పడం హర్షదాయకమని చెప్పవచ్చు. దీనిని దృష్టిలో పెట్టుకొని గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో చాలా చాలా ఆశాజనకమైన భావన పుంటుందని ప్రజలనుకున్నారు. ఎందుకంటే వారి విధానాలలో లోపాలు పున్సుయని వారు ఒప్పుకున్నారు. మార్పులు చేస్తామన్నారు. బడ్జెట్ వ్యవహారంలో కూడా మార్పులు తీసుకుపోమని అన్నారు. జీరో బేస్ బడ్జెట్ ఉండడని ఆర్థిక శాఖా మంత్రి గారు స్టేట్ మెంటిచ్చారు. జీరో బేస్ బడ్జెట్ కొనసాగుతుందని ముఖ్యమంత్రి గారు మళ్ళీ స్టేట్ మెంటిచ్చారు. ఇప్పటి మాస్కూ పుంటి, పరిష్కారి ఆశాజనకంగా లేదు. వ్యవహారం ఎక్కడకు దారి తీస్తుందోనని అనిపిస్తోంది. అందోళన కలుగుతోంది. ఆ తర్వాత నిజంగా గవర్నరు గారి ప్రసంగం విన్న తర్వాత ఆశ్చర్యం వేసింది. వారి ఉపన్యాసం సైజు కూడా తగ్గిపోయింది. మీరు చాలా

సీనియర్ శాసనసభ్యులు. చాలా సంవత్సరాల నుంచి బడ్జెట్ ప్రసంగాన్ని చూస్తున్నారు. 35 - 45 పేజీలు ఉండేది, ఈనాడది చాలా తక్కువగా ఉంది. ఈ ప్రభుత్వం అన్ని రకాల అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను చేస్తున్నామని, ఎంతో బ్రహ్మందమైన పరిపాలన ఇస్తున్నామని అంటున్నారు. ఆ కార్యక్రమాలన్నీంటినీ ప్రిసైజ్గా 15 పేజీలలో చెప్పారు. 14వ శైత పత్రంలో, వ్యాహా పత్రంలో ఏవో చెప్పారు. ఆ పత్రాల గురించి ఎందుకంటున్నామంటే అందులో ఏమి వ్యాహం పుందో, ఏమి ప్రైట్‌బీ ఉందో ఎవరికీ అర్థం కావడం లేదు. గపర్చరు ప్రసంగం కేవలం 15 పేజీల ప్రైట్‌బీ పేపరుగా ఉంది తప్ప అందులో ఏమి పస లేదు. అందులో దురదృ ష్టపశాత్మ ఒక చక్కని పరిపాలన, దీక్ష కలిగిన రిజర్వ్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా గపర్చరుగా చేసిన రంగరాజన్ గారు రాష్ట్ర ఆర్థిక వ్యవస్థను కంట్రోల్ చేసే శక్తిని కలిగిపున్నవారు, ఒవర్ డ్రాఫ్ట్ ను ఆపగలిగిన శక్తి గల పదవిలో కొనసాగిన వారు. అటువంటి రంగరాజన్ గారితో ఈ అబద్ధాల మూటను చదివించారు. అది నిజంగా చదివిన తర్వాత ఆయన ఇంటికి వెళ్లి, ఎంతో బాధపడ్డరని అనిపిస్తున్నది. బాధ పడ్డరు కూడా. పైనాన్ పైల్ పైన విడుదల చేసిన ఫిజికల్ రిఫామ్యూ ప్రైట్‌బీ పేసర్, గపర్చరు అడుస్ ను రెండింటిని పరిశీలిస్తే అర్థమయ్యేది రాష్ట్ర ప్రజల పైన పెసుభారం పడుతున్నదని. రాసున్న రోజులలో వారు త్యాగం చెయ్యాలని గపర్చరు గారన్నారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని ప్రజలు ఆదుకోవాలని అన్నారు. రాష్ట్రాభివృద్ధి కొరకు ప్రజలు తోడ్పడా లన్నారు. నేను దీనితో ఏకీభవిస్తున్నాము, కానీ ఏ పరిస్థితులలో ప్రజలు త్యాగాలు చేయాలి అనేది తెలియాలి. మీ ప్రభుత్వం వచ్చినప్పటి సుంచి ప్రజలతో త్యాగాలు చేయాలన్నే పున్నారు. ప్రజలకు ఆ శక్తి ఉండా? గత సంవత్సరం నాలుగు మాసాల నుంచి ఏ ఒక్క పసుపు ధర ఆయనా తగ్గిందా? ఈరోజు బియ్యాన్ని ఐదుస్వర రూపాయలకు తీసుకుపోయారు. కిరోసిన్ ఆరు రూపాయలు దాటిపోయింది. పల్స్, యూరియా వంటి వాటి ధరలు కూడా విపరీతంగా పెంచి, “అయ్య ప్రజలారా, ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అభివృద్ధి పథంలో నడవాలంటే మీరు ప్రభుత్వాన్ని ఆదుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది” అన్నారు. ఇదేమైనా సమంజసంగా పుందా?

మ.1.10

రాసున్న బడ్జెటులో చాలా క్లియర్గా అర్థం అపుతుంది. సమర్పింతమైన పైనాన్ను మంత్రిగారు ఉన్నారు. ఆయన ట్యూక్సీ ట్రీ బడ్జెట్ అని స్టైల్మెంటు కూడా ఇచ్చారు. ఒకసారి జీరో బేస్ట్ బడ్జెట్ కొనసాగుతుందని ముఖ్యమంత్రిగారు అన్నారు. “జీరో బేస్ట్ విస్క్రించేది లేదని బాఱుగారు అన్నారు.” “పీకలు మీదకు వ స్టైన్ పైనా రాల్పూరా, జీతాలేక దిక్కులేక జీరో బేస్ట్ బడ్జెటు వస్తే” నిజయవాడ నుండి పైనాన్ను మంత్రిగారు ఏమన్నారు అంటే Government would present tax free Budget అన్నారు. ఈ రకమైన పరస్పర పైన అవగాహన లేని స్టైల్మెంటు ప్రభుత్వం తరువు వస్తావుంటే ప్రజలు ఏమి అర్థం చేసుకోవాలని అనే మాట నేను అదుగుతున్నాను. ఈ రోజు ప్రజలు ఇప్పటికే చాలా ఇబ్బందులో ఉన్నారు. దయచేసి వారి పైన ఇంకా భారం మోసే ప్రయత్నం చేయకండి. శైత పత్రంలో పైనాస్టీయల్ పోజిషన్ చాలా క్లియర్గా చెప్పారు. దాంట్లో ఈ రాష్ట్రానికి పసుస్తు ఆదాయం కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి వచ్చే పేర్ ఈ సంవత్సరానికి సుమారు 7,304 కోట్ల రూపాయలు. అది మన పైనాస్టీయల్ ఏజన్సీల నుంచి తెచ్చిన లోన్ కి ఇంటరెస్ట్ కట్టడానికి సరిపోతుంది అనే మాట అన్నారు. రాష్ట్ర రెవెన్యూ ఆదాయం సుమారు 12,513 కోట్ల రూపాయలు ఉంటే ప్రభుత్వ ఉద్యోగుల జీతబల్యాలు ఇప్పడానికి సరిపోతుంది అన్నారు. కనుక వచ్చే ఆదాయం అంతా పోయింది. కనుక అభివృద్ధి ఏరకంగా జరుగుతుంది అంటే అభివృద్ధి మొత్తం కొత్తగా రుణాలు తీసుకొని వచ్చి చేస్తామన్నారు. ఇది ఏరకమైన పైనాస్టీయల్ ప్లానింగో నాకు అర్థం కావడంలేదు. కొత్త రుణాలు తీసుకొనివచ్చి మేము అభివృద్ధి చేస్తాము అంటున్నారు. రాసున్న సంత్సరాలలో దాని పైన ఇంటరెస్ట్ కట్టవలసిన అవసరం పుంది. మీ ప్రభుత్వం ప్రజలపైన భారం ఒకసారి చూసినట్టయితే 1995-96లో సాంత రెవెన్యూ 5048 కోట్ల రూపాయలు ఉంటే ఇప్పుడు 12,513 కోట్ల రూపాయలకు వచ్చింది. 5 సంవత్సరాలలో 7,500 కోట్ల రూపాయలు భారాన్ని పేశారు. అదే రకంగా 1995-96లో కేంద్ర ప్రభుత్వం 4,149 కోట్ల రూపాయలు వుంటే ఇప్పుడు 7,304 కోట్ల రూపాయలు. కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి పడ్డ భారం 3,200 కోట్ల రూపాయలు. ముఖ్యంగా గత సంవత్సరంలోపల పెరిగిన ధరలు అందులోనిద్యచ్చక్కి పోక్ మరువలేని పోక్. ఆ పోక్ నుంచి ప్రజలు తేరుకొనే పరిస్థితిలో లేరు. ఈ రకంగా ప్రజలను భయబ్రాంతులు చేసి ఈ రాష్ట్రాభివృద్ధికి ఇంకా వారి పైన భారం మోపుతామంటే, వారి సడ్డి విరగ్కొడతామని

అంటే ప్రజలు ఏరకంగా నహిస్తారు? రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అనేది You are the custodians of the people of the State. ప్రజల యొక్క బాగోగులు బాధ్యత వహించవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం పైన ఉన్నది. బ్యాలెన్సు ఎకానిమీ అనేది ఉండాలి. డిమాండ్ సస్టయిలో కూడా పద్ధతి ఉండాలి. ప్రభుత్వ ఖర్చులు అన్ని ఆదాయానికి తగ్గట్టగా ఉండాలి. ఈ వ్యవహారం ఒక చిన్న కుటుంబం వాళ్ళ ఆలోచిస్తారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం హైటెక్ విధానంలో లెక్కల్లో పెన్సీల్, పెన్సులో కష్టం అవుతుందని ఇప్పుడు కంప్యూటర్లు ప్రవేశపెట్టారు. ఈ కంప్యూటర్ యుగంలో కూడా ఈ రకమైన ఇంచ్యూలెన్సు ఎకానమీ, సరైన ప్లానింగ్ లేకుండా వ్యవహారించడం ఏమాత్రం బాగాలేదు. మేము రుణాలు తేవడానికి వ్యతిరేకమని పదే పదే అధికార పక్షం వారు అంటున్నారు. మేము ఎప్పుడు రుణాలు తేవడానికి వ్యతిరేకం కాదు. మా ప్రభుత్వం రుణాలు తెచ్చింది. But loan .... for what and which sector Productivity should be the criteria మనం చేసే ఇన్వెస్ట్మెంటికి ఆదాయాన్ని తేపాలి. మనకు పచ్చే రాబడికి తెచ్చుకోనే రుణానికి, ప్రభుత్వ ఉద్యోగుల జీతబత్యాలకి, అభివృద్ధికి నీటి అన్నిటికి ప్రపాపనేట్ రేపియోగా ఖర్చులు, బ్యాలెన్సు చేసే విధానం ఉండాలి. ఇది ఏది లేకుండా ఇష్టమసారం వ్యవహారిస్తూ పుంటే రాష్ట్రం ఎక్కడికి పోతుంది అనేది గ్రహించవలసిన అవసరం మీపైన ఉన్నది అనే విషయాన్ని నేను మనవిచేస్తున్నాను. రానున్న బడ్జెటు లో పైనాన్ను మినిష్టర్గారు భారాలు వేసే ప్రయత్నం చేయకుండా ఉండవలసిన అవసరం అనే విషయాన్ని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ రాష్ట్రం ఆగ్రో బేస్ట్ ఎకానమీ రాష్ట్రమే కాకుండా దేశమే ఆగ్రో బేస్ట్ ఎకానమీపై ఆదారపడి ఉన్నది. రైతు దేశానికి, రాష్ట్రానికి వెన్ను ఎముక అని చెప్పుకొని వెన్నుపుముకోనే విరగ్కొడుతున్నాము వాస్తవము కాదా ఇది. రైతులు ఏరంగంలోపైనా సంతప్పగా ఉన్నారా? ఏంక్క రైతు కుటుంబం కూడా సంతోషంగా ఉన్నదని నేను అనుకోను. ఈ అసెంబ్లీలో ఉన్న రైతులు కూడా వేరే బిజినెస్ ఉంటే తప్పా నిజమైన చిన్న, సన్సకారు రైతు, కొద్దో గోప్య ఎక్కువ భూమి ఉన్న రైతులు, కేవలం భూమి మీద ఆధార పడే రైతులకు మెంటల్ ఫీస్ లేకుండా పోతోంది. ఈ రోజు మిత్రులు మాటల్లాడుతూ అగ్రికల్చర్ పాలసీలో కాంగ్రెస్ పార్టీకి విధానం లేదన్నారు. మేము అధికారంలో ఉన్నప్పుడు రైతుల పరిస్థితి ఎలాగుఉండేది. మీ పార్టీలో సగం మంది మా పార్టీలో ఉన్న వారే ఉన్నారు. కనుక ప్రజలను అడగండి, స్టాటిస్టిక్సు తీయండి, రికార్డులు ఉన్నాయి. మా విధానం సంగతి మేము చెబుతాము .మీ విధానం ఏమిటీ? ఇన్స్టట్యూషన్లు సస్టయి చేస్తే ఇన్ ఫీరియర్ క్వాలిటీ సీడ్సు, ఇన్ఫీరియర్ క్వాలిటీ సీడ్సువల్ పంట బాగా పండలేదు. ప్రభుత్వం సరఫరా చేసిన పురుగు మందుల పలన పురుగులను తిసమంటే పంటలనే లినోశాయి. ఇంత బాధ్యతారాహిత్యంగా వ్యవహారిస్తే ప్రభుత్వం తీరా చూస్తే సరైన పంట రాలేదని రైతు వాపోతాపుంటే గిట్టుబాటు ధరలేదని అయ్యారామా అని రైతులు అంతా మొత్తం కుంటా పుంటే ప్రభుత్వం నుంచి స్వదన లేదు. కాంగ్రెస్ పార్టీ తరువున మా అధికార ద్రవ్యానికి సీనియర్ నాయకుడు శ్రీ రోశయ్యగారు ప్రెస్ టీమ్సిని తీసుకొని బయలుదేరి రాష్ట్రంలో ఉన్న మార్కెట్యూల్యార్డుని అన్ని నిజిట్సిచేసి వచ్చినా ఈ ప్రభుత్వానికి చీమ కుట్టిసట్లులేదు. దానికి స్టాక్సిగా ప్రెస్ గ్యాలరీలో ఉన్న చాలామంది ప్రెస్ వాళ్ళ వచ్చారు. ఈ వార్తలు అన్ని పేర్లో వచ్చాయి. కనుక గుట్టిగా మాటల్లాడుకోవలసి అవసరం ఏమాత్రం లేదు. అప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు స్పందించి మార్కెట్యూల్యార్డ్సు నిజిట్ చేశారు. Better late than never అని ఫీల్ అయ్య ముఖ్యమంత్రిగారు మార్కెట్యూల్యార్డులోకి పెట్టి అధికారులను తిట్టడం, ట్రేడరును కోప్పడడం, రైతుల పక్కాన మాటల్లాడడం. అసలు రాష్ట్రంలో అడ్డినిప్పేషన్ ఎవరు నడుపుతున్నారు.

మ.1-20

అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రి గారు అపోజిషన్ రోల్ స్టేచన్ చేస్తున్నారు. అధికారులను మందలించిన తరువాతనే మార్కెట్లో ఎంటర్ అయ్యారు. అప్పటికే రైతులు 50 నుండి 80 శాతం వరకు సరుకులు అమ్మేస్తుకున్నారు. అప్పటికే రైతుల దగ్గర ఏమీ మిగల్లేదు. మా తెలంగాణాలో ప్యాస్ 90 శాతం ఐపోయింది. పల్సెస్ కూడా అమ్మేస్తుకున్నారు. పనుపు మా ప్రాంతంలో ఎక్కువ పండిస్తారు. దానిని కొనే నాథుడే లేకపోయారు. చాలా తక్కువ ధరలకు అముక్కున్నారు. ఆల్ ది అగ్రికల్చరల్ ప్రాణ్ట్స్ కు సపోర్ట్ ప్రైస్ లేదు. సపోర్ట్ ప్రైస్ ప్రభుత్వం చాలా అలస్యంగా అనోన్స్ చేసింది. కాని ఇంప్లిమెంట్స్ జరగలేదు. కేంద్రమంత్రి గారు వచ్చారు. వారితోపాటు సివిల్ సప్లై మినిష్టర్ గారు నాలుగు మార్కెట్ యూర్డ్సు తిరిగారు. అధ్యక్షా ఎంత కొనుగోలు చేశారని ప్రశ్నిపున్నాను. నా సొంత నియోజకవర్గం నిజిట్ మాటలుకు సెంట్రల్ మినిష్టర్ గారు, జనార్థనరెడ్డి గారు వచ్చారు. రైతుల మీటింగ్ పెట్టారు.

అందులో రైతులే లేరు. There were only merchants and rice millers. అయితే అధ్యక్ష మీరు ఎంత మటుకు కొనుగోలు చేశారు? ఇంత జరిగాక కేంద్ర మతి గారు లోకసభలో మాతో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సహకరించడం లేదన్నారు.మాపంతు 70 శాతం కొనుగోలు చేయడానికి కావలసిన డబ్బును మేము ప్రాదరాబాద్ ఎఫ్.సి.బ. డిస్ట్రిజర్లో పెట్టాము. రాష్ట్రప్రభుత్వం తన వాటా30 శాతం కొనుగోలుకు ముందుకురావడం లేదని తప్పు పట్టారా లేదా?

(అధికార పక్షం వైపు నుంచి అభ్యంతరాలు)

రాష్ట్రప్రభుత్వం తన వాటా కొనుగోలుకు ముందుకు రావడం లేదని చెప్పిన మాట వాస్తవమా కాదా?తెలుగు దేశం ఎంపీలు గగ్గోలు పెట్టిన మాట వాస్తవమా కాదా అని అడుగుతున్నాను. పైనల్గా జరిగింది ఏమంటే ప్రభుత్వం రైతులను ఏనిధంగా ఆదుకోవాలో ఆ ఏధంగా ఆదుకోలేదని చెప్పడంలో ఏమాత్రం తప్పు లేదని మనవిచేస్తున్నాను.

(అంతరాయం)

అంతేగాకుండా రైతులనాదుకోవడంలో ప్రభుత్వంతో పాటు అందరి బాధ్యత పుంది. అపోజిషన్లో వున్నప్పటికీ మా సహకారాన్ని ప్రతిచోటా అందించాము.ఏ సహాయం కావాలో అందించాము. దేశానికి, రాష్ట్రానికి వెన్నెముక ఐనటువంటి రైతులను ఆదుకోవలసిన బాధ్యత అందరి మీదా పుంది. అధ్యక్ష ఈమధ్య ఒకటి భలే నేర్చారు. ఏది జరిగినా దీనికంతటికీ కాంగ్రెస్ పార్టీనే కారణమని చెబుతున్నారు.ఘూట ఒప్పందం పైన సంతకం పెట్టింది కాంగ్రెస్ వారేనని అంటున్నారు. అధ్యక్ష కేవలం భారతదేశం ఒక్కటే పెట్టిందా? ప్రపంచంలోని చాలా దేశాలు పెట్టాయి. భారత దేశంలో కేవలం ఆంధ్రప్రదీం ఒక్కటే ఉండా అధ్యక్ష? ఇతర రాష్ట్రాలు కూడా పున్నాయి ఇతర రాష్ట్రాలలో కూడా ఈ పరిస్థితి ఉండా అని అడుగుతున్నాను.

(అంతరాయం)

SRI N.CHANDRABABU NAIDU: You have raised a valid point and I am happy for it. మీ పార్టీ డబ్బు యిటికు కట్టుబడి పున్నారా లేదా? మీరు సంతకం పెట్టారు కాబట్టి మీరు కట్టుబడి పుంటే కట్టుబడి పున్నామని చెప్పండి లేకపోతే అప్పుడు తెలియకుండా పెట్టామని చెప్పండి. You can answer it.

శ్రీ డి.శ్రీని వాస్సే: అధ్యక్ష ఐదు సంవత్సరాల క్రితం కేంద్రప్రభుత్వం సంతకం పెడితే దానిపైన స్పందించవలసిన బాధ్యత నేపథ్య లెవెల్లో నేపథ్య పార్టీన్సైన ఉంటుంది. ఈ అనెంబీల్లో ఇప్పుడు నేను స్పందించవలసిన అవసరం లేదు. నేను నా వ్యక్తిగతంగా అభిప్రాయం చెప్పవలసిన అవసరం కూడా లేదు.

(అంతరాయం)

దయచేసి వినండి. Let me complete. ముఖ్యమణి గారు ఒక ప్రశ్న నస్తు అడిగారు. Let me speak.

(అంతరాయం)

దయచేసి వినండి. Let me complete. ఆనాడు అప్పటి పరిస్థితుల ద్వారా కేంద్రప్రభుత్వం నంతకం పెట్టింది. అయితే దానిని పునఃపరిశీలన చేస్తామంటే మాకు అభ్యంతరం లేదు. If any proposal comes better than this and if that is more useful to the country, we do agree.

శ్రీ ఇంద్రసేనా రెడ్డి: సంతకం పెట్టినప్పుడే దానికి అవకాశం లేకుండా చేశారు కదా అధ్యక్షా.

శ్రీ డి.శ్రీనివాస్: ఈరోజు ఇక్కడున్న పరిస్థితి అది కాదు అధ్యక్షా. ఈరోజు రైతుల పరిస్థితి అన్ని రాష్ట్రాలలో ఒకేవిధంగా ఉందా? లేదు. పంజాబ్ లో ఎలా ఉంది? కాలంటే చూడండి. అన్ని రాష్ట్రాలలోఒకేవిధంగా ఉందనుకుంటే మీరు పొరపాటుపడుతున్నట్టి.

(అంతరాయం)

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు: అధ్యక్షా మీ పర్మిషన్స్ ఒక విషయం చెప్పాలనుకుంటున్నాను. శ్రీనివాస్ గారంటే నాకు చాలా గౌరవం . ఎందుకుంటే వారు పెద్దమనిపి, ఎక్కువగా వాస్తవాలు మాట్లాడతారు. అందుకే నేను వారిని అడుగుతున్నాను. మీ పార్టీ నుంచి, మా పార్టీ నుంచి ఆల్ డెలిగేట్స్ ఫ్రం ఆల్ పార్టీన్ మధ్యప్రదేశ్, కర్నాటక, మహారాష్ట్ర, రాజస్తాన్లకు పోయి ఆ రాష్ట్రాలలోను, ఆంధ్రప్రదేశ్లోనూ స్ట్రడీ చేసి ఆ రాష్ట్రాలకంటే ఇక్కడ అధ్యాన్యంగా ఉందంటే మీరేమి చెప్పినా నేను ఒప్పుకుంటాను. మీరు వెళ్లి చూడమని ఛాలెంజ్ చేస్తున్నాను. కర్నాటక నుండి రైస్ అంధ్రప్రదేశ్కు వస్తున్నది. గద్వాలలో అమ్ముతున్నారు. మహారాష్ట్ర నుండి కాటన్ మన ఆదిలాబాదు జిల్లాలో వచ్చి అమ్ముతున్నారు. మధ్యప్రదేశ్ నుండి కూడా వచ్చి అమ్ముతున్నారు. ఇప్పీనీ వాస్తవాలు. వాస్తవాలు ఇలా వుంటే ఇక్కడ ఈవిధంగా మాట్లాడితే ప్రజలు నమ్ముతారసుకుంటే ఎలా? మేక ఏమాత్రం సిన్నియారిటీ పుంటే ప్రభుత్వ ఖర్చుతో పోయిరండి. ఒక కమిటీ పోయిరండి. ఆక్కడ మనకంటే మేరుగ్గా వుందని తేలితే నేను ఒప్పుకోవడానికి సిద్ధంగా వున్నాను.

శ్రీ డి.శ్రీనివాస్: అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రి గారి సూచనకు మేము తప్పకుండా అంగీకరించి వెళ్లివస్తాము. అక్కడ స్ట్రడీ చేసి వచ్చిన తరువాత అనలు విషయాలు తెలుస్తాయి.

ఈరోజు యునైటెడ్ స్టేట్స్ కానివ్వండి, జపాన్ కానివ్వండి అగ్రికల్చరల్ సెక్యూర్టీకు సభీణీలు ఇస్తున్నారు. యునైటెడ్ స్టేట్స్
29 శాతం, జపాన్ 75 శాతం ఇస్తున్నాయి.

(అంతరాయం)

శ్రీ డి.శ్రీనివాస్: ఆ రకంగా చూస్తే స్టేట్ టు స్టేట్కు కూడా డిఫరెన్సెన్ ఉంటాయి. అలా మాట్లాడితే ఎలా? అధ్యక్షా టోబాకోకు ట్రాప్ హాలిడే ఇచ్చే పరిస్థితివచ్చింది. కాని రైతులకు కొనుగోలుకు సహాయపడకుండా ఆ పరిస్థితి తెచ్చిన మాట వాస్తవం కాదా? కాటన్ అయితే ఎక్కడిక్కుడ స్టోన్స్ స్టోగ్స్ అయ్యాయి. కాటన్ ధర విపరీతంగా పడిపోయింది. దానికి అల్లైండ్ ఇండిషన్స్ ఐసబినీగ్, సిన్నింగ్ మిల్ల్ మూతపడే పరిస్థితులు రాబోతున్నాయి. దానిపాట స్టోర్స్ డెట్స్, లోన్స్ తీర్చుకోలేక ఇబ్బందులతో ఎంతమంది రైతులు అత్యహత్యలు చేసుకుంటున్నారో దీనికి లెక్క లేదు. దీనిపైన ప్రభుత్వపరంగా మీ ప్రతిస్పందన ఏమిటని అడుగుతున్నాను. మీరు ఏ విధానం అవలంబించబోతున్నారు? మీ ప్రాటాజీ ఏమిటి?

మ 1.30

మీరు ఏ ప్రాటబీని, విధానాన్ని అవలంబించి రైతులను ఆదుకోవడానికి ముందుకు పస్తున్నారో తెలియజేయవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద పుందని ఈసందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాము. ఆ తర్వాత మీరు రైతు జన్మభూమిని ఎనోన్స్ చేశారు. ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా ఇప్పుడు సభలో పున్నారు కాబట్టి దయచేసి ఆయన ఒక విషయం చెప్పారి. నేను కూడా ఆ జన్మభూమికి నాలుగు రోజులు అటెండ్ అయ్యాను. ఆ జన్మభూమిలో మీరు రైతులకు చేసిందేమీ లేదు. ఓల్డ్ ఐస్ పెస్టన్స్, విడ్సొస్టైట్స్ విషయం తప్ప రైతులకు డైరెక్టగా సంబంధించిన కార్యక్రమం ఏదీ లేదనే విషయం చెప్పడంలో ఏమాత్రం అతిశయోక్తి లేదనే వాస్తవాన్ని మీ దృష్టికి తీసుకొస్తున్నాను.

అదేవిధంగా హ్యండ్లామ్ సెక్టారులో కార్బైడపరంగా పరిస్థితిని చూస్తే, ఈసాడు నేత కూరీల పరిస్థితి చాలా దయసీయంగా పున్న మాట వాస్తవం కాదా? ఫిబ్రవరి, 8వ తేదీనాటి వార్త దినపత్రికలో ఈవిధంగా వార్తలు నచ్చాయి - నాలుగేళ్లలో 17మంది నేత కార్బైడుల ఆత్మహత్య, మగ్గం బ్రతుకులకు మంచి రోజులు ఎప్పుడు? చేసేతకు కేంద్రం ఇచ్చిన నిధులు ఏమయ్యాయి? రాష్ట్రాన్ని నిలదీసిన బిజెపి - శైతపత్రానికి డిమాండ్, ప్రపంచబ్యాంకు ఒత్తిడితోటే ఆప్టోక్సుకు తాళం, కరిగిపోయిన చేసేత క్రాంతి కార్బోన్, చేయాత మృగ్యా-ఇదే చేసేత దౌర్ఘాణ్యం - ఈవిధమైన పరిస్థితుల్లో చేసేత ఇండస్ట్రీ పుంది. చేసేత పరిశ్రమలో లక్షలాది మంది కార్బైడులున్నారు. అందులో చాలామంది వయసు మీరిన వారు కూడా పున్నారు. కళ్లు కనబడని వారున్నారు, సగం కళ్లు కనబడి సగం కళ్లు కనబడని వారున్నారు. అయినప్పటికీ వీరు వృత్తి పరంగా ఆరితేరిన వారు గనుక కళ్లు కనబడకపోయినా మగ్గం నేస్తున్నారు. ఈరోజు రాష్ట్రం ప్రభుత్వం కొద్దిగా హ్యండ్లామ్ సెక్టారును ఆదుకుంటే వారికి మనం ఎంతో మేలు చేసిన వాళ్లం అపుతాము. ఈ పరిశ్రమను ఆదుకోవడానికిని మీరు ఎస్సెన్స్ స్ట్రోములు, కార్బైడ్మాలు తీసుకుంటున్నారు. వేలాది కోట్ల రూపాయలు కావాలనే మాట మాటలుడుతున్నారు. కేవలం చిన్న మొత్తం అయితే నరిపోతుంది. సుమారు సుమారు, సుమారు ఇరబై కోట్ల రూపాయలైతే ఈ సమస్య పరిప్పురం అపుతుంది. ఆపోక్సుకు సబ్సిడీ ఆపేశాము. సబ్సిడీ ఇచ్చినట్లయితే తద్వారా సొసైటీలు బ్రతుకుతాయి. డిప్టీక్ కోఆపరేటివ్ సెంట్రల్ బ్యాంకు సుంచి తెచ్చుకున్న లోస్టుకు వడ్డీలు చెల్లించలేక సొసైటీలు డిఫంక్ అపుతున్నాయి. చేసేత కార్బైడులు ఆకలి చాపులకు గురవుతున్నారు.

మొన్న గవర్నర్గారి అడ్డంలో చూశాం . హ్యండ్లామ్ ఇండస్ట్రీని మోడ్యూల్ చేస్తున్నామనే మాట అందులో పచ్చింది. అధ్యక్షా, 70 ఏళ్ల ముసలాయన మగ్గం నేస్తుంటే ఎక్కుడ దాన్ని మోడ్యూల్ చేస్తున్నట్లు? మీరు ఇప్పుడు ఒక పని చేయండి. హ్యండ్లామ్సుకు కొత్త లోస్టు రాసీయకండి . మోడ్యూల్జెస్ట్సుకు సంబంధించి మాత్రం లోస్టును రాసీయండి. ఎందుకంటే, *This has a great legacy.* ఈ ఆర్టిజన్స్ లాటింట్సు కాపాడవలసిన బాధ్యత మన మీద పుంది. ఇటీవల ముఖ్యమంత్రిగారు పవర్లామ్సుకు పిష్ట్ కావచ్చే మాట అన్నారు. దాని పరిస్థితి కూడా ఏమీ బాగా లేదు. పవర్లామ్సు పరిస్థితి బాగా లేకపోవడం వల్లే ఆప్టోక్సు మూత పడింది. ఎంతో పొప్పులారిటీ పున్న ముంబాయి పంటి ప్రాంతాల్లోనే పవర్లామ్సు మూతపడ్డాయి. *None other than Bill Clinton, the then President of USA* గారు హైదరాబాదుకు వచ్చినపుడు he reminded about banians. They are handloom banians from Hyderabad. అంతేగాకుండా కొద్ది రోజుల క్రితం షైట్ హాస్‌లో వేసిన కర్దెన్సుకూడా ఇక్కడి ఆపోక్సు సుంచే ఎక్కుపోర్చు అయినపని నేను గర్వంగా చెబుతున్నాను. ఎంతో షైప్పుణ్ణం గల బ్రహ్మండమైన చేసేత కార్బైడులు మన దగ్గర పున్నారు. వీనింగ్ కూడా ఎంతో బ్రహ్మండంగా జరుగుతున్నటువంటి ఈ లెగిస్టి, ఆర్టిజన్స్ టాలెంట్సు ప్రాటెక్ట్ చేయవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద లేదా? అని అడుగుతున్నాను. ఈ పరిశ్రమకు పెద్ద మొత్తంలో నిధులు అవసరం లేదు. ఎందుకంటే కొంతకాలం నేను హ్యండ్లామ్ మినిప్పర్గా పని చేసే అవకాశం గతంలో కలిగింది. ఆ అనుభవంతోనే నేను ఖచ్చితంగా చెబుతున్నాను. బయటి దేశాల్లో మన హ్యండ్లామ్ ఉత్పత్తులకు బ్రహ్మండమైన డిమాండ్ పుందనే వాస్తవాన్ని మనం గుర్తించవలసిన అవసరం పుంది. కోఆపరేటివ్ సెక్టారులో వారికి కాపులసిన సహాయసహకారాలు లేనందున వారు సరిగా చేయలేకపోతున్నారు. మాప్టర్ వీపర్స్ అందరూ కూడా సొంతంగా తమ ఉత్పత్తులను ఎక్కుపోర్చు చేసుకుంటూ చాలా హీపీగా బ్రతుకుతున్నారు.

అధ్యక్షా, తర్వాత పవర్ సెక్టార్ గురించి చెప్పుకోవాలి. దానిపై కూడా ప్రభుత్వం వారు ఒక ఫ్రైటబీ పేపర్‌ను విడుదల చేయడం జరిగింది. డాక్టర్ మరి చెన్నారెడ్డి ఇనిస్ట్యూట్యూట్ ఆఫ్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ లో దానిపై డిస్కషన్ కూడా పెట్టారు. పవర్ మినిషన్‌తోబాటు అయిదుగురు మంత్రులు కూడా వస్తారని ఎనోన్ చేశారు. అయితే డిస్కషన్‌లో పాల్గొనడానికి అయిదుగురిలో ఒక మినిషన్ కూడా రాలేదు. మీకు మీరు రిలీజ్ చేస్తున్న శైవతపత్రాల పైన మీకున్న కాస్పిడెన్స్ ఏమిటని అడుగుతున్నాను. ఒక సబ్సెప్ట్ మీద డిస్కషన్ పెట్టి, ట్రైమ్, స్టేషన్ మరియు డెట్ ఎనోన్ చేసిన తర్వాత సమావేశానికి సంబంధిత మంత్రితోబాటు ఏ మంత్రిగారు కూడా హాజరు కాకపోవడం ఎంత హాస్టాస్పాదమైందో ఒకసారి అలోచించండి. ఇది ఎంత నిర్లక్ష్య వైఫారో అలోచించండి.

అదేవిధంగా ఈరోజు పవర్ పొజిషన్ చూస్తే compounding growth in 1975-1985 it is 12.5 per cent. In 1985-1990 it is 2.5 per cent. ఈరోజు పవర్ పొర్ట్‌ఫీజ్ పుండడానికి కాంగ్రెస్ గవర్న్‌మెంటులే కారణమని ప్రతిసారి అంటారు. అసెంబ్లీ ఎలక్షన్స్ జరిగే వరకు, 1983లో తెలుగుదేశం ప్రార్థి పవర్‌లోకి వచ్చే ముందు ప్రస్తుత గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు మాపార్టీలో మంత్రిగా పున్నారు. ఆనాడు పవర్ నిషయంలో మన రాష్ట్రం సర్టిఫికేషన్‌లో లేదా? అని అడుగుతున్నాను. మనం ఆరోజు వేరే రాష్ట్రాలకు విద్యుత్తను ఇచ్చే స్థితిలో లేదూ? ఈమాట వాస్తవం కాదా? అని ముఖ్యమంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. ఏరకంగా అయితే అవసరాలు పెరుగుతాయో, వాటికి అనుగుణంగా మనం సప్లై పెంచుకోవాలి. డిమాండ్-సప్లై మధ్య వ్యత్యాసం ఉండకుండా చూసుకోవాలి. ఏరోజుకు ఆరోజు పరిస్థితి గురించి మాటలుడుకోవాలి.

ఇక పవర్ రిఫార్మ్స్ గురించి చూస్తే, we are definitely for reforms. We are not against reforms. రాష్ట్రాభివృద్ధి కోసం సంస్కరణలు తీసుకరావాలి. సంస్కరణల విషయంలో ఎవరికి అభ్యంతరం లేదు. సంస్కరణలంటే సాధారణంగా సేవల నాళ్యాత పెరగుతుంది. సంస్కరణల వల్ల మనం సరుకులను సహాతుకమైన ధరలకు ఇచ్చినపుడు ప్రజలు లభ్య పొందాలి. ఆవిధంగా కాకుండా ప్రజల మీద పెనుభారం పడితే దాన్ని ఏవిధంగా రిఫార్మ్స్ అంటాం? కొంతవరకు భారం పడితే ఘర్షాలేదు. రిఫార్మ్స్ అని చెప్పి క్వాలిటీ ఇంప్రొవ్ చేసి, బెట్లర్ సర్వీసెస్‌ను ఇచ్చినపుడు, ఏ సబ్సెప్ట్ లోనైనా సరే-కేవలం పవర్ సెక్టార్ లోనే కాదు, దాని వల్ల భారం తక్కువ, అడ్వాంటేజ్ ఎక్స్‌ప్రోవ్ పుండాలి. That should be the criteria. మీరు తెచ్చిన సంస్కరణలు ఇందుకు భిన్నంగా పున్నాయి. మీరు పవర్ సెక్టార్ లో సంస్కరణలు తీసుకొచ్చి ఒక సంవత్సరం అయింది. ఈ సంవత్సర కాలంలో గత రెండు పంటలకు కనీసం ఇచ్చే తొమ్మిది గంటలపాటు అన్నఇంటర్వెండ్ పవర్ సప్లై చేయగలిగామా? ఆవిధంగా పవర్ సప్లై ఇవ్వలేదు.

మ. 1.40

ఇప్పులేదు. లో ఒల్డ్ ట్రేజి వల్ల మీటర్లు కాలిపోతుంటే మనం ఏమి చేయలేకపోతున్నాము.

సభాపతి రూలింగ్

ఉప ఎన్నికల విషయమైన నాయుదా తీర్మానము అనుమతి గురించి

MADAM SPEAKER: Sri D. Srinivas and 27 other Members belonging to Congress Party have given an Adjournment Motion regarding alleged atrocities on Congress Party workers in 'Badvel' and 'Giddalur' Assembly Constituencies in connection with 'By-elections' and mis-use of official machinery.

Rule 66 of the Assembly Rules reads thus:

"No motion which seeks to raise discussion on a matter pending before any Statutory Tribunal or Statutory Authority performing any judicial or quasi-judicial functions or any Commission or Court of Enquiry or a Competent Authority appointed to enquire into or investigate any matter shall ordinarily be permitted to be moved."

Article 324(1) of the Constitution deals with superintendence, direction and control of Elections to be vested in an Election Commission.

According to Practice and Procedure of Parliament by Kaul and Shakdher matters pending before Parliamentary Committee, any Statutory Tribunal or Statutory Authority performing any judicial or quasi-judicial functions or any Commission or Court of Enquiry appointed to enquire into or investigate any matter. Any matter which is directly or indirectly connected with Election issue shall not be raised by way of Question, an Adjournment Motion etc.

In view of the Rule position, Constitutional provision as well as Practice and Procedure of Parliament by Kaul and Shakdher, I hold that the House has no jurisdiction to go into the matters which fall under the purview of the Election Commission. Hence, the Adjournment Motion is dis-allowed.

Now, the House is adjourned to meet again tomorrow at 8.30 AM.

(The House then adjourned at 1.42 PM to meet again at 8.30 AM on Saturday, the 17th of February, 2001.)

***